

INNEHÅLL

ALLMÄN DEL	3-42
------------	------

GRUNDSKOLAN	43-78
-------------	-------

GRUNDSKOLAN F-6	79-90
-----------------	-------

GRUNDSKOLAN 7-9	91-122
-----------------	--------

GYMNASIET	123-180
-----------	---------

PERSONAL	181-186
----------	---------

ELEVER OCH STUDERANDE	187-206
-----------------------	---------

HÅLLBART LÄRANDE

Läsårets tema "Hållbart lärande" slogs fast av lärarkåren i april 2019. Med hållbarhet i lärandet avsåg vi bl.a. att det man lär sig hålls i minnet, att skolgången inleder ett livslångt lärande, att vi lär oss ekologisk hållbarhet samt att måendet bland elever/gymnasiestuderande och personalen också behöver bygga på hållbara grunder. Temat passade förstås väl in i den globala klimatkrisen och den ungdomsrörelse som bildats under de senaste åren med bl.a. Greta Thunberg som frontfigur. Vårt tema har stått i samklang med hur andra aktörer inom utbildningen tänkt. T.ex. hade arrangörerna för EDUCA-mässan i Helsingfors valt precis samma tema och fackförbundet OAJ har också haft välmående som tyngdpunktsområde i sin verksamhet.

I Vasa övningskola har temat betonats lite olika i våra fester och evenemang samt under-

visningen under läsåret. Under skolårets andra vecka utlyste vi skolfreden tillsammans med många andra skolor i landet. Temat för skolfreden, "Vi tar ansvar", passade också väl ihop med hållbarhetstemat. Med alla grupper från förskolan till abiturienterna och med såväl undervisande som administrativ personal har vi jobbat med vilka värden vi vill få synliga i vår verksamhet. Diskussionerna utmynnade i ett ordmoln där värden som ofta förekom finns utskrivna med större typsnitt. Ordmolnet finns publicerat på mellanbladen mellan olika sektioner i årsberättelsen. Det finns skäl att återkomma till dessa värden framöver, de föråldras inte. Att definiera dem är en sak och att omsätta dem i praktiken är en annan.

En del av hållbart lärande handlar om att kunna bygga nätverk för att ge och ta, för att kunna dra nytta av varandras styrkor. Vasa

"Läsning gör skillnad", Österbottens stora fortbildningsdag för knappt 800 lärare hölls vid Vasa övningskola och i Academill. Bilden är från inledningen där gästerna Merete Mazzarella och Sören Lillkung intagit soffan hos Sonja och Mårten. Foto: BK.

Dessa trotjänare fick tjänsteutmärkelsestecken på Luciadagen 2019 utfärdade av Åbo Akademis rektor Moira von Wright. Fr.v. Elisabet Backlund-Kärjenmäki (35 år), Henrik Lindgrén (25 år), Hans-Olof Lithén (35 år) och Anna-Brita Slotte (30 år). Foto: BK.

övningsskola har under läsåret upprätthållit ett brett nätverk med många olika aktörer. Samarbetet återspeglas på många ställen i årsberättelsen. I en klass för sig är samarbetet med lärarutbildarna inom vår egen fakultet, Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier, samt med övriga övningsskolor i landet inom nätverket eNorssi, liksom även våra myndigheter. Önskar ändå här nämna några speciellt viktiga samarbetspartners detta läsår:

- med Centret för Livslångt Lärande vid Åbo Akademi och yrkeshögskolan Novia (CLL) har vi samarbetat i många frågor. Det största enskilda evenemanget var fortbildningsdagen "Läsning gör skillnad" som ordnades lördag 5.10 i våra utrymmen med knappt 800 lärare som deltagare. Med i samarbetet kring den dagen var alla kommuner i regionen.

- med Pro Artibus har vi samarbetat kring det konstverk, "Kunskapens källa", som sedan oktober är installerat i trapphuset i grundskolans B-hus. Konstnären heter Ida Koitila och hon medverkade i invigningen på Svenska

Dagen. Konstverket kommer att få linjer också i grundskolans A-hus och i gymnasiet. Installationerna sköts fram pga koronavirussatsens framfart.

- med projektledare Anna Buss och projektororganisationen kring ett eventuellt övningsdaghem. Medlen till projektet beviljades från undervisnings- och kulturministeriet våren 2019. Inom projektet framkom att ett nätverk av existerande daghem är i detta skede klokare än ett daghem i egen regi.

- med företaget Ab Wikström Media Oy som på vårt initiativ utvecklade applikationen Värna & Varna för att stärka skolans kommunikation vid eventuella krissituationer.

En organisation som är hållbar är också en organisation där information produceras och når rätt mottagargrupp i tid. Skolans ledningsgrupp, bestående av rektorer, prorektorer och IB-koordinator, har i nära samarbete med IT-pedagogen under läsåret utarbetat skolans nya hemsida enligt den formatmall som vår upprätthållare Åbo Akademi har.

Delvis nytt gäng. Rektorsbild från planeringsdagen. Från v. nere grundskolans rektor Elisabet Backlund-Kärjenmäki, prorektor 7-9 Pamela Backholm, prorektor F-6 Annika Lassus. Uppe från v. ledande rektor Bernt Klockars, gymnasiektor Mats Borgmästars, prorektor Diane-Christine Blusi. Foto: Airaksinen.

Hemsidan lanserades på svenska i februari och på finska och engelska i mars. Vi är glada för att ha nått målet med ett tvåårigt projektarbete.

Den finländska skolan och lärarutbildningen bygger på vetenskaplig forskning. Det är också en form av hållbarhet. Längre fram i årsberättelsen redogör vi för en del av den forsknings- och försöksverksamhet som personalen vid Vasa övningsskola är involverad i. Övningsskolorna fick i statsbudgeten 2020 höjda anslag som bl.a. gjorde att vi kunde skapa ett startpaket för doktorandstudier. Fem personer finns med i den grupp som startat eller kommer att starta sina doktorandstudier med den lilla morot vi kunde erbjuda inom "Övis forskar". Från tidigare har vi ett par doktorander i personalen. De höjda anslagen har också gjort att vi kunnat göra ett "Övislyft 2020" där vi förnyat undervisnings-

material och inventarier i snabbare takt än med normala budgetmedel.

Det läsår som vi nu avslutar är i ordets rätta bemärkelse historiskt. Hade någon sagt, när läsåret inleddes, att undervisningen de sista månaderna kommer att ske helt på distans oberoende av ålder, hade ingen trott det. Landets regering meddelade sen eftermiddag måndag 16.3.2020 att distansundervisning införs i samtliga skolor med start onsdag 18.3.2020 med syfte att förhindra spridningen av det s.k. koronaviruset. Inte sedan krigstiden har så drastiska åtgärder införts i vårt land, där t.ex. mötesfriheten för obegränsat antal människor upphörde och rörelsefriheten begränsades mellan Nyland och övriga Finland. Med ett dygns varsel ställde skolan i Finland om till distansundervisning. Är det därför som den finländska skolan kan kallas för en skola i världsklass? Övergången inne-

bar en otrolig insats från våra lärare men också elever/gymnasiestuderande och övrig personal. Speciellt vårt team av support inom ICT och IT-pedagogik behöver här lyftas fram. En del lärarstuderande fick nu möjlighet att utföra sin handledda praktik i en autentisk distansundervisningssituation. Distansundervisningsperioden har fått skilda avsnitt i årsberättelsen.

Avslutningsvis några tankar från forskningsvärlden. Forskarna Lee G. Bolman och Terrence E Deal målar i sin bok "Nya perspektiv på organisation och ledarskap" upp fyra metaforer för ledarskap i organisationer som genomgår förändring. Den första metaforen är fabriken, som står för mästerlighet och autonomi i förändringen av råvaror som anländer till fabriken i den ena ändan och produkten som sänds ut i den andra. Den andra metaforen handlar om familjen som inbördes visar både omsorg och kärlek. Ledarens utmaning och ansvarsfulla uppgift är att lära sig förstå medarbetarnas behov och intressen och på så vis tjäna deras och det allmännas bästa. Den tredje metaforen är den om djungeln med sin makt och rättvisa i relationen främst mellan rovdjur och byte. Den fjärde och sista metaforen handlar om tro och betydelse där organisationen blir en gemenskap och ett uttryck för människans aspirationer och ett monument över hennes möjligheter. Den gemensamma tro och den andliga samhörighet organisationens medlemmar känner håller dem samman. (Bolman och Deal 2005, 471-478). Varken bilden av fabriken eller djungeln känns relevanta för skolan och de förändringar vi ständigt möter i vår vardag. Bilderna av familj och gemenskap kan däremot fungera, åtminstone till vissa delar. I den kontexten kan hållbart lärande ske. Ett stort tack för väl utfört arbete till alla som delat vardag och fest med oss i Vasa övningsskola under det gångna läsåret. Njut av sommarlov!

Bernt Klockars, ledande rektor

"Den fjärde och sista metaforen handlar om tro och betydelse där organisationen blir en gemenskap och ett uttryck för människans aspirationer och ett monument över hennes möjligheter. Den gemensamma tro och den andliga samhörighet organisationens medlemmar känner håller dem samman."

IN MEMORIAM

"Intet i vår skola är gammalt och färdigt. Nya uppgifter väntar." Så skrev Thor Österholm i skolans årsberättelse 1991, bara ett par år före sin pensionering, efter mer än 40 år som aktiv skolman. Det var läsåret då Vasa övningsskola stärkte sin identitet med en egen fana och lystringssång och jobbade stenhårt för att förverkliga IB som ytterligare ett gymnasiealternativ då bildkonst- och musikfördeepningen redan etablerats samma år.

Thor Österholm var den nystartade Övningskolans rektor under det första krävande året 1974-75 då lärarutbildningen omskapades i vårt land med hela den svenskspråkiga pedagogiska utbildningen i Vasa. Genom åren förblev hans starka ledstjärna framför allt utbildning på lika grund för alla och det svenska språkets livskraft.

Efter några år som Vasa stads svenska skoldirektor återkom Thor som ledande rektor för Vasa övningsskola 1980 och arbetade oförtruet med att utveckla skolan under 13 år fram till pensioneringen 1993. Mycket av det som karakteriserar Övningsskolan än i dag bär spår av hans hand.

Bland de många teman som Thor gärna diskuterade kan nämnas några som idag är mer aktuella än någonsin. Helhetsskapande undervisning med förnyade arbetssätt, ändrade lektionstider och undervisningsmiljöer var aktuella för honom redan i slutet av 1980-talet. Han drömde om ytterligare en gymnasiespecialisering, inom datateknik.

Det var inte bara den egna skolan som engagerade. Thor förespråkade varmt ett närmare samarbete mellan den statliga övningsskolan

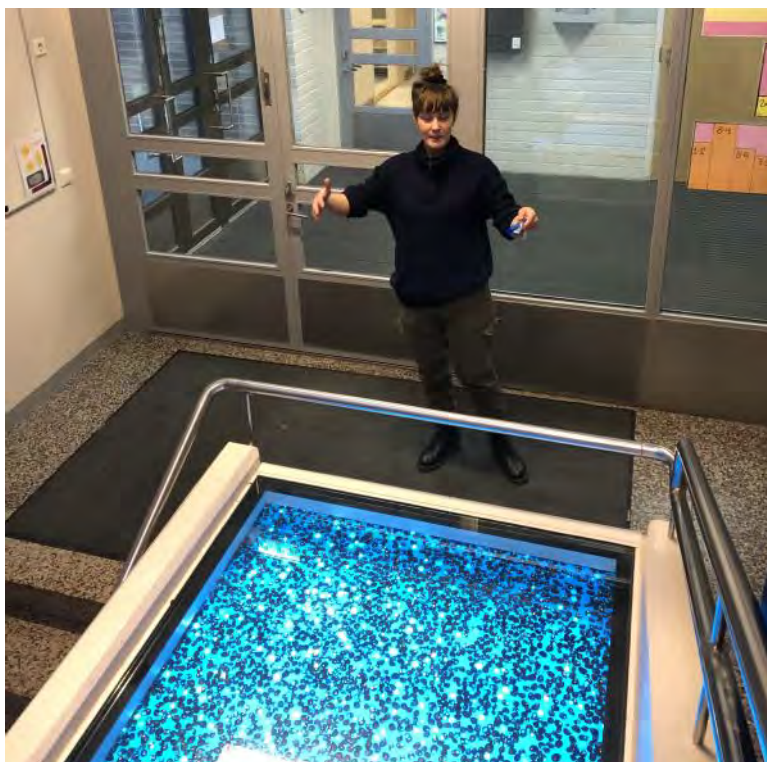

Thor Österholm. Foto: Maja Røj Urrutia.

och det kommunala skolväsendet. Också hela den finlandssvenska skolvärlden omfattades av hans omsorg och fick uttryck i den stora skolkongressen Skola-90 som samlade 1 200 deltagare från hela landet.

Vasa övningsskola minns med tacksamhet Thor Österholm, som somnade in 21.3.2020. Han blev 93 år gammal och var verksam som pedagog under 45 år. Hans porträtt, som hänger i Auditoriet på Kyrkoeshplanaden, målades av Maja Røj Urrutia och avtäcktes i februari 1995.

Gun Jakobsson

Konstnär
Ida Koitila vid
sitt verk
Kunskapens
källa.
Foto: EBK.

KUNSKAPENS KÄLLA

Under läsåret har Vasa övningsskola fått motta ett konstverk av konstnär Ida Koitila. Konstverket invigdes på Svenska dagen 6 november 2019. Så här beskriver FD Juha-Heikki Tihinen vid Pro Artibus konstverk och konstnär inför invigningen:

"I tre år har Stiftelsen Pro Artibus haft glädjen att samarbeta intensivt med bildkonstnären Ida Koitila. Sedan början av år 2017 har hon varit stipendiat i Villa Snäcksund. I samband med separatutställningen Memo Extension gav stiftelsen också ut en bok som presenterar konstnärens produktion. Utställningen visades i stiftelsens galleri Sinne i Helsingfors. Nu kan Pro Artibus med glädje meddela att konstnärens senaste offentliga verk avtäckts på Svenska dagen den 6 november 2019 i Vasa övningsskola. Kunskapens källa (Pool) är en installation som finns i låg- och högstadiets trapphus. Verket har ytterligare delar som kommer att placeras i skolans andra utrymmen, men de blir klara i början av år 2020. I Kunskapens källa möts olika material som till exempel harts, snäckor, kakel, pansarglas, ljus och trä. Installationen ser olika ut på olika avstånd. Dessutom varierar belysningen som finns inuti verket. När det gjutna hartset och snäckorna betraktas på nära håll går tankarna till havet, men från trapphusets övre våningar ser de ut som en stjärnhimmel.

I Ida Koitilas produktion möter organiska och handgjorda material en konceptuell betydelse-nivå och industriella material. Konstnären har länge varit intresserad av arkeologi, science fiction och hur olika typer av material samt det personliga och universella möts. Koitilas verk har förmågan att skapa ett mångsidigt nätverk av berättelser, som betraktaren i sin tur kan tillföra egna betydelser. Koitilas verk är alltid fysiskt och materiellt påtagliga, men ger ändå upphov till stora metafysiska och upplevelsebaserade känslor och tankar. Betraktaren erbjuds möjligheten att röra sig mellan olika tider och platser samtidigt. Ida Koitila (f. 1983 i Borås, Sverige) blev magister från Bildkonstakademin år 2011. Hon gjorde sin konstnärliga debut år 2007. Hennes verk finns i Kiasmas (Seppo Fränti) och Stiftelsen Pro Artibus samlingar. Konstnärens föregående offentliga verk gjordes till Kvarteret Victoria på Busholmen i Helsingfors år 2017. Stiftelsen Pro Artibus 30-årsjubileum firas med deponeringar av konstverk, och Kunskapens källa (Pool) är ett av dessa verk."

SAMARBETE INOM ENORSSI

eNorssi är övningsskolornas samarbetsnätverk där också Vasa övningsskola är en aktiv part. Lärarutbildning drivs av 8 universitet i Finland som upprätthåller 10 övningsskolor. eNorssi ordnar årligen ett höst- och ett vårseminarium kring aktuell pedagogisk utveckling vid sidan av de fasta arbetsgrupper som nätverkar kontinuerligt runt handledning, ICT, läroplan, försöks-, utvecklings- och forskningsverksamhet samt läroplansutveckling.

Under våren publicerade övningsskolorna en digital bok om Lärarmiljöer och teknik som stöd i pedagogiskt utvecklingsarbete. Våra lärare Kasper Hiltunen och Lars Broman har bidragit med texter i publikationen. Boken finns att tillgå via länken <http://www.enorssi.fi/oppimisymparistojulka-isu2020/mobile/index.html>

En viktig funktion som eNorssi-nätverket har är att utbilda övningsskolornas lärare i handledningsuppdraget. Under hösten avslutade Annika Lassus och Gun-Britt Kull-West den tvååriga utbildningen för handledarfortbildare.

I samarbete med Regionförvaltningsverken startade övningsskolnätverket under hösten fortbildningen Fördjupade färdigheter i bedömning. Fortbildningen ordnas för personal inom den grundläggande utbildningen kring bedömning. Den består av tre närstudiedagar som ordnades hösten 2018 i Vasa. Då efter-

Lp-stöd-fortbildning. Annika Lassus presenterar Mia Skog som presenterade Raseborgsreceptet. Foto EBK

frågan på fortbildningen var stor hölls modul två våren 2019 i både Vasa och Helsingfors. Den tredje avslutande modulen hölls hösten 2019. Fortbildningen finansierades av Utbildningsstyrelsen och deltagandet var avgiftsfritt. Övriga samarbetspartners var Nationella centret för utvärdering och universitetens lärarutbildningar. Ansvariga för den Finlands-svenska fortbildningen var Elisabet Backlund-Kärjenmäki och Annika Lassus. På LP-verktygsbacken kan man bekanta sig med materialet från fortbildningarna <http://ops-tyokalupakki.fi/vasa/?Hem>

Skolans representat i övningsskollärarnas förening SUHO (Suomen harjoittelukoulujen opettajat) är Hillevi Honga-Oksanen. Harre (Harjoittelukoulujen rehtorit) är rektorernas

viktiga nätverk. De flesta rektorer har olika uppdrag i nationella arbetsgrupper på bland annat Utbildningsstyrelsen och inom ministeriet. Den samlade kunskapen behöver nås till alla Övningskolor i landet och därför träffas rektorerna några gånger per läsår. Vasa övningskolas representant i Harres styrelse är Elisabet Backlund-Kärjenmäki. EBK&AL

Avsedsfest för bl.a. undervisningsråd Armi Mikkola och ledande rektor Veli-Matti Hakanen i samband med Harres höstseminarium i november 2019. Foto: EBK.

ENORSSIS GEMENSAMMA TIDSKRIFT HETER SIRIUS

eNorssi-nätverket ger ut olika typer av publikationer. Nätverkets tidskrift heter Sirius och utkommer ca fyra gånger per år. Sirius hittas på eNorssis hemsida, www.enorssi.fi. Kolla in den för att ta reda på vad som är aktuellt inom övningskolnätverket och utbildningen generellt i Finland. Årets andra nummer utkom i maj och har distansundervisning som tema. Flera inlägg kommer från Vasa övningskola.

MENTORSKAP

Mentorskap ingår sedan år 2013 i den introduktionskurshelhet som ordnas för nyanställda lärare vid Vasa övningsskola.

I år har klass-, ämnes- och speciallärare deltagit. Hela gruppen har träffats ungefär en gång per månad och utöver det har lärare och mentor träffats i par eller mindre grupper. Träffarna har skett efter arbetstid. Varje träff har inletts med reflektion och diskussion kring tillämpningar och åtgärder som vidtagits sedan den senaste träffen. Deltagarna har lyft fram aktuella diskussionsämnen och också tagit initiativ till överenskomna teman. Övningsskolans roll i ett skolsamfund, skoletik och juridik, arbetsgemenskap, dialog lärare-

elev- vårdnadshavare, olika undervisningsformer och arbetssätt, tidsanvändning, utvärderingar och respons samt bemötande av studerande, är några av de områden som dryftats.

Det är viktigt att en grupp är överens om att det som framkommer i diskussioner är konfidentiellt.

Insikten om att andra kolleger har motsvarande funderingar stöder också den egna professionen. Mentorskap ska ses som ett långsiktigt och fortlöpande stöd för professionell utveckling och för trivsel och välmående.

Gun-Britt Kull-West

INTRO FÖR NYANSTÄLLDA

På en arbetsplats med kring 120 anställda sker en viss årlig rotation. För nyanställda hösten 2019 ordnades vid sidan av en mentorsgrupp också en introduktionskurs med sex tillfällen. Ledande rektor har ansvarat för upplägget.

I maj ordnades den första träffen med följande innehåll: läsårskalender, Plan för FBA, KIKY och samplanering, Personalhandbok och arbetsavtal.

Den andra träffen hölls dagen innan planeeringsdagen. I den träffen var stadierektorer och prorektorer med. Innehållet den gången var praktiska frågor i anslutning till skolstar-

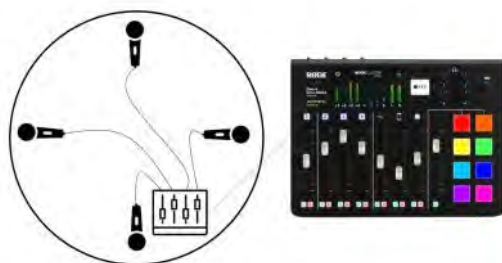
ten, Wilma-användarnamn, dataresurser och den uppdaterade Personalhandboken.

De övriga träffarna hölls veckovis under läsårets första veckor. Innehållet var IT-pedagogens stöd, kommunikation med vårdnadshavarna, studerandepraktik och handledning av lärarstuderande, arbetshälsovård och avtalsfrågor, ÅA-motion, lönefrågor, reseplaner och resräkningar, fakturor och inköp samt andra aktuella frågor. Involverade i introduktionskursen var IT-pedagogen, HR-specialisten, rese- och ekonomisekreteraren samt klasslärarkoordinatorn respektive ämneslärarkoordinatorn. BK

RUM FÖR HANDLEDNING

Rum för handledning är rubriken för det utvecklingsarbete kring handledning som genomförts vid Vasa övningsskola i samarbete med Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier, FPV under läsåret 2019-2020.

Under tre litteraturcirklar har lärarna i blandade små grupper bestående av klass-, special- och ämneslärare samt didaktiker från FPV bekantat sig med befintlig handledningslitteratur genom att läsa artiklar och böcker kring temat. Till den första litteraturcirkeln i september läste alla varsin valfri text eller artikel. Under tillfället presenterades allas läsning. Presentationerna väckte diskussioner i grupperna kring handledningssituationer. Diskussionerna utmynnade i tankar kring de guldgruv av innehållet som kunde ingå i en podd. Inspiration och information kring arbetet med att skapa poddar fick vi av Yvonne Backholm-Nyberg, verksamhetschef för Experience Lab och Andreas Sundstedt, IT-pedagog vid Vasa övningsskola.

Den andra litteraturcirkeln i november inleddes med en presentation av professor Päivi Atjonen om handledning och formativ bedömning ur ett handledarperspektiv. Tillfället avslutades med fortsatta gruppdiskussioner utgående från tidigare val av artiklar. Grupperna fick goda råd inför poddbandningarna av den grupp som fungerat som testgrupp. Nu gällde det att boka tider för att göra upp ett manus och för att banda en podd. De olika poddarna belyser värdefulla tankar och noteringar om forskning om handledning.

LÄRARUTBILDNING

Heidi Håkans, Marina Bendtsen och Annika Lassus i en selfie med Johnny Sandsten i samband med poddbandningen. Foto: JS.

LÄRARSKAPETS MÅNGA DIMENSIONER

Elisabeth Normén undervisar en grupp gymnasiestuderande. Foto: Vilja Media Ab.

Lärarstuderande erbjuds årligen föreläsningar med viktiga och intressanta teman i anslutning till lärarskapet. Detta är en kort sammanfattning av vad ämneslärarstuderande erbjuds våren 2020. Se ruta för motsvarande i klasslärarstudierna.

Introduktion med Gunilla Karlberg-Granlund och Katrina Domars-Brännkärr.

Läraren i skolsamfundet med Katrina Domars-Brännkärr.

Du får en inblick i lärarens mångfasetterade uppdrag som handledare för lärande och tillväxt, expert, arbetsledare, värdeutvecklare, medmänniska och vuxen med social kompetens i ett skolsamfund.

Läraren som fostrare med Diane-Christine Blusi.

Vad ingår i det viktiga uppdraget som grupphandledare/klassföreståndare? Vad innebär det att vara fostrare?

Samarbete med vårdnadshavare med Michaela Romantschuk från Förbundet Hem och Skola.

Föräldern som stöd i lärandet. Skolans roll och ansvar (vad säger lagen och läroplanen?). Olika former av kommunikation mellan hemmet och skolan. Möten: Praktiska övningar.

Krishantering med Bernt Klockars.

En kris slår till i en skola där du jobbar. Hur sköter du, som en i personalen, situationen? Hur förbereder man sig på kriser? Hur kommunicerar man under kriser? Att sköta sitt eget välbefinnande mitt i en kris.

Undervisning utanför klassrummet med Diane-Christine Blusi.

Allt från temadagar till utbytesprojekt ger krydda i vardagen! Till vår uppgift hör även att stärka ungdomarnas välbefinnande. Praktiska exempel används för att illustrera bredden i läraruppdraget.

Att orka i arbetet med Kicki Häggblom.

Hur ta hand om sig och hur hantera lärarkretsens psykosociala utmaningar - både i stunden och på längre sikt?

Elev- och studerandekårsverksamhet med Niklas Palmberg.

Vilka uppgifter har elev-/studerandekåren och vad innebär det att vara handledare för verksamheten? Vilka friheter och/eller skyldigheter har man inom en elev-/studerandekårsstyrelse? Hur finansieras verksamheten?

Utvecklingssamtal med Diane-Christine Blusi.

Genomgång av olika metoder och verktyg för individuell handledning i åk 7-9 och gymnasiet, med fokus på skoltrivsel, styrkor och skolförbättring.

Elev- och studerandevård. Stöd för lärande och skolgång med Annika Lassus.

Under eftermiddagen fångar vi upp elev- och studerandevårdsarbetet i praktiken utgående från lagstiftningen. Stöd för skolgång och lärande preciseras utgående från trestegsstödet med fokus på differentiering.

Vänelevs- och tutorverksamhet samt Kivaskola med Heidi Håkans och Joel Storgård.

Hur skapa och upprätthålla goda relationer i skolan genom elevinitierad och -ordnad verksamhet?

Lärarens administrativa uppgifter med Bernt Klockars.

Vid sidan om undervisningen bjuder lärarjobbet på en del administrativa uppgifter. Som lärare är man t.ex. med i läsårsplanering och -utvärdering, organiseringen av evenemang, dokumentation av olika slag samt utvecklingsarbete. Man orkar också bättre i jobbet om man lär sig att systematiskt administrera sin egen vardag med papper, filer och material.

Rörelse i skolan / Learning by Moving med Jan-Erik Romar och Mårten Björkgren.

Ett sammanfattande tillfälle då vi går igenom våra inläringserfarenheter.

Paneldiskussion med Katrina Domars-Brännkärr, Anders Fransén, Joel Storgård, Katrina Åkerholm och Tommy Nordman.

En panel med ämnesföreträdare bemöter frågor kring lärarskapet.

Temastudier i klasslärarutbildningen läsåret 2019-2020

GP:

1. Samundervisning med Christel Sundqvist.
2. Metoder och arbetssätt med Fred Holmsten, Martina Wilhelms och Anna-Brita Slotte.
3. (Övis delar II som ersättande)

ÄP:

1. GreenScreen, iMovie och clips i undervisningen med Lars Broman och

Kasper Hiltunen.

2. Presentation av IT-moment med Andreas Sundstedt.

AVP (x 3, normalt 4):

1. Kränkande handlingar och konflikt-hantering med Minna Rimpilä.
2. Föräldrakontakt och elevkåren med Johanna Räihä-Jungar och Fred Holmsten.

KOLLEGIALT LÄRANDE

Ett effektivt sätt att lära sig är att lära av andra i samma kollegium. En utmaning är dock att finna gemensam tid för delgivning. Vid Vasa övningsskola har vi inrättat arenor för kollegialt lärande främst i regelbundet återkommande pedagogiska caféer (gymnasiet) och i samband med två tillfällen per läsår kallade Övis delar. Också i samband med lärarmöten och t.ex. fredagskaffet i grundskolan lyfts i mikroformat olika pedagogiska och praktiska frågor för kollegialt dryftande. Ett alldeles särskilt kollegialt lärande inträffade mer eller mindre spontant under den första veckan av distansundervisning under koronapandemin i medlet av mars i form av ett digiskutt.

Det första Övis delar-tillfället ordnades i slutet av oktober 2019. Tillfället marknadsfördes till lärare i alla kommuner från Kristinestad i söder till Vörå i norr inom projektet "Hållbarhet som ledord" och inledningen samt två workshops strömmades över nätet.

Temat för Övis delar I var positiv pedagogik, men vid sidan om temat lyftes många aktuella projekt fram. Erika Fogelberg, Folkhälsans koordinator för hälsofrämjande verksamheter för skolor, och Maria Rönn-Liljenfeldt, speciallärare, introducerade dagens tema i en gemensam inledning. I parallella workshops fördjupades huvudtemat i två workshops, medan användning av Green Screen/Makerverstan (Kasper Hiltunen), digiagenter (Lars Broman) och samundervisning (Minna Rimpilä och Pia Valkeakari) var teman i andra workshops. De parallella workshoparna gick två gånger.

Det andra Övis delar-tillfället ordnades i början av mars 2020. Också detta tillfälle marknadsfördes till lärare i alla kommuner från Kristinestad i söder till Vörå i norr inom projektet "Hållbarhet som ledord". Därtill bjöds såväl ämneslärarstuderande som klasslärarstuderande in till tillfället. Inledningen strömmades över nätet.

Temat för Övis delar II vad internationalisering och det berördes i de flesta av de parallella workshopar som ordnades. PD Sari

Erika Fogelberg från Folkhälsan och Maria Rönn-Liljenfeldt från VÖS i startgröparna för att berätta om positiv pedagogik vid Övis delar-tillfället i slutet av oktober. Foto: EBK.

Muhonen från Vik övningsskola inledde tillfället med att informera om hur UNESCO-skolverksamheten ser ut. Vasa övningsskola har under läsåret lämnat in ansökan om att få bli en del av UNESCO-skolnätverket. I workshoparna fanns följande teman: "Internationella kontakter och samarbete över nätet" (Anna-Brita Slotte), "Cultural Days" (Lia Gómez Dominguez och Radhika Vélaz López), "Hur planera, organisera och genomföra en studieresa med elever/gymnasiestuderande?" (Frida Crotts och Michael Frank), "Erasmus+-utbyte för personal" (Johanna Bonäs och Ann-Charlotte Söderman), "Erasmus+-utbyte för personal – ProgMath-projektet" (Ulf Thors och Anne-Marie Kronholm) samt "Swivl i undervisningen, smidig teknik för överföring av bild och ljud i realtid" (Andreas Sundstedt). BK

VÄRDEGRUNDSARBETE

Genast i början av läsåret utfördes värdegrundsarbete i alla grupper från förskolan till abiturienterna. Som grund för diskussionerna användes skolans trivselregler och värdegrundsformuleringen i Vasa övningsskolas instruktion. Detta värdegrundsarbete var en del av förberedelserna för utlysandet av skolfreden som hösten 2019 hade temat "Vi tar ansvar".

Under september fördes samma värdegrundsdiskussioner också bland personalen, både den undervisande och alla övriga.

Avsikten med värdegrundsdiskussionerna var att få fram meningsbärande ord för vilka värden vi strävar efter på vår gemensamma arbetsplats. De meningsskapande orden gjordes senare till ett gemensamt ordmoln, som förekommer på flera ställen i årsberättelsen.

Skolfred utlystes i Vasa övningsskola tillika med övriga skolor landet onsdag 21.8.2019. Närvarande var 950 barn och unga som går i Vasa övningsskola, jämte personal och lärarstuderande. BK

Ordmolnet i svenskspråkig och i engelskspråkig tappning.

Design: Andreas Sundstedt.

KLIMATSMART MAT

Temat för läsåret 2019-2020 var "Hållbart lärande". Inom ramen för temat önskade rektorerna synliggöra matens påverkan på klimatet. I samarbete med skolans restaurang utarbetades en kampanj under benämningen "klimatsmart mat" som sträckte sig från början av september fram till höstlovet. Under sex veckor ändrades menyn så att inget rött kött serverades. I normala fall serveras rött kött 1-2 dagar i veckan så i praktiken handlade förändringen om totalt ca 10 måltider. Hade det inte gått ut information om kampanjen innan den inleddes hade den knappast märkts av – nu fick den ett starkt genomslag såväl i sociala medier som i traditionella medier. Responsen var både positiv och negativ. En del uppskattade att klimatförändringarna och önskan att synliggöra dem fick ett så kon-

kret uttryck, medan andra förfasade sig och anklagade skolan för att slutgiltigt köra ner den inhemska djurproduktionen. En riksdagsledamot engagerade sig i kampanjen och tog till och med tid för ett besök kring frågan.

Kampanjen slutfördes enligt planerna. En utvärdering gjordes med hela skolsamfundet; elever, gymnasiestuderande, personal och vårdnadshavare. Här ett kort referat av resultatet i utvärderingen (N=341 eller 18,5%):

Kategorierna för svarande var följande: klass i f-6, elev i 7-9, gymnasiestuderande, personal och vårdnadshavare.

Rektorerna grupperade svaren i positiva, neutrala och negativa. Svaren fick följande spridning:

- F-6, 58 svar (en del föräldrars svar finns i denna kategori) = positiva 50%, negativa 38% och neutrala 12%.

- Elev i 7-9, 69 svar = negativa 45%, positiva 35% och neutrala 20%.

- Gymnasiestuderande, 136 svar = positiva 44%, neutrala 29% och negativa 27%.

- Vårdnadshavare, 68 svar = positiva 60%, negativa 22% och neutrala 18%.

- Personal, 37 svar = positiva 57%, neutrala 32% och negativa 11%.

Responsten överlag var positiv från alla kategorier utom eleverna i 7-9.

Den andra frågan handlade om förslag till kommande teman. Här kommer några urval:

Systemtänk i vatten, energi och mat

Lokalproducerad mat

Mat enligt skördetider

Minska matavfall/matsvinn

Matsalens trivsel

Mat från andra kulturer

Återanvändning, sopsortering, plast

Minska klädkonsumtionen. Använd ditt klädesplagg minst 30 gånger

Psykisk ohälsa

Hälsa

I det läsårstema som valts för 2020-2021 och de därpåföljande två åren ingår hållbarhet. I slutet av september firas Österbottens hållbarhetsvecka. Den veckan kommer andelen

KORONA OCH DISTANSUNDERVISNING

Går det att starta om år 2020? Den frågan ställde fler än en i takt med att koronapandemin framskred våren 2020.

Finland fick sitt första koronafall i en turist från Kina riktigt i slutet av januari. Den personen isolerades och tillfrisknade och det gick sedan en knapp månad innan följande fall registrerades.

Tidig aktion

Redan måndag 3.2 diskuterade vi på Vasa övningsskola problematiken kring säsonginfluensa och koronavirus med städfirman ISS och skolrestaurangen Compass Group Ltd/Fazer Amica. Vi beslöt om effektivare städning av handtag och andra ytor som ofta vidrörs samt oftare byten av serveringsbestick i skolrestaurangen. Till personalen gick samma dag ett meddelande om att uppmana till och vid behov övervaka effektiviserad handhygien.

Sportlovet en vändpunkt

Under sportlovet vecka 9 reste många familjer inom eller utom landet. Det första koronarelaterade Wilma-meddelandet vid Vasa övningsskola gick ut på skottdagen, lördag 29.2, inför återgången till skolan. Meddelandet baserades långt på det som Åbo Akademis personaldirektör sänt ut någon dag tidigare. Bl.a. påmindes om att man inte kommer på jobb eller till skolan ifall man inte är frisk med länkar till Institutet för hälsa och välfärds (THLs) hemsidor.

Informationsarbete

Nya Wilma-meddelanden med utökad information utgående från myndigheternas bedömningar sändes 9.3, 12.3, 13.3 och 15.3 innan ett meddelande om regeringens beslut om distansundervisning sändes 16.3. Efter att distansundervisning införts sändes flera meddelanden i anslutning till praktiska arrangemang bl.a. kring skolmaten. Informationsbiten under koronakrisen tog en hel del tid av sko-

lans ledning. Ibland gällde det att parera mellan vad ÅA som organisation bestämde, vad hälsovårdsmyndigheterna i Vasa gav bud om och vad Vasa stads skolväsende beslöt. Från informationen kan man se hur situationen eskalerar och restriktioner uppstår. Ännu söndag 15.3 var det svårt att se vilka åtgärder som regeringen skulle vidta för utbildningens del. Därför skrev vi i Wilma-meddelandet att närundervisningen fortsätter som normalt tills annat meddelas. En del vårdnadshavare och också gymnasiestuderande hörde av sig och ifrågasatte den linjen. Ett antal barn och unga stannade hemma på vårdnadshavarnas begäran.

Regeringens beslut

Måndag 16.3 ca kl 16.30 meddelade regeringen att skolorna i Finland övergår till distansundervisning. Endast barn i förskola-åk 3, vars föräldrar arbetar i s.k. beredskapsyrken, hade rätt till närstudier. Beslutet gällde från onsdag 18.3 och var nog oväntat radikalt—det saknar motstycke i det efterkrigstida Finland.

Snabbutbildning

Redan veckan innan hade vi i Wilma-infon målat upp hur en eventuell distansundervisningssituation skulle fungera i olika årskurser. Vi hade också distribuerat ett kommunikationsverktyg (Zoom) till alla grundskolelevernas lärplattor. Under måndag 16.3 hade vi instruerat eleverna i åk 7-9 om hur verktyget fungerar och snabbutbildat digiagenter i f-6 som under tisdagen gick in i alla elevgrupper och gav sin kunskap vidare. Lärarna fick också snabbutbildning i Zoom, itslearning och andra verktyg under dessa dagar.

Snabbutbildning räckte som komplement i och med att det fanns en god grundkunskap tack vare en långt och medvetet utvecklingsarbete inom det digitala.

Praktiska förberedelser

Med tanke på barn utan nätuppkoppling hemma gjorde vi en beställning på 10 lärplat-

Snabbutbildning inför distansperioden. IT-pedagog Andreas Sundstedt påminner elever i 7-9 om vilka inloggningar som behöver vara i skick. Foto: EBK.

DISTANSUNDERVISNING

tor med SIM-kortsmöjlighet. Fler headsets med mikrofon och webbkameror för personalen beställdes också. Vi öppnade en telefonanslutning för en Vasa övningsskolas egen helpdesk och styrde om en befintlig allmän epostadress till helpdesken. Via helpdesken skulle dels IT-supportpersonalen och dels IT-pedagogen nås. Vi beslöt att för ämnesundervisningens del i åk 7-9 och gymnasiet följs schemat också på distans. Med egen klasslärare fanns en större flexibilitet med tanke på schemat.

Ett formellt beslut om särskilda undervisningsarrangemang för Vasa övningsskola fattades av Åbo Akademis rektor så tidigt som 18.3, den första distansstudiedagen. Kompletteringar till läsårsplanen samt kontroll av elevförsäkringarna gjordes också dessa första dagar.

Studentskrivningar

I takt med att pandemin spred sig ökade oron för huruvida vårens studentskrivningar skulle kunna slutföras eller inte. Redan före sportlovet hade vi funderat på hur övervakning och provskrivning kunde fungera ifall av en karantänssituation. I början av mars kom instruktioner från Studentexamensnämnden om att skrivningar i karantän inte är möjliga att genomföra, men att provanmälan kan annulleras och examen fullföljas i ett senare skede. En vecka innan distansundervisningen inleddes beslöt Studentexamensnämnden, historiskt också det, att provdatumet ändras och att studentexamensprov skrivs varje dag den vecka som inleddes måndag 16.3. Budet innebar en hel del reaktioner från skribenterna, som förlorade dyrbar förberedelsetid. På detta sätt kunde i alla fall skrivningarna slutföras också våren 2020.

I skolan eller inte?

Från skolans ledning beslöt vi att alla lärare undervisar utgående från skolan de första tre dagarna, onsdag-fredag 18-20.3. Dels pågick studentskrivningarna med möjliga behov av tilläggs-kustodianter, dels var omställningen för alla lärare total; trots god digital beredskap är det en annan sak att undervisa på distans än i närundervisningen. Under dessa några dagar blomstrade det kollegiala lärandet. Lärarna delade med sig åt varandra av metoder, verktyg och tips. Detta bidrog också till att undervisningen kom igång i full skala genast från början och att lärarna kände sig någorlunda bekväma i den nya situationen.

Från måndag 23.3 kunde lärarna välja om de jobbade från sin arbetsplats eller hemifrån.

Från måndag 6.4 ombads alla som rörde sig i fastigheterna anteckna namn och utrymmen samt tidpunkt i en loggbok på nätet med av-

Hur fungerar Zoom? Förberedelser för distansundervisning i åk 7-9. Foto: EBK.

sikt att lättare kunna spåra eventuella smittkedjor. Alla uppmanades också hålla en relationsloggbok. Eleverna i närundervisningen organiserades så att barnen inte umgicks sinsemellan för att förhindra smittorisen.

Skolmaten

Vasa övningsskola sände 1,5h efter regeringens besked ut en enkät för att dels få reda på vilka barn i f-3 som kunde tänkas ha föräldrar i beredskapsyrken och dels få reda på vilka elever och gymnasiestuderande som önskade fortsätta äta skolmat. Ganska snart efter utskicket framkom att andra stadiets studerande inte skulle erbjudas skolmat. Ca 55 elever (10% av grundskolans totalantal) anmälde att de dagligen ville komma och äta skolmat. Därtill anmälde 22 barn i f-3 till närstudier, men endast knappa 20 deltog regelbundet.

Skolmaten organiserades så att matsalen indelades i tre sektioner där maximiantalet i

DISTANSUNDERVISNING

varje sektion var 10 per gång. Maten serverades på tallriken av två övervakande lärare (sallad) och kökets personal (varm mat). Mellan varje ätande skulle två stolar lämnas tomma.

Från måndag 6.4 övergick vi till att dela ut matpaket. Då ökade antalet anmälda till drygt hundra (20%). Med skolrestaurangen överenskomms om ett nytt pris för den paketerade maten.

Städning och underhåll

I avtalet med städfirman ISS fanns inga undantag för pandemier och städningen kostade oss som normalt. Istället fick städpersonalen genomföra grundstädning som annars skulle ha skett på sommaren till extra kostnad. Utrymme för utrymme eller korridor för korridor stängdes av för grundstädning.

Fastighetsägaren Finlands Universitetsfastigheter AB passade på att utföra underhåll i fastigheterna under distansundervisningsperioden. Bl.a. genomfördes målningsarbeten och byten av lavoarer.

Från skolans sida kunde vi förverkliga t.ex. installationer av förnyad ljudutrustning i festsalarna, nya ridåer och nya filmdukar.

Stödfunktioner

I ett tidigt skede beslöt vi med tanke på likvärdighet i undervisningen och bedömningen att också de elever som är närvarande i skolan jobbar med den egna klasslärares distansuppgifter med hjälp av elevassistenter. På så sätt blev situationen inte heller omöjlig för klasslärare som kunde ha haft barn både i närundervisningen och på distans.

Speciallärarna fortsatte att fungera som tidigare. En del elever behövde närträffar, men det mesta gick på distans.

I ett par omvarv var det nödvändigt att påminna om att det i första hand är klasslärares/ämneslärares uppgift att följa med hur lärandet framskrider och att det först i andra hand kan överföras till specialundervisningen, som annars hade belastats hårt.

Handledd praktik

Ett av övningsskolans kärnområden i verksamheten är den handledda praktiken för lärarstudier. Innan skolorna övergick till distansundervisning hade redan ÅA och andra universitet bestämt att praktiken inte kan genomföras i närundervisningen med den risk för smittospridning det skulle innebära. Lösningen blev handledd praktik på distans. Också i detta visade lärarna prov på stor flexibilitet och handlingskraft då praktiken och handledningen efter en veckas omställning helt kunde ske på distans. Detta gjorde att lärarstudier inte fördröjdes vilket var fallet vid ett flertal lärosäten.

I ett tidigt skede konstaterades att redovisningen av handledningen i f-6 detta år inte kommer att problematiseras. En del av den avslutande praktiken sköts fram till hösten 2020.

Möten och fortbildningar

Planerade lärarmöten och träffar skedde enligt fastslagen tidtabell, men nu på distans via nätet. Mötena blev annorlunda till sin karaktär, men fungerade också för beslutsfattande i den mån detta behövdes.

En del lärare deltog i nyinsatta webinarier kring olika tematik i anslutning till distansundervisning. I ett tidigt skede meddelades att inte heller eventuella brister i FBA-dagar kommer att problematiseras desto mera pga pandemin.

"Också i detta visade lärarna prov på stor flexibilitet och handlingskraft då praktiken och handledningen efter en veckas omställning helt kunde ske på distans."

DISTANSUNDERVISNING

Stöd i nätverk

En uppsjö av nya fora kring distansundervisning uppstod på sociala medier och andra kanaler. Våra lärare var aktiva med att presentera sina arbetssätt bl.a. i små filmsnuttar som IT-pedagogen bandade och klippte.

Inom april samlade Svenska Folkskolans Vänner in goda modeller på distansundervisning. Där var Vasa övningsskolas lärare aktiva.

En fin gest var att de flesta förlag som erbjuder digitalt material i ett tidigt skede fattade beslut om att göra allt material tillgängligt gratis för alla skolor.

Undertecknad var med i webinarier för bildningsdirektörer och också övningsskolornas ledande rektorers möten där frågor i anslutning till distansperioden avhandlades.

Myndigheternas agerande

I ett tidigt skede hade Utbildningsstyrelsen uppmanat utbildningsanordnarna att fundera över olika scenarier för när undervisningen delvis eller helt sköts på distans. Själva tycktes myndigheterna inte ha gjort samma förberedelser, eftersom anvisningar fortsatte att droppa in ännu efter en månad med distansundervisning.

Ett irritationsmoment var det ändrade beslut som regeringen gick ut med fredag eftermiddag 20.3, just som strukturerna för den nya undervisningen hittat sina former. Enligt det nya budet var det inte bara barn i f-3 till vårdnadshavare i beredskapsyrken som kunde sända sina barn till skolan, utan alla som så behövde. Man hänvisade till att s.k. beredskapsyrken inte finns definierade i lagen, trots att listor publicerats. För Vasa övningsskolas del anmälades dock endast sex nya barn till närundervisningen i och med det nya budet. Totalt 28 barn eller ca 15% av barnen i f-3. I praktiken var det ca 20 barn per dag på plats, indelade i fyra grupper.

Myndigheterna var inte heller tillräckligt koordinerade i vilka som gav vilka riktlinjer.

T.ex. uppfattade vi Regionförvaltningsverkets riktlinjer till statsrådets nya förordning för distansundervisning 14.4-13.5 som onödigt svartvita när det gällde vilka barn som behövde få stöd genom att undantagsvis komma till skolan. Barn med särskilt stöd var undantagna reglerna om distansundervisning, men också andra barn med svårigheter behövde få handgriplig hjälp.

Resten av terminen

I slutet av april kom regeringen med nya riktlinjer för perioden 14.5-30.5. Redan kring påsk kom de första signalerna om att skolorna eventuellt, liksom i andra länder såsom Danmark, Tyskland och Österrike, stegvis borde återgå till närundervisningen.

Beslutet blev att återgå till närundervisning i grundläggande utbildning, med särskild vikt vid distans och hygien.

Vårens avslutningar och dimissioner kan därmed inte genomföras såsom normalt utan genomförs delvis live och delvis förbandade.

Ekonomi

I ett ganska tidigt skede insåg de flesta att pandemin kommer att orsaka stor inverkan på landets ekonomi. För att motverka ekonomiska katastrofer valde regeringen att lägga in olika tilläggsinsatser, med upplånade medel. Hur statsbudgeten utvecklas under de närmaste åren återstår att se. Kortsiktigt innebär pandemin kostnadsinbesparingar t.ex. för skolmat, skolresor, fortbildningsdeltagande och material.

Imponerande insats

Med den här texten vill jag för historieskrivningen visa på de snabba beslut och den snabba omställning som Vasa övningsskola och alla andra skolor stod inför i mars 2020 pga koronapandemin. Såväl den undervisande som den övriga personalen gjorde stordåd i förändrade arbetssätt under kort tid. Omställningen krävde dock en arbetsinsats utöver det normala—sommarlovet kommer i år speciellt lägligt. Vill uttrycka mitt stora tack för insatsen denna vår. Tack!

Bernt Klockars, ledande rektor

DISTANSPEDAGOGIK

Klasslärare Annika Collander undervisar musik på distans. Foto: AS.

Vasa övningsskola har under 2010-talet jobbat strategiskt mot att varje grundskoleelev och gymnasiestuderande ska ha en egen "device" som verktyg i sin skolgång. I den grundläggande utbildningen har alla elever en egen lärplatta (iPad) som skolan erbjuder medan gymnasiestuderande använder bärbara datorer som de själva införskaffar. Alla lärare har också tillgång till lärplatta och/eller dator. Målet har hela tiden varit försöka hitta det pedagogiska mervärdet med användningen av teknisk utrustning i undervisningen.

Med detta som utgångspunkt kunde Vasa övningsskola i mitten av mars 2020 relativt smidigt övergå till en situation med distansundervisning när skolorna i Finland stängdes p.g.a. coronavirusets framfart. Elever och studerande hade tillgång till teknisk utrustning för att direkt kunde börja jobba hemifrån och kommunicera med sina lärare.

Dagarna före skolstängningen hann vi också hålla ett flertal fortbildningstillfällen kring verktyg för distansundervisning för våra lärare. Även elever och studerande hann till viss mån få information om hur skolarbetet

skulle komma att se ut vid övergången till distansundervisning. Utmaningar har fått överbryggas och många problem har fått lösas, men överlag gick övergången bra. Alla i skolan gjorde under den här perioden ett stort gemensamt jobb med att hitta fungerande lösningar.

Struktur

Vasa övningsskola gick direkt in för några grundläggande saker gällande distansundervisningen:

- Undervisningen följer schemat så långt som möjligt.
- Elever och studerande i skolans alla stadier möter dagligen, ofta varje lektion, sin lärare via e-mötesprogrammet Zoom.
- Vi använder oss av några gemensamma lärplattformar – Seesaw, Itslearning, Teams, Office 365 – men lärare har möjlighet att använda även andra plattformar vid behov.

DISTANSUNDERVISNING

Elevassistent Hieu Bui kontakter enskilda elever via Zoom för att handleda dem i skolarbetet. Foto: AS.

Våra lärare delar med sig av erfarenheter av distansundervisning

Vi vill dela med oss av några exempel på hur lärare och personal i vår skola har jobbat under den här tiden med distansundervisning.

I de lägsta klasserna F-2 har Annika Collander, timlärare i musik, undervisat på distans genom att möta eleverna via Zoom samt kommunicera och ge uppgifter via Seesaw. Här <https://bit.ly/vosdistans1> berättar Annika om sina erfarenheter av musikundervisning på distans.

På gymnasiet ledde Johan Sundqvist, timlärare i musik, arbetet med att genomföra ett virtuellt musikprojekt som resulterade i en musikvideo. De 36 medlemmarna i gymnasiekören spelade med sina egna mobiltelefoner i sina egna stämmor till Aftonens sång. Videorna klipptes sedan ihop till en enda gemensam video. Resultatet kan ses på adressen <https://bit.ly/vosdistans2>.

Förutom lärare har även t.ex. skolassistenter en viktig roll i tider av distansundervisning. **Hieu Bui** jobbar som skolassistent vid Vasa

övningsskola F-6 och berättar i den här videon om hur hans jobb ser ut för tillfället: <https://bit.ly/vosdistans3>.

Susanna Stenbacka, speciallärare på åk 7-9, ser det som väldigt viktigt att nå fram till elever som på olika sätt behöver hjälp med sina speciellt under dessa tider. De dagliga virtuella mötena skapar struktur för eleverna. På adressen <https://bit.ly/vosdistans4> berättar Susanna om hur hon undervisar på distans och även om den läxhjälp som erbjuds åt alla elever.

En stor utmaning i tider av distansundervisning är hur lärare på bästa möjliga sätt kan ordna prov. I gymnasiet är man till vardags vana att använda sig av Studentexamensnämndens provsystem Abitti. Detta provsystem kan nu inte användas då studerande inte är på plats i skolan. I den här videon <https://bit.ly/vosdistans5> berättar **Niklas Palmberg**, lektor i matematik vid Övningsskolans gymnasium, hur han löst provsituationen i sina matematikkurser.

En utmaning med distansundervisning är också hur man kan få in praktiska moment i sin undervisning. Det här har Heidi Håkans, som är ämneslärare i biologi och geografi, funderat på i anslutning till sin undervisning. I videon som finns på adressen <https://bit.ly/vosdistans6> berättar Heidi hur hon har genomfört en laboration i biologi med sina elever i årskurs 7-9.

Johanna Räihä-Jungar och Fred Holmsten har under läsåret samarbetat kring planering och genomförande av undervisningen i årskurs 2. Detta samarbete fortsatte också när skolan övergick till distansundervisning. Johanna har spelat in en video <https://bit.ly/vosdistans7> där hon berättar om de fördelar som hon ser med tvålärarsystem just i distansundervisningen.

I den här videon <https://bit.ly/vosdistans8> intervjuas **Pia Valkeakari och Minna Rimpilä** av Anna Wulff om hur de första dagarna av distansundervisning hade förlopt. Därtill diskuterar de hur utvärderingen av eleverna kunde lösas då lärarna inte träffar dem i klassrummet.

Andreas Sundstedt, IT-pedagog

Foto: Airaksinen.

Johanna Räihä-Jungar fick fint pris

SFV samlade under april in goda modeller för distansundervisning. Johanna Räihä-Jungar sände in en film om fördelar med tvålärarsystem i distansundervisningen. Hennes bidrag var ett av tio som belönades med 8000 euro, 3000 euro till henne och 5000 euro till skolan. Grattis!

Speciallärare Susanna Stenbcka håller kontakt med sina elever på distans. Foto: AS.

PRAKTIKHANDLEDNING PÅ DISTANS

DISTANSUNDERVISNING

Gällande ämneslärarutbildningen var vi i den lyckliga situationen att vi hann fullfölja programmet för den första praktikperioden Ämnesdidaktisk teori och Praktik 1 (ÄDTP1) medan skolan fungerade som normalt. Sålunda hann vi som organisation, lärare och handledare skapa förutsättningar för distansundervisningen inför den följande och sista praktikperioden Ämnesdidaktisk Teori och Praktik 2 (ÄDTP2) som för övningsundervisningens del inleddes vecka 15 och avslutas i maj vecka 21.

Vi fick själva som lärare och handledare skoling och fortbildning och vi planerade och förberedde oss för hur vårt handledaruppdrag kan skötas i den rådande virtuella situationen så att våra ämneslärarstuderande även denna vår kan fullfölja sin praktik och få sina betyg och examen. Vi har som våra arbetsredskap utnyttjat Itslearning och Zoom. All undervisning liksom övningsundervisning har genomförts i realtid i Zoom och instruktioner, skriftliga uppgifter och inlämningsarbeten finns tillgängliga och dokumenterade i ItsLearning. Ämnesdidaktikerna och handledarna vid Fakulteten för Pedagogik och Välfärd (FPV) liksom övriga ämneslärarstuderande har kunnat följa med undervisningen i våra Zoomrum och för- och efterhandledningen i anslutning till en lektion eller i för det ändamålet skapade separata Zoomrum. Grupp-

handledningar, seminarier och föreläsningar har hållits enligt programmet virtuellt också i Zoom och nödvändiga ID:n för inloggning till dessa sessioner har på förhand distribuerats via e-post till de studerande.

Det har inte varit aktuellt att göra stora förändringar i det ursprungliga programmet för genomförandet av den handledda praktiken men olika inplanerade tillställningar, evenemang och specialprogram i skolsamfundet har antingen planerats om, justerats eller delvis bortfallit i den rådande undantagssituationen. Eftersom våra blivande ämneslärare denna vår hann delta och medverka i olika aktiviteter och ingå i skolgemenskapen under ÄDTP1 så upplever vi att detta gav nödvändig och tillräcklig vägkost och inblick i en skolas verksamhet och lärarskapet inför framtida yrkesverksamhet som behörig ämneslärare.

Vi vill naturligtvis helst återgå till en skolvardag där vi kan fysiskt mötas istället för att dagligen träffas och umgås virtuellt. Onekligen kan vi konstatera att vi alla lärt oss väldigt mycket i den speciella och överraskande situationen vi hamnade in i denna vår. Det finns möjligheter att utnyttja den kunskap och den erfarenhet vi fått i en kommande normal klassrums- och handledningssituation och i vårt umgänge och vår växelverken med alla involverade i lärarutbildningen.

Katrina Domars-Brännkärr
Ämneslärarkoordinator

ÅTERGÅNG TILL NÄRUNDERVISNING

Med regeringens beslut 29.4 att återgå till närundervisning från 14.5 inleddes förberedelserna för vad en återgång skulle betyda. Alla som misstänkte att de hörde till en riskgrupp behövde presentera ett läkarintyg. I skolfastigheterna skulle utrymmen tas i bruk så att större distans vore möjligt. Hygienen var av särskild vikt.

Eftersom gymnasierna fortsatte på distans, kunde grundskolans åk 7-9 flytta in i gymna-

siet, en fastighet per årskurs. De lägre årskurserna spreds ut i både A- och B-fastigheten vid Kyrkoesplanaden. Utomhuspedagogik rekommenderades.

Skolgården delades in i olika områden. Alla klassrum försågs med handsprit och pappershanddukar. Skolmaten intogs i huvudsak i klassrummen. En del återstående övningslektioner genomfördes fortfarande på distans med eleverna i skolan.

Återgång till närundervisning från 14.5 med iakttagande av distans. En klass i åk 3-4. Foto: EBK.

Nedan: skollunchen intar de flesta i eget klassrum. Foto: EBK.

Höger: litteraturläsning på naturskön plats. 8c läser nere vid stranden. Foto: Katrina Åkerholm.

MÅ BÄTTRE-VECKA

Utan välmående kan inte hållbart lärande ske. Därför ordnade Vasa övningsskola en "Må bättre-vecka" 11-15 november.

I programmet ingick:

- fruktservering till lunchen varje dag.
- pausgymnastik med ÅAs motionsansvariga Anki Stenkull-Aura. Måndag-
onsdag-fredag i gymnasiet och tisdag-torsdag i grundskolan.
- för personalen företagshälsovårdens miniföreläsning om ergonomi, mätning av gripkraft och blodtryck och risktester.
- för personalen studiebesök bakom scenen till nyrenoverade Wasa Teater och till Vasa svenska lycéums unika bibliotek förvarat i Tritonia. BK

Må bättre-veckan innehöll program för stora och små.

Ovan: personalen besöker nyrenoverade Wasa Teater bakom scenen. Foto: BK.

Höger: Röris i f-6 med Anki Stenkull-Aura. Foto: EBK.

SÄKERHETSAPPLIKATION

Inför läsåret 2019-2020 infördes ett par nya förfaringssätt gällande säkerhetstänket vid Vasa övningsskola. Dels handlade det om tydligare uppföljning kring hur personalen är inkommen i säkerhetsplaner och dels om ibruktagandet av en helt ny applikation.

För att förvissa sig om att alla tar del av viktiga planer vid skolårets början, gjordes en uppföljningsblankett där var och en skulle kvittera att de läst personalhandboken, räddningsplanen och krisplanen. Med blanketten kunde påminnelser sändas ut till de som inte ännu tagit del av materialet.

Inför läsåret utvecklades också säkerhetsappen Värna&varna i samarbete med Ab Wikström Media Oy utgående från Vasa övningsskolas initiativ. Appen var klar för testning kring midsommar och togs i bruk från skolstarten 2019.

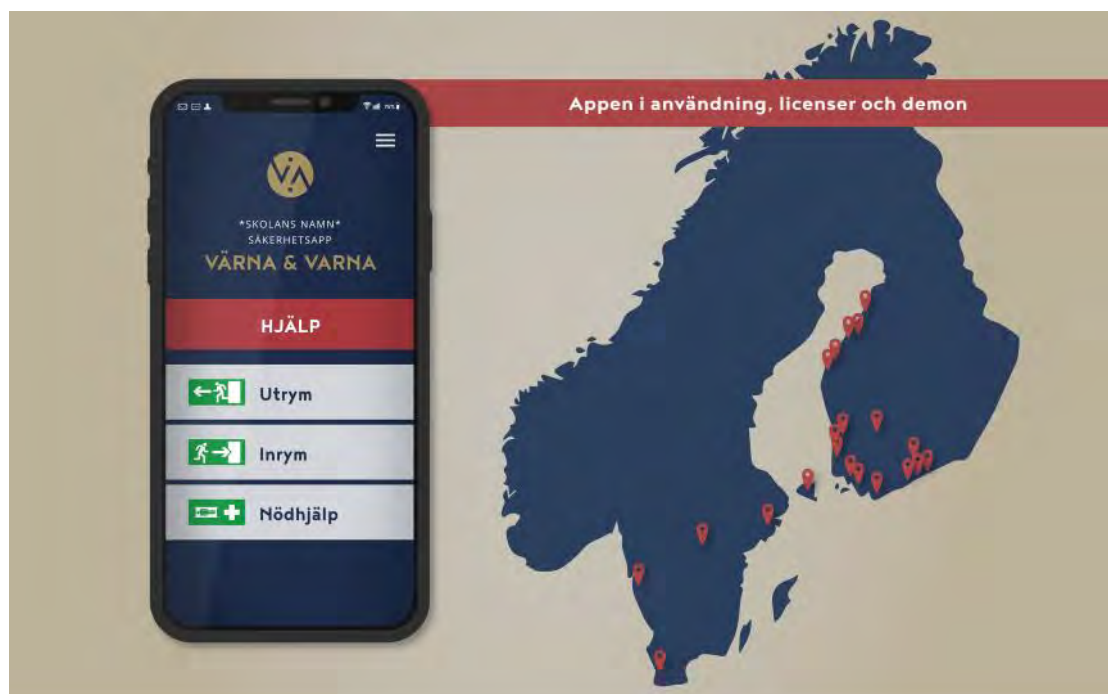
Appen har en tilltalande grafisk utformning. Till funktionerna ger den kortfattad informat-

ion om hur man hanterar en utrymnings- eller inrymningssituation samt en akut nödsituation, dvs. de viktigaste säkerhetsplanerna i fickformat. Via appen kan man kalla på hjälp med sms (automatisk positionering) eller telefonsamtal. Via appen kan administrationen också sända nödmeddelanden som går igenom trots att mobilen är på ljudlös profil.

Appen är låst med en kod för varje användande skola som själv utformar sin information. Genom att byta koden kan skolans administration begränsa personerna som har tillgång till den, t.ex. tillfälliga vikarier som inte längre finns i huset utesluts.

Appen finns tillgänglig för IOS, android och Windows-telefoner. Den användes i maj 2020 av 16 utbildningsanordnare. 17 hade den i testanvändning, sex av dem i Sverige. Appen beräknas ha en livslängd på ca 7 år. BK

Säkerhetsappen Vasa övningsskola tog initiativ till användes på en rad orter i Finland och Sverige i medlet av maj. 17 utbildningsanordnare hade den just då i testanvändning. Ungefär hälften av de som testar den köper in den. Info och foto: Ab Wikström Media Oy.

FORSKNING & UTVECKLINGSPROJEKT

Vasa övningsskola är på olika sätt involverad i en lång rad projekt inom forskning och utveckling. Här presenteras en del av dem kort.

BatLab Finland Gymnasieelever som fladdermusforskare

Juni-september 2019

Att samla in ljuddata om fladdermöss med hjälp av ultraljudsdetektorer på olika håll i landet under sommaren och hösten 2019. Genom att delta i projektet insamlades unik ljuddata om fladdermöss som tidigare inte har samlats i landet. Detta hjälper forskarna att kartlägga den geografiska och tidsbundna förekomsten av fladdermöss i Finland.

6 av våra IB-studerande deltog i projektet och samlade in ljuddata under sommaren och hösten. Analyserna av det insamlade materialet gjordes av Naturhistoriska centralmuseet (Luomus) och Naturresursinstitutet (Luke).

Margita Nyman

het att få in den humanioda roboten Pepper i klassrummet, vilket uppskattades mycket. Som ett resultat av spetsprojektet Bothnia Learning Hub har tre koncepthelheter tagits fram. Samskapande, kursverksamhet och experimentell verksamhet. Dessa koncept kan man ta del av via projektets webbsida: <https://sites.google.com/view/bothnialearninghub/koncept> Under detta läsår låg fokus på projektets slutseminarium - Medietanken 2019. Slutseminariet hölls 21.11.2019 på Åbo Akademi i Vasa och riktade sig till lärare, lärarutbildare, lärarstuderande, bildningsdirektörer, rektorer samt alla som berörs av lärande och digitalisering. Här kan man ta del av upplägget under dagen: <https://sites.google.com/view/bothnialearninghub/medietanken-2019>

Jenny Teir

Bothnia Learning HUB

1.9.2017-31.12.2019

Bothnia Learning Hub utnyttjar digitaliseringens möjligheter. Projektet vidareutvecklar och sprider god praxis av digitala lärandemiljöer och experimenterar med nya teknologier och arbetssätt. I fokus är lärarutbildningen vid Åbo Akademi och lärare på fältet. Detta sker genom ett utvecklingsarbete i form av en medskapande process på tre nivåer som leder till ett kunskapslyft hos alla aktörer. Projektet är ett av regeringen Sipiläs spetsprojekt för att utveckla lärarutbildningen.

Via Bothnia Learning Hubs koncept experimentell verksamhet kom BLH in i klassrummet vid Vasa övningsskola. Först i form av pilotprojekt då lärarstuderande i samverkan med lärarutbildare skapade och testade nya undervisningsformer som involverade digitala lösningar. Inom ramen för BLH arbetade studerande i samråd med lärare och lärarutbildare kring att ta fram lämpliga verktyg för digital formtäv bedömning och för att hitta fungerande digitala lösningar för att aktivera eleverna under rasterna. Vi fick också möjlig-

DIVED

2018-2020

Projektet är en del av regeringens spetsprojekt. Projektet handlar om diversitet i undervisningen, t.ex. ifråga om språk och kultur. Projektets hemsida www.dived.fi.

Erasmus+ Progmath

Oktober 2018 - April 2021

Hjälpa matematiklärare med idéer för programmering i matematik.

Producera undervisningsmaterial och guider i programmering kopplat till matematikundervisningen.

Anne-Marie Kronholm, Jan Alin, Ulf Thors, Johanna Hedvik

I Erasmusprojektet deltar lärare från Finland, Sverige, England, Frankrike och Rumänien.

Europeisk jobbskuggning för icke-undervisande personal

2019-2022

*Projektplanering
för Erasmus+ för
icke-
undervisande
personal. Från
vänster IT-
support Ulf Thors,
skolkurator Ca-
milla Ahlroth-
Enlund, IT-
pedagog And-
reas Sundstedt,
expeditionsmä-
stare Patrik Back-
holm och skol-
sekreterare Ka-
tariina Smulter.
Foto: BK.*

Ta del av skolverkligheten i andra europeiska länder med frågeställningar utgående från de egna arbetsuppgifterna.

En ansökan till Erasmus+ utarbetades under läsåret 2019-2020. Besked väntas sommaren 2020. Om medel beviljas genomförs projektet 2020-2022.

Icke-undervisande personal vid VÖS, Andreas Sundstedt, Bernt Klockars

Finlandssvenska elevers prestationer i svenska kognitiva test

2019-2021

Syftet med projektet är att utreda hur finlandssvenska barn i åldern 5-16 år presterar i rikssvenska psykologiska test och därmed att skapa forskningsbaserade rekommendationer för att förenhetliga psykologiska testningar av finlandssvenska barn i hela landet.

Skolpsykologen testar ett antal elever (4 st i VÖS) med det psykologiska testmaterial som man ämnar skapa rekommendationer för

Skolpsykolog Emilia Kronqvist

Hallå! Tandemlärande

2018-2021

Målet med projektet är att vidareutveckla samarbetet mellan skolorna och införa tan-

demsamarbete inom språkundervisningen i det andra inhemska språket både på gymnasiet och 7-9. Gymnasiestuderande erbjuds möjlighet till en egen PLT (personal language tutor) som de samarbetar med under sin gymnasietid. Lärarna erbjuds möjlighet att skugga sina kollegor i respektive skola under 3-5 dagars tid. Projektet utarbetar en 5 sp helhet för universiteten där lärarstuderande i finska och svenska vid Åbo Akademi och Jyväskylän yliopisto har möjlighet att samarbeta enligt tandemmetoden kring språkinläring och -undervisning.

Projektet är ett samarbetsprojekt mellan Vasa övningsskola och Jyväskylän normaalikoulu och finansieras av Svenska kulturfonden

Åsa Löf, Vasa övningsskola och Olli-Pekka Salo, Jyväskylän normaalikoulu

Hållbarhet som ledord

Läsåret 2019-2020

Producera ett konkret verktyg för skolpersonalen.

I den del av projektet som fokuserar på elevvård deltar fyra skolkuratorer, en skolpsykolog och två speciallärare. Var och en representerar sin kommun från Kristinestad i söder till Vörå i norr, samt VÖS. Med är även en representant från CLL. Målsättningen är att i början av läsåret 2020-2021 kunna presentera ett

konkret verktyg som är riktat till lärare, elevassistenterna och andra i skolans personal som möter utmanande beteende i skolvardagen.

Skolkurator Camilla Ahlroth-Enlund

IDEMO - ämnesövergripande pedagogik och demokratifostran (GLP2021)

2019-21

IDEMO är ett av regeringens spetsprojekt för att utveckla Finlands lärarutbildningar. Projektet vill utveckla en ämnesövergripande pedagogik. Genom forskningsbaserat utvecklingsarbete strävar vi bl.a. efter att höja ämneslärares ämnesövergripande kompetens och ge dem beredskap att kombinera värdegrund, ämnesundervisning, ämnesövergripande pedagogik och läroplanens temaområden i sin framtida undervisning.

Konkret jobbar vi dels med att kartlägga ämneslärarutbildningarnas och gymnasiernas nuvarande verksamhet kring ämnesövergripande studier och demokratifostran, dels med att utveckla kurser och verksamhetsmodeller på bägge utbildningsstadierna. Kartläggningen genomfördes våren 2019, och resultat från den kommer att rapporteras inom kort. Läsåret 2019-2021 genomförs utvecklingsarbetet både inom universitetens ämneslärarutbildningar och i samarbete med projektgymnasier. Demokratifostran och samverkan är centrala element i utvecklingsarbetet. Projektet leds av Åbo Akademi, i samarbete med Jyväskylän yliopisto. Vi är glada att få samverka också över språkgränserna i projektet! Språksamarbetet kommer till uttryck på hemsidan, som mestadels är svenskspråkig men med en del finskspråkiga inslag.

Anders Fransén, Moja Ladvelin, Mikael Lax, Tom Gullberg, Mårten Björkgren, Nina Mård.

KAARO

2018-

Nätverket KAARO samlar in forskningsresultat om utvärderingskunskap och utvecklingen av den som inhämtats nationellt och internationellt samt skapar klarhet i mål och innehåll i styrkebaserad utvärderingskunskap. Ar-

Anna Tebelius Bodin föreläste på planeringsdagen inför 2019-2020 om hjärnans kapacitet och de utmaningar den står inför i dagens snabba och digitaliserade samhälle. Foto: AS.

rangemang av MOOC-kurser och webbmaterial, utbildning och seminarier i utvärdering för lärarstuderande i pedagogiska studier (förskola och grundläggande utbildning samt gymnasieutbildning), lärarutbildare, lärare och forskare som redan är yrkesverksamma. KAARO Åbo/Vasa utvecklar grundmaterial för lärarutbildningen för att kunna beskriva design och tillvägagångssätt för utvärdering på skolenivå. Materialet inkluderar beskrivning av relationen skolbaserad utvärdering, skolutveckling och pedagogiskt ledarskap på skol- och kommunnivå, samt belyser hur utvärderingsprocessen behöver en uttalad värde-

grund och medveten hantering av etiska aspekter vid genomförandet av utvärderingen. Nätverket KAARO är ett utvecklingsprojekt som stöds av undervisnings- och kulturministeriet. Helsingfors universitet, Aalto universitetet, Östra Finlands universitet, Lapplands universitet, Uleåborgs universitet och Åbo Akademi är med i projektet. Dessutom samarbetar vi med andra projekt, nätverk och universitet.

Renata Svedlin, Michael Uljens, Janne Elo, Ritva Mertaniemi, Elisabet Backlund-Kärjenmäki, Bernt Klockars

Koordinering av svenskspråkiga internationaliseringsprojekt finansierade av Utbildningsstyrelsen

2018-

Fungerar som Utbildningsstyrelsens kontaktlänk till svenskspråkiga internationaliseringsprojekt i hela Svenskfinland. Informerar om projektmöjligheter, arrangerar svenskspråkigt parallellprogram vid nationella internationaliseringsevenemang. Planerar nationella internationaliseringsdagar i Vasa 12-13.11.2020 och en studieresa till Trondheim för lärare i november 2020.

Andreas Sundstedt, Johanna Bonäs och Bernt Klockars.

Listiac

2019-2022

Språkmedvetenhet i klassrummet

Under läsåret 2019-2020 har Vasa övningskola tagit del av projektet Listiac som är ett treårigt (2019-2022) Erasmus+ Central insats projekt som Åbo Akademi koordinerar. Listiac (Linguistically Sensitive Teaching in All Classrooms, sve. Språkmedveten undervisning i alla klassrum) har som mål att göra framtida lärare mer språkmedvetna i sina tankar, attityder och praktiker och förespråkar språkmedveten undervisning som en integrerad del av den övergripande lärarkompetensen. Vasa övningsskolas lärare har tagit del av projektet genom att delta i Listiacs datainsamling vilket fungerat som en fortbildade verksamhet för deltagarna. Några av skolans handledande lärare har även samarbetat med projektet under praktikperioder där språkmedvetenhet medvetet implementerats.

Jenny Haagensen

LUKE

-2021

Stödja gymnasierna i Finland

Utvecklingsnätverket för gymnasierna (LUKE) är ett nationellt och regionalt samarbetsnätverk som är öppet för alla gymnasier.

*Besök från Helsingfors.
Från vänster Malin Nordström, pedagogisk sakkunnig Agneta Lundmark, Elisabet Backlund-Kärjenmäki och Bernt Klockars.
Foto: KS.*

LUKE-verksamheten stödjer reformen av gymnasieutbildningen och gymnasiernas samarbete. Rektorn för VÖS gymnasiet fungera som regional koordinator.

Mats Borgmästars

Luma 2020

2019-2020

Främja studiemotivationen och intresset för matematik, naturvetenskaper och teknologi hos barn och unga samt att utveckla kvaliteten i lärandet och undervisningen i dessa ämnen.

Delning av öppna laborationer i fysik och kemi mellan gymnasier i Svenskfinland. Några närstudieträffar med andra lärare för att diskutera laborationerna.

Caroline Ingo, Stefan Röj, Anne-Marie Kronholm, Heidi Nylund

LUMA 2020, öppna laborationer i undervisningen

Hösten 2020 till årsskiftet 2020-2021

Använda och utveckla öppna laborationer i undervisningen

Berit Kurten vid FPV ansvarar för projektet.

Lärare runt om i svenskfinland laddar upp öppna laborationer de använt och utvecklar varandras material.

Caroline Ingo, Heidi Nylund, Stefan Röj, Mia Kronholm

Lärande i bildkonst.

pågående projekt

Doktorsavhandling. Bidra till kunskapsutvecklingen inom bildkonstpedagogiken och bildkonstundervisningen i skolan.

Projektet/avhandlingen utförs inom Doktorandprogrammet i pedagogiska vetenskaper vid Åbo Akademi. Avhandlingens empiriska undersökningar genomförs vid Vasa övningskola.

Johan Vikström

MOFI 2.0

2018-2021

Syftet med projektet är att utveckla den modersmålsinriktade finskundervisningen inom grundläggande utbildning för att förtydliga undervisningens uppdrag i en ökande språklig och kulturell mångfald i svenska skolor i Finland. Utvecklingsarbetet bedrivs på lokal, regional och nationell nivå och bygger på kol-

Utbytet med skolan Veritas Learning Circle i Karachi, Pakistan, inleddes i oktober med besök av skolans rektor Fadime. Här efter kvällsmiddag hos rektor Elisabet Backlund-Kärjenmäki. Med var också prorektor Anrika Lassus och ledande rektor Bernt Klockars. Foto: Camilla Klockars.

legialt lärande. En konkret målsättning är att utveckla och etablera språkinriktade arbets-sätt och goda modeller för modersmålsinrik-tad finskundervisning som stöder och ut-vecklar de tvåspråkiga elevernas bägge språk, finskan och svenskan, samt deras två-språkiga identitet.

Projektet är knutet till forskning och utförs som ett samarbete mellan avdelningen för svenskspråkig utbildning vid Utbildningsstyrelsen, Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier vid Åbo Akademi och Vasa öv-ningskola.

Åsa Löf hör till styrgruppen för projektet och agerar tutorlärare, Erika Hautala, Annika Las-sus och Lars Broman deltar i den lokala lärar-gruppen.

Pic(ture) me: bilderböcker och bildromaner i litteraturundervisningen

1.8.2019 - 31.7.2023

Inom projektet studeras litteraturarbete med bilderböcker och bildromaner tillsammans med ungdomar. Målet är att undersöka vad bilderboken och bildromanen har för funk-tion i litteraturundervisningen i åk 7-9 och i gymnasiet. Detta görs bland annat genom att explorativt utforska ungdomars tolkningsar-bete av komplexa bilderböcker.

VÖS deltog hösten 2019 i forskningspro-jektets pilotundersökning, där elever i års-kurs 8 arbetade med bilderboken "Hemma hos Harald Henriksson" av Uje Brandelius och Clara Dackenberg. Insamling av video-material sköttes av PeD Heidi Höglund till-sammans med projektets doktorand, Katrina Åkerholm.

Katrina Åkerholm och Sandra Bernas

Programmering i gymnasiet

2019-2021

Testa och utvärdera programmeringsunder-visning i gymnasiet i samarbete med Novias ingenjörsutbildning

Hösten 2019 gick en handfull gymnasiestu-derande och en lärare grundkurs i program-

mering vid Novia. Resultatet utvärderas och ligger till grund för att hösen 2020 hålla mot-svarande kurs på gymnasiet men fortfarande med examinering i samarbete med Novia.

Nikke Palmberg, Markus Norrby

Projektet är finansierat av högskolestiftelsen, administreras via VÖS, genomförs i samar-bete med FPV och Novia.

SHIFT (School Harnessing Facilitator Technol-ogy)

1.9.2019-31.8.2022

-Stöda lärares och stödpersonals digitala kompetensutveckling så att den gynnar in-klusion och delaktighet i klassen.

-Motverka exklusion och risker för att elever avslutar sin skolgång för tidigt.

Projektets aktiviteter innefattar planering, utveckling och pilotisering av: 1) en evalue-ringsmanual som ska möjliggöra utvärdering-en av den egna digitala kompetensen med syftet att främja inklusion och delaktighet i klassen; 2) en lärstig som ska fungera som guide för lärares och pedagogisk stödper-sonals digitala kompetensutveckling för främ-jande av inklusion och delaktighet i klassen. Projektet handlar om social, "akademisk" och fysisk inklusion. Fokus ligger på elever med särskilda behov, annan kulturell bakgrund än majoritetens, annat modersmål än det som används i skolan och familjer med låg socioe-konomisk status. Projektet är ett samarbete mellan Ø Finland: Åbo Akademi, Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier Ø Cypern: Nicosia universitet Ø Spanien: Barcelona uni-versitet, Fundacio Privada Institut De For-macio Continua De La Universitat De Barce-lona (IL3-UB) (motsvarande CLL här), och en enhet från katalanska undervisningsministe-riet (Departament d'Educació- Generalitat de Catalunya).

Specialundervisningen vid FPV, speciallärar-na, Elisabet Backlund-Kärjenmäki, Bernt Klockars

Länkar till mera information:

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=0SX6Pug060s&feature=youtu.be>

Inom ramen för koordineringen av Utbildningsstyrelsens internationaliseringsprojekt på svenska gjordes ett förberedande studiebesök vid lärarutbildningen och universitetsskolor i Trondheim, Norge. Från v. Johanna Bonäs, Andreas Sundstedt, värden Ingrid Stenøjen och Huseby Universitetsbarneskoles representant Anne Guldberg Hansen och koordinatör Erik Amundsen. Foto: BK.

Projektkort på Erasmus+ webbsidor: <https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/eplu-projectdetails/#project/2019-1-ES01-KA201-064444>

Sokratiska undervisningsmetoder inom naturvetenskaper

Börjar nu i vår och kommer att hålla på flera år.

Hitta bättre arbetsmetoder där elever och studerande själva med hjälp av olika frågeställningar och praktiska verktyg kan komma till slutledningar inom naturvetenskaper. Slutmålet är en doktorsavhandling

Elever och studerande vet långt mer än vad de själva inser. Med hjälp av ledande frågor och enkla praktiska verktyg skall de själva kunna dra slutsatser om hur olika fenomen/reaktioner inom naturvetenskaper fungerar. Detta kan ibland innebära att det blir omvägar, men allt de själv fått härleda stannar bättre i minnet och ökar förståelsen. Forskningen är en aktionsforskning baserat på min egen undervisning i kemin både på gymnasiet och 7-9.

Caroline Ingo

Studera Starkt!

läsåret 2020-21

Vasa övningsskolas gymnasium är ett av nio gymnasier som deltar i ett forskningsprojekt som leds av Folkhälsans Forskningsenhet. Arbetsteamet deltar i fem utbildningsdagar i positiv psykologi/pedagogik under våren och hösten 2020. Studera Starkt är en kurs i tillämpad positiv psykologi som erbjuds gymnasiestuderande under läsåret 2020-21. Kursen ger verktyg för ökat välbefinnande, förbättrad studieförmåga och förmåga att hantera stress. Kursinnehållet delas in i 5 moduler: personliga styrkor, värderingar och prioritering, positiva känslor, mindset och resiliens samt medveten närvaro och avslappning.

Mikael Lax, Elisabeth Norrmén, Thomas Fri-man, Kicki Häggblom, Anne Uppgård, D-C Blusi.

Tuetaan yhdessä/Samundervisning

Läsåren 2018-2019 och 2019-2020

Föreläsningar (FPV: Christel Sundqvist och Kristina Ström) för kollegiet på Vasa övningsskola. Samundervisningssekvenser (utvalda speciallärarstuderande) under GP praktiken våren 2019, vilka under samma praktikperiod våren 2020 utökades till att alla speciallärarstuderande samundervisar med klass- och ämneslärarstuderande. Studiebesök

(speciallärare från Vasa övningsskola) till Sirkkala skola och Turun normaalikoulu i februari 2020.

Maria Rönn-Liljenfeldt, Maj-Len Rönnqvist, Susanna Stenbacka, Lena Grahn-Söderström, Elin Lönnkvist och Sofia Mietala

Tutorprojekt

Tutorlärare 2017-2020, språktutor 2019-2020

Nationella satsningar på kollegialt lärande. Vasa övningsskola har dels egna tutorlärare och har dels fungerat som ansökningsorganisation för regionala tutorkoordineringsprojekt som CLL i praktiken handhaft.

Jan Alin, Lars Broman, Annika Lassus

UNESCO ASPnet

-31.12.2020 (ansökt om förlängning)

Genom att vara med i nätverket omsätter skolorna i praktiken FN:s och Unescos program och riktlinjer: skolorna främjar genom sin verksamhet uppnåendet av målen för FN:s Agenda 2030. Skolorna deltar i genomförandet av Unescos strategier och program för utbildning, vetenskap, kultur och kommunikation och genomför ASPnet-skolnätverkets

strategi 2014 - 2021. Skolorna fungerar som försöksskolor för nya tankar och innovativa angreppssätt genom sin undervisning, verksamhetskultur och de projekt som de genomför. De tillämpar också i undervisningen Unescos material och utnyttjar god praxis sinsemellan. Med hjälp av Unesco ASPNet skolnätverket kan man i skolorna reagera på globala frågor och ta upp aktuella ämnen till diskussion, så att barnen och de unga har bättre förutsättningar att förstå en allt mer komplicerad värld med ömsesidiga beroendeförhållanden.

F-gy

Arbetsgrupp bildas inför läsåret 2020-2021

Utbyte Tanzania

Läsåret 2020-2021

Increase understanding for social, ecological and cultural sustainability.

Studerandeutbyte med ett engelskspråkigt gymnasium i Dar es Salaam. Även ett finskt gymnasium i Tavastehus deltar i utbytet med gymnasiet i Dar es Salaam.

Mats Borgmästars, Henrik Lindgrén

Inom projektet IDEMO är ämnesövergripande undervisning i fokus. Från Vasa övningsskolas sida är Anders Fransén starkt involverad i projektet. I mars kunde ämneslärarstuderande träffa och resonera kring tematiken med gymnasiets lärarkår. Foto: AF.

VIP-nätverket -Utveckling av styr- och service-nätverken för krävande särskilt stöd

2018-2020

Arbetsgruppen som arbetar med frågor kring elever som inte går i skola har som målsättning att bl a kartlägga hjälpmedel som finns/är under utveckling för att bättre kunna förstå de bakomliggande orsakerna till problematisk skolfrånvaro, att arbeta för att skolsamfundet och vårdnadshavarna ska kunna stöda dessa elever på bästa sätt m.m.

Projektets medlemmar sammankommer 2-3 gånger per termin och har medlemmar från olika yrkesgrupper inom Vasa stads grundläggande utbildning, VÖS samt socialvården i Vasa stad.

skolkurator Camilla Ahlroth-Enlund

<https://vip-verkosto.fi/vip-natverket/> (För mer info om det riksomfattande VIP-nätverket)

Övis i rörelse

läsåret 2019-2020

Projektets mål är att etablera en rörelsefrämjande verksamhetskultur i gymnasiet och ökad medvetenhet hos samtliga aktörer om

betydelsen av en rörligare livsstil för inlärning och välbefinnande.

Vi arbetar gemensamt för en fysiskt aktiv verksamhetskultur: studerande, lärare, ämneslärarstuderande och övrig personal. Även vårdnadshavarna är viktiga medaktörer i projektet. Digitaliseringen av undervisningen kräver kompensatoriska åtgärder i form av förbättrad ergonomi och rörelsepauser som en naturlig del av skolvardagen. Delaktighet garanteras genom rörelsecoachernas aktiva medverkan i projektet. Grundpelarna för projektet är motionsglädje och gemenskap, delaktighet och välbefinnande. Gymnasiets projekt Övis i rörelse inleddes under läsåret 2019-20 tack vare finansiering från RFV och vår strävan är att under läsåret 2020-21 förstärka effekterna av projektet och skapa kontinuitet i verksamheten.

Thomas Friman, Diane-Christine Blusi, Elisabeth Norrmén, Ann-Charlotte Söderman

Övningsdaghem

1.9.2019-31.12.2020/30.6.2021

Målet med projektet är att samla erfarenheter och utveckla modeller för praktiknätverk och handledarutbildning för utbildningen till lä-

Syster Theresa från Daar es Salaam, Tanzania, på besök i oktober. Här tillsammans med Mats Borgmästars och Bernt Klockars. På agendan planering av utbytesprojekt. Den tredje parten är ett gymnasium i Tavastehus. Foto: SS.

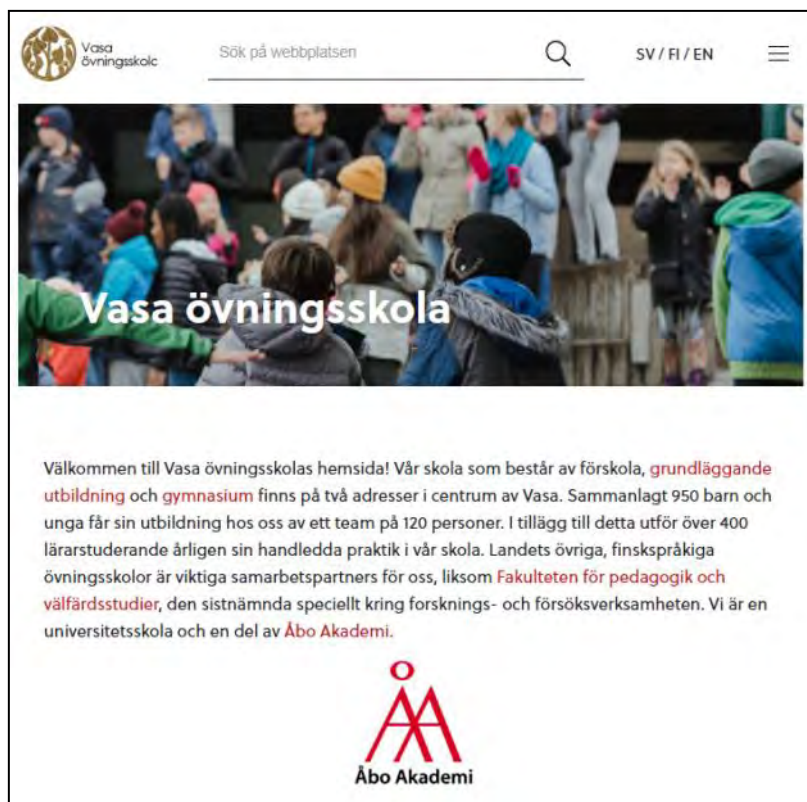

rare inom småbarnspedagogik vid Åbo Akademi.

VÖS har två representater i projektets referensgrupp. VÖS har deltagit i att förverkliga målsättningen genom att medverka i studiebesök för att samla erfarenhet och genom

kunnande i att genomföra praktik på en övningsskola. VÖS erfarenhet kring handledning kommer projektet till stor nytta.

Bernt Klockars och Elisabet Backlund-Kärjenmäki

NY HEMSIDA

Tisdagen den 11 februari publicerades Vasa övningsskolas nya hemsida på den bekanta adressen www.abo.fi/vos. För oss i administrationen som jobbat med den olika intensivt i två års tid var det en milstolpe. Den finskspråkiga och den engelskspråkiga versionen publicerades en månad senare.

Formatet för den nya hemsidan är detsamma som vår moderorganisation Åbo Akademis hemsidor, vilka förnyades våren 2018.

En utgångspunkt i skapandet av de nya hemsidorna har varit att informationen där är mer

eller mindre statisk med uppdatering högst ett par gånger per år, eftersom dagsaktuell info går ut via andra kanaler. En annan utgångspunkt har varit att materialet som helhet behöver vara mindre omfattande, texterna kortare och bildmaterialet rikligare.

Fotografierna på de nya hemsidorna är huvudsakligen tagna av en lokal fotofirma, Vilja Media Ab. De kompletteras senare med eget bildmaterial.

Ett speciellt tack till IT-pedagog Andreas Sundstedt som koordinerat ombyggnaden. BK

SÄRSKILDA SATSNINGAR

Den regering landet fick sommaren 2019 avslutade en flera år lång period med fryst universitetsindex. Detta innebar att också övningsskolorna fick en allmän resursökning. Förutom den allmänna resursökningen innebar ökat elevantal hösten 2018 tilläggsresurser i budgeten 2020 – fördröjningen är 1,5 år. För att optimalt utnyttja de ökade resurserna lanserades två särskilda satsningar.

Övislyftet

Under oktober-november 2019 fick Vasa övningsskolas personal komma med förslag till vilken utrustning som borde skaffas eller rustas upp och vilket undervisningsmaterial som borde bytas ut, uppdateras eller nyanskaffas och som normalt inte ryms inom budgetramarna. Rektorerna gick i december igenom önskemålen och nästan allt kunde motiveras och godkännas.

I budgeteringsskedet räknade vi med ca 30.000 euro för Övislyftet, men i slutändan steg summan till ca 100.000 euro. En del av anskaffningarna gjordes på 2019 års sida.

Några exempel på utrustning och material som skaffats inom ramen för Övislyftet är symaskiner, cirkelsåg, labbutrustning, musik-

studioutrustning, bildkameror och drönarkamera, datorer och läsplattor, mixerbord, ljudutrustning och ridåer till festsalarna, innebandyrink, gymnastikredskap, litteratur, brädspel och licenser.

Läsårets tema är "Hållbart lärande" och därför har vi alldeles speciellt värnat om hanteringen av avlagd utrustning och avskrivet material. Ett tack riktas till alla involverade. En extra satsning som denna kräver tålamod, tid och energi för att få fram alternativ, offerter och slå fast köpet.

Övis forskar

Den andra satsningen innebar början på forskningsförstärkning bland personalen vid Vasa övningsskola. Personalen erbjöds i januari tjänstledigt med lön under en veckas tid för att författa en forskningsplan och därmed kunna söka sig in på doktorandprogrammet vid Åbo Akademi. De som siktar på att doktorera kan delta i forskarutbildningen på tjänstetid under läsåret 2020-2021. Fyra nya personer ur personalen finns med i doktorandprogrammet pga detta. Tre doktorerar från förut. BK

Övislyftet gjorde det möjligt att förnya utrustning som behövs i undervisningen. Inom kemin önskade man förnya en analysvåg, kalorimetrar, byta ut gasbrännare till elektrobrännare och skaffa magnetomrörare med värme, för att nämna några exempel. Foto: Vilja Media Ab.

GRUNDSKOLAN

NYCKLAR TILL ETT HÅLLBART LÄRANDE

Skolan har en viktig roll som utbildare och fostrare för en hållbar framtid. För mågan att delta, påverka och bidra till en hållbar framtid är en av de sju nyckelkompetenserna som ingår i läroplanen och som starkt betonas i skolans värdegrund. Begreppet hållbarhet illustreras ju ofta med barnhänder som håller upp vår planet och med det klara budskapet att jordens hopp ligger hos barn och unga. Det innebär i förlängningen att ett stort ansvar läggs också på skolan. En av de centrala uppgifterna måste vara att mångsidigt uppmuntra eleverna till att bygga ett mera hållbart samhälle. Det blir en utmaning för lärarna och för hela skolsamfundet, då den traditionella lärobokskunskapen inte längre räcker till som källa för ett sådant hållbart lärande.

Vad är då hållbart lärande och hur ska det behandlas i skolans praktik? Det är frågor som vi har dryftat, planerat och praktiserat under detta läsår. Agenda 2030 – FN:s globala mål för hållbar utveckling har fungerat som stöd och grund då skolans läsrästa förverkligats.

Det har gällt att få hållbart lärande att gå ihop med den osäkra framtid som vi precis nu lever i. För de flesta är den förgivettagna vanan och säkerheten en fundamental byggsten för att skapa trygghet inom och mellan oss. Visst, det är en utmaning att ge eleverna tro på framtiden och att de kan känna sig trygga, inte rädda. Det är också en del av det hållbara lärandet att öva mötet med det oförutsedda, att se möjligheter och att lösa problem som saknar facit i en lärobok.

*"Barnet har hundra språk
hundra händer
hundra tankar
hundra sätt att tänka
att leka och att tala på
hundra, alltid hundra
sätt att lyssna
att förundras, att tycka om
hundra lustar
att sjunga och förstå
hundra världar
att uppfinna
hundra världar
att drömma fram..."*

Loris Malaguzzis dikt "De hundra språken" beskriver fint den syn på kunskap och pedagogik som bygger på vikten av att uppmuntra elevernas nyfikenhet, problemlösningssiver, uttrycksmöjligheter och att öva alla sinnen under lärandeprocessen. Dikten lyfter betydelsen av att undervisningen utgår från helheter och sammanhang samt från elevernas nyfikenhet och egna forskningsintressen. I

Folkskolans fader Uno Cygnaeus (1810-1888) utgick i sin tanke också från barnet: den bästa lektionen är den där läraren talar mindre än eleverna. Rektorerna besökte under hösten Jyväskylä Universitet där vi fick möjlighet att posera i Cygnaeus talarstol. Foto: BK.

årsberättelsen får du ta del av exempel på teman och händelser där eleverna undersöker, löser problem, skapar och kritiskt tolkar, då enheternas lärare i årskurserna F-6 och ämneslärarna i årskurserna 7-9 delar med sig av läsårets erfarenheter.

Jag väljer att avsluta citatet från Malaguzzis dikt här eftersom dikten fortsätter med att beskriva hur barnet under uppväxten berövas

nittionio av de hundra språken. Så har det kanske varit. Jag vill tro att vår skola idag uppmuntrar barnens alla språk. Det är min övertygelse att vi just i alla dessa hundra språk hittar nycklarna till det hållbara lärandet!

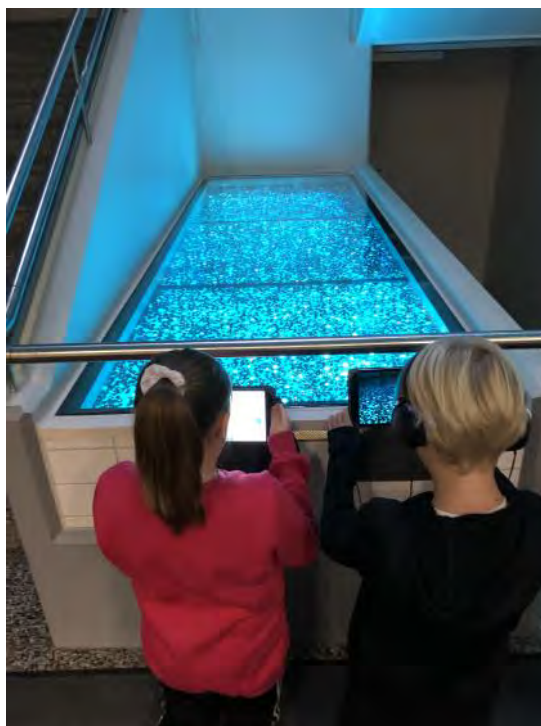
Elisabet Backlund-Kärjenmäki,
rektor grundläggande utbildning

SAMARBETSPARTNER

Flera av våra samarbetspartner under läsåret har i sin verksamhet uppmärksammat ett helhetstänkande som står i samklang med skolans läsårstema och läroplanens sju kompetenser.

Under höstens mörkaste månad november fick vi av Pro Artibus ta emot och inviga konstverket Kunskapens källa som är gjort av konstnären Ida Koitila. Konstverket som lyser upp trappuppgången intill Kyrkoeshallens ingång passar fint ihop med läsårstemat "Hållbart lärande". Som stöd för elevarbetet kring Kunskapens källa har Pro Artibus i samråd med konstnären utarbetat ett pedagogiskt material med en lärarhandledning som skrivits med läroplanen för den grundläggande utbildningen i Finland i åtanke. Skolan hade tillsammans med konstnären och Pro Artibus planerat fortsatt elevarbete med temat "Lager på lager kring kunskapens källa" under våren. Tyvärr kom coronaviruset att lägga käppar i hjulet, men vi återkommer kring temat i höst. Man ser ofta hur barn stannar upp vid kunskapens källa för att beundra den och förundras över alla de snäckor som Ida Koitila samlat och förevigat som en del i konstverket. Det har varit ett rent nöje att få samarbeta med Ida och personalen vid Pro Artibus.

#NOFILTER var ett TIU-projekt (Teater i Undervisningen), som behandlade aktuella teman som makt, påverkan, sanning och yttrandefrihet på internet och IRL. Våra elever i årskurserna 7-8 fick möjligheten att samarbeta med regissören Nina Dahl då föreställ-

Elever begrundar kunskapens källa. Foto: EBK.

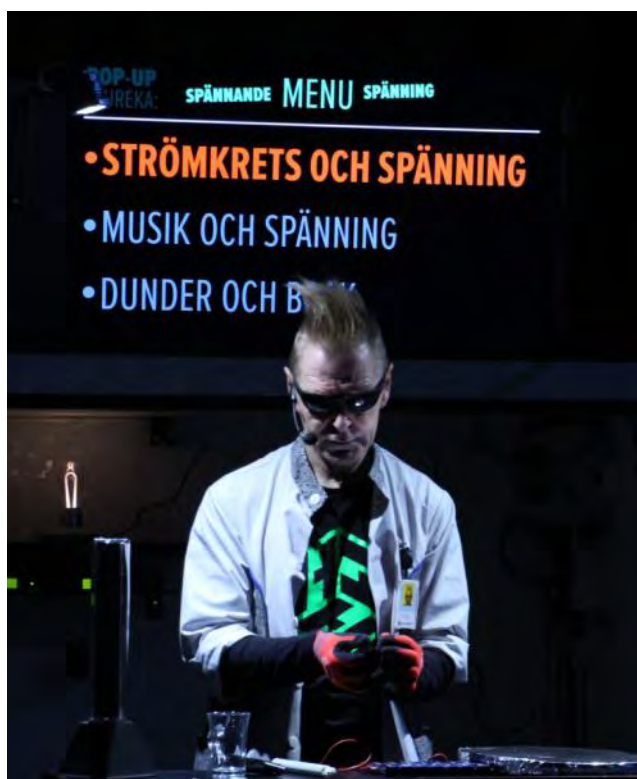
ningen växte fram. Eleverna fungerade också som provpublik när pjäsen spelades i vår festsal. Syftet med TIU är pedagogiskt. Målet är att kombinera teaterkonst och ett sådant hållbart lärande som väcker frågor och nyfikenhet kring tematiken. I det efterarbete som ingick i programmet lyfte man fram språklig och visuell kommunikation i den digitala världen på ett sådant sätt att det gynnar elevernas möjligheter att navigera i den digitala världen, där kritiskt tänkande, konsekvenser och respekt utgör viktiga byggstenar.

#NOFILTER "Livet i den digitala världen snurrar fort och sanningen om Alex lever sitt eget liv". Foto: EBK.

Pop-Up Heureka besökte skolan med vetenskapsshowen "Spännande spänning" i februari. I samarbete med Svenska kulturfonden vill vetenskapscentret Heureka öka intresset för naturvetenskaper bland barn och unga. Via satsningen hoppas man kunna inspirera svenskspråkiga barn och unga att nappa på vetenskap och teknologi och stödja en mera fenomenbaserad undervisning i naturvetenskapliga ämnen. Våra digitala elevagenter agerade som värdar under de två dagar showen visades för alla skolans elever.

Heurekas pop up-show.
Foto: EBK.

HÅLLBAR SKOLUTVECKLING

PISA - Ofta riktas blickarna mot skolan då elevernas försämrade prestationer i internationella PISA-literacy test rapporteras. Observera att PISA inte mäter skrivfärdigheter, endast läsning i vardagslivet. Hur ska vi förstå PISA-resultaten om sjunkande läsfärdighet? var rubriken för ett lärarmöte kring PISA och läskunnighet som ordnades i februari i samarbete med Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier vid Åbo Akademi. Professor Ria Heilä-Ylikallio belyste inledningsvis de senaste resultaten. Vid tillfället medverkade lärarna från ämnesgruppen - Svenska och litteratur med didaktisk inriktning - för en diskussion om Hur förstå resultaten i PISA-literacy? Vid mötet exemplifierade och inspirerade lärarna och forskarna med egen pågående forskning inom litteraturdidaktik, skrivstöttning och skrivpedagogik samt ämnesöverskridande kollaborativa forskningsprojekt. Vi tror att vi med hjälp av forskning kan skapa långsiktig förståelse och för skolan tillämpbar och hållbar kunskap. Till detta tillfälle var även lärare från Borgaregatans skola inbjudna.

Riktlinjerna för bedömningen för den grundläggande utbildningen har förtydligats och anvisningarna för genomförandet av bedöm-

"Syftet med bedömningen är att

- handleda och sporra eleven i studierna och att utveckla elevens förutsättningar för självvärdering (formativ bedömning).

- definiera i vilken mån eleven har uppnått målen som ställts upp för läroämnena (summativ bedömning)."

Ur Läroplansgrunder för den grundläggande utbildningen

ningen har preciserats av Utbildningsstyrelsen under läsåret. Arbetet med att definiera kunskapskraven och förtydliga riktlinjerna gjordes i samarbete med både lärare och forskare. Grundskolans rektor och prorektor Annika Lassus deltog i flera rundabordsdiskussioner som ordnades av Utbildningsstyrelsen i anslutning till revideringsarbetet av bedömningskapitlets gemensamma del. Annika Lassus och Sandra Bernas har därtill deltagit i det ämnesvisa kriteriearbetet för läroämnena finska och modersmål och litteratur på Utbildningsstyrelsen. Det reviderade bedömningskapitlet lanserades nationellt i februari och följdes av en revidering av den skolvisa läroplanen vid övningsskolan. Det skolvisa arbetet underlättades av att vi varit aktiva inom övningsskolornas nätverk eNorssi och att vi fått möjlighet till insyn och påverkan i det nationella revideringsarbetet. Det nya kapitlet Bedömning av elevens lärande och kunskaper i den grundläggande utbildningen tas i bruk i augusti 2020 efter att skolans direktion och fakultetsrådet fastställt det.

Vår modersmålslärare och doktorand Katrina Åkerholm presenterade litteraturdidaktiska forskningsperspektiv under PISA-lärarmötet. Foto: EBK.

HÅLLBARA TRADITIONER

Skolans uppgift är att upprätthålla och föra vidare hållbara och trygghetsskapande traditioner. Läsåret inleddes med att vi utlyste skolfred, som del av det årliga landsomfattande projektet. Det ordmoln som finns förevisat i skolan och som har en central roll i vår årsberättelse är en del av det värdegrundsarbete som kopplades till årets skolfredsarbete. Årets nationella skolfredstema var "Vi tar ansvar".

Skolans höstfest för de lägre årskurserna, som ordnades i samarbete med föräldraföreningen, har en viktig sammanlänkande funktion mellan skolan och hemmen. Hit hör också Hem och skola dagen och Alla hjärtans dag då föräldraföreningarna bjuder alla barn, vårdnadshavare och personal på morgonmål.

Under årets mörkaste månad december firade vi i skolan Finlands självständighet. Då var det eleverna i årskurs 9 som traditionellt representerade skolan vid självständighetsmottagningen i Stadshuset som stadsdirektör Tomas Häyry bjöd på.

Decembermörkret lystes också upp av årets Lucia, Laura Borgmästars från klass 8c. Hon kom med ljus, solidaritet och hopp för elever och personal i grundskolan och för personalen i Åbo Akademi i Vasa. Programmet bestod

Föräldraföreningen ansvarade traditionellt för korvgrillningen under höstfesten. Foto: EBK.

av dikter och traditionella julsånger. Musiklärare Johnny Sandsten hade i år skrivit Lucia-rap som framfördes av Venla Klockars tillsammans med skolans kör.

"Sankta Lucia framför oss står mitt i december hon kommer vart år. Ljusets furs-tinna på våran jord bjuder oss alla till dukade bord." Ur Luciarap

*Årets Lucia
Laura Borgmästars
med följe.
Foto: EBK.*

Ovan: Jullunch med inbjudna pensionärer. Foto: BK.

Till julens traditioner hör också att vi kommer ihåg skolans pensionerade personal genom att bjuda på jullunch och inbjuda till skolans julfester. Det är alltid lika givande att få byta några ord med de personer som genom åren arbetat på skolan och betytt mycket för skolans utveckling.

Nedan: Mona Karp diskuterar med Hillevi Honga-Oksanen vid julfestens kaffebjudning. Foto: EBK.

Flera av våra pensionerade lärare hoppar också in som vikarier under läsåret. Tidigare ledande rektor Gun Jakobsson besökte skolan och handledde eleverna i årskurserna 5-9 i konsten att vika origami till julen.

Eleverna lärde sig vika julhjärtan och julstjärnor av alla de slag tillsammans med Gun Jakobsson. Foto: EBK.

Rektorsgruppens påskhälsning i sociala medier påsken 2020, då alla elever och lärare jobbade på distans. Foto: Andreas Sundstedt.

Julfest firar vi på grundskolan i två omgångar. Först i tur är F-6 och sedan följer festen för eleverna i årskurserna 7-9 tillsammans med gymnasiet. Foto: EBK.

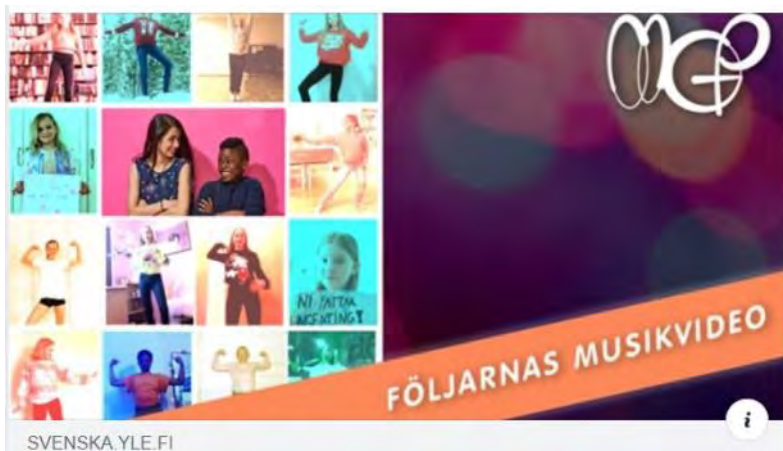
ELEVER I MEDIA

Under läsåret som gått har våra elever deltagit i olika evenemang och tillställningar. Under höstterminen ordnade Yle MGP 2020. MGP är en sångtävling för barn som gillar att sjunga, skriva låtar och drömmer om att stå på scen. I år deltog fyra av våra elever i den grundläggande utbildningen i tävlingen. Asta Sharma från årskurs sex och Valter Klockars

från sjuan deltog med låten "Jag klarar mig själv". De vann hela tävlingen! Det var meningen att Asta och Valter skulle uppträda på stafettkarnevalen men då den inhiberades gjordes en "Följarnas musikvideo" på en ny låt, "Det ordnar sig", av Valter och Asta. <https://arenan.yle.fi/1-50520366>

Höger: Följarnas musikvideo, skärmdump från Svenska Yle.

Nere: Valter och Asta som båda går i Vasa övningskola vann Melodi Grand Prix-tävlingen i oktober 2019. Foto: BK.

ELEVKÅREN F-6

Klasserna i F-6 har demokratiskt valt en elev som representerat den egna klassen i elevkårens styrelse. Syftet med elevkårsverksamheten är att väcka elevernas intresse för att utveckla den egna skolan. Representanten har framfört den egna klassens åsikter och diskuterat i klassen aktuella ärenden som behandlats i elevkåren. Under läsåret 2019–2020 har elevkåren arbetat med bland annat följande frågor:

- Det är trivsamt i vår skola, att främja en positiv verksamhetskultur
- Hur kan vi bidra till en hållbar utveckling?
- Deltagit i matmöten
- Hungerdagsinsamlingen
- Skolans ordningsregler
- Timplanen och lekoteket

Styrelsen har sammankommit ungefär en gång i månaden.

Elevkårsstyrelsen F-6 2019-2020

F-1a Leon Alanen (Ester Löfqvist)

1-2b Linn Latvala (Hannes Granér)

1c Adrian Helsing (Melwyn Charles)

1-2eng Minna Still (Aaron Ehnlund)

1d Wilmer Tidström

2a Odin Wikstrand (Mila Westermarck)

2c Lea Nordberg (Oscar Peltoniemi)

3a Mollie Långskog

3-4b Vanja Gädda (Anton Moberg)

3c Ronja Björkström (Nea Hokkanen)

3-4eng Alina Klemets

4a Oscar Nylund (Casimir Broman)

4c Carsten Mutiganda (Ines Seikkula)

5a Miro Granqvist

5-6c Tuva Bergman (Liam Gädda)

5-6eng Neema Hintermeyer (Kenneth Valencia-Martinez)

6a Tiki Torrkulla (Tuva Nylund)

Som handledande lärare för F-6 fungerade Fred Holmsten.

Elevkårsstyrelsen
f-6. Foto: Fred
Holmsten.

ELEVKÅREN 7-9

Elevkårsstyrelsen vid Vasa övningsskola 7-9 har detta år funderat mycket på elevernas välmående. Vi har via olika medier och undersökningar fått höra om hur "dåligt" våra ungdomar mår. Elevkårsstyrelsen håller till viss del med om detta. Elevkårsstyrelsen har ordnat olika aktiviteter för att pigga upp skolvardagen och göra den mer omväxlande. Bland annat så har Elevkårsstyrelsen ordnat inbandyturnering mellan klasserna. Discot som EKS ordnade för våra egna elever i 7-9 var mycket uppskattat. Ett annat stort tema som Elevkårsstyrelsen har satsat mycket tid på är skolans utmaning med "klimatsmart mat". Eleverna har väldigt olika åsikter om skolans mat och temat väckte högljudda debatter precis som det ska.

Elevdemokrati är viktigt. Det är viktigt att det finns ett forum där eleverna kan och får tycka till i frågor som rör dem själva. Det är en fröjd att få diskutera och ta del av våra ungas åsikter och funderingar. Jag är säker på att flera av eleverna i årets Elevkårsstyrelse kommer att vara ledande aktiva påverkare inte bara detta läsår utan också i framtiden. Som ordförande för elevkårsstyrelsen har i år varit Venla Klockars. Ellen Norrback har varit re-

Elevkårshandledning på distans. Foto: Frank Ahlmark.

presentant i Vasa stads ungdomsfullmäktige och i skolans direktion.

Stina Ahlmark, elevkårens handledande lärare

Elevkårens styrelse 2019-2020. Foto: Airaksinen.

Elevkårens innebandyturnering i december 2019.

Ovan: Ett av lagen.

Till vänster: Fjärilar.

Nedan till vänster: Clowner.

Nedan till höger: Stina coachar målvakten.

Foton: EBK.

MINNEN FRÅN DISTANS- UNDERVISNINGSPERIODEN

Vårterminen 2020 inleddes traditionsenligt och gick av bara farten fram till mitten av mars då skolorna i Finland 18.3 övergick till

undervisning på distans för att förhindra spridningen av coronaviruset. På mycket kort tid kunde våra lärare och elever övergå till

Inför distansundervisningen fick alla elever i hela grundskolan lära sig Zoom. Foto: EBK.

distansundervisning, mycket tack vare att vi både tekniskt och pedagogiskt redan var duktiga på den digitala pedagogiken och därmed väl förberedda. Under tiden för distansundervisning, fram till 14.5, strävade vi aktivt efter att via sociala medier informera om lärarnas arbete och hur mänskliga möten möjliggjordes via videokonferensprogrammet Zoom. Våra lärare delade också sina goda erfarenheter via sociala medier, bland annat på FB-gruppen "Distansundervisning i Svenskfinland".

Distansundervisningsverktyget Zoom fungerade fantastiskt. Annika Lassus i full fart med distansundervisning. Foto: EBK.

Ovan: Vår digitala utrustning möjliggjorde en bra distansundervisning. Foto: EBK.

Nedan: Under distansundervisningsperioden hämtade ca 100 elever matpaketet från skolan. Foto: EBK

ÅTERGÅNG TILL NÄRUNDERVISNING

Den 14.5 välkomnade vi alla tillbaka till skolan med flaggan i topp. Då övergick skolorna igen till närundervisning. Återgången till skolan innebar en hel del planering då direktiven från Utbildnings- och kulturministeriet samt Institutet för hälsa och välfärd (THL) ålade skolorna att säkerställa den fysiska distansen och intensifierade krav på hygien. Detta innebar att eleverna i årskurserna 7-9 kom att avsluta skolåret i gymnasiets tre byggnader så att sjuorna undervisades i Lyceibyggnaden, åttorna i Culturum och niorna i Spektrum. Våra gymnastiksalar delades in med mellanväggar till stora klassrum. Lärarna uppmanades att tillämpa utomhuspedagogik i den utsträckning det var möjligt. Lunchen serverades i klassrummen och rastarrangemangen omorganiserades för att inte för många elever skulle vara utomhus samtidigt. I F-6 hade eleverna sina klasslärare varje lektion tillsammans med en ämneslärare, speciallärare eller elevassistent. I årskurserna 7-9 hade klasserna samma klassrum varje lektion medan ämneslärarna cirkulerade.

Vårterminens händelser har påmint oss i skolan om hur viktigt det är att vara flexibel och öppen för det okända. Förmågan att tänka om och nytt utanför lådan är en viktig kunskap. Pippis bevingade ordspråk "Det har jag aldrig provat förut, så det klarar jag helt säkert" har

Ovan: Eleverna i årskurs 3 har matematik utomhus. Nedan: Tillval i årskurs 8 på gymnasiets gårdsplan. Foton: EBK.

länge funnits som min iPads startsida. Ordspåket påminner mig om det vinande konceptet att alltid se möjligheter framom hinder. Tillsammans klarar vi av det mesta!

Elisabet Backlund-Kärjenmäki, rektor

BIBLICAN, VÅRT SKOLBIBLIOTEK

Sedan ett antal år tillbaka är vårt skolbibliotek Biblican ihopkopplat med Vasa stadsbiblioteks databas, men i en sluten enhet. I och med att VÖS är ansluten till Vasa stadsbibliotek så görs alla boklån med ett och samma bibliotekslånekort. Biblioteket är bemannat alla skoldagar. Under läsåret har eleverna i f-6 regelbundna bibliotekslånetider. ÅK 7-9 har besökt Biblican vid behov.

Under läsåret har en del av skolans personal presenterat en bra bok på skolbibliotekets instagramkonto under hashtaggen #bokselfie.

Lagom till jullovet drog "bibbagruppen" i gång julens läsutmaning för elever och personal. Mest lästa sidor hade klass 3a.

Vårens planerade temavecka, inför påsk fick tyvärr inhiberas på grund av skolstängningen.

Nya pedagogiska spel tillgängliga i Biblican. Foto: EBK

BIBLICAN BOKTIPSAR

Under vintern tipsade Biblican via några personer om boktips. Boktipsen publicerades på Biblicans instagramkonto.

Annika tipsar om Kringel, Bernt om Grodan hittar en vän och Tomtemaskinen. Elisabets tips är Greta-Be inspired to save the world. Rasmus favorit är thrillers. Foton: okända.

KIVA SKOLA

En skola som jobbar mot mobbning.

Vi arbetar för ett positivt skolklimat och skoltrivsel. I en skola där alla trivs är det förebyggande arbetet mot mobbning viktigt. KiVa-skola är ett finländskt åtgärdsprogram mot mobbning. Programmet har utvecklats vid Åbo universitet. Flera studier konstaterar att KiVa tillhör de mest effektiva programmen som används för att förebygga mobbning. Med hjälp av programmet vill vi minska och förebygga förekomsten av mobbning i vår skola.

Lärarna har informerats om KiVa teamets verksamhet och om teamets medlemmar under lärarmöten och föräldrarna har informerats under föräldramöten. Under klasstimmar behandlar klassansvariga lärare KiVa programmet tillsammans med eleverna. Med hjälp av den årliga situationskartläggningen kan skolan läsårsvis följa upp skolans mobbningsituation och se resultaten av arbetet mot mobbning.

Foto: EBK.

KiVa teamets huvudsakliga uppgift är att utreda mobbning. KiVa teamet har följt programmens riktlinjer för hur det specifika utredningsarbetet med enskilda mobbningsfall skall skötas och efterbehandlas. Som stöd för arbetet har teamet utgått från Vasa övnings-skolas handlingsplan mot mobbning och kränkande särbehandling. Eleverna får information om KiVa-teamet, deras arbete och hur man kontakter dem via bland annat klasslärarna och klassföreståndarna. I årskurserna f-6 finns kamratstödare bland eleverna i årskurserna 3-6 vars uppgift är att hjälpa KiVa-teamet i deras jobb. I år har teamet i f-6 bestått av Minna Rimpilä, Henrik Friberg och Martina Wilhelms. I åk 7-9 är det Joel Storgård, Tommy Nordman och Sandra Bernas som har jobbat i teamet.

KiVa-teamets medlemmar deltog i utbildningen "Mobbningsprevention" som ordnades av Centret för livslångt lärande vid Åbo Akademi under november 2019 för att uppdatera sina kunskaper och få insyn i antimobbningsverksamhet runtom i landet.

TUTORLÄRARE OCH ELEVAGENTER

Lars Broman har fungerat som tutorlärare för grundutbildningen största delen av läsåret och Annika Lassus har fungerat som tutorlärare i språk med fokus på årskurserna 1–2. Tutorlärarna har haft möjlighet att samverka med varandra och därför också smidigt delat god praxis, nya insikter och sett nya möjligheter för utvecklingsarbete.

Till tutorlärarens uppgifter hör att hjälpa kolleger och elever att använda digitala verktyg i undervisningen. Under året har tutorläraren ansvarat och utbildat skolans digitala elevagenter tillsammans med Bothnia Learning Hub. De har lärt sig använda olika digitala verktyg och hjälpmedel som bl.a. skolans molntjänster, applikationer på iPad och programmering i Scratch med hjälp av Makey makey. Några elevagenter var dragare av en workshop inom "Övis delar", där de förevisade en del applikationer på iPad.

Utifrån skolans uppdaterade IT-strategi ansvarade tutorläraren för att sammanställa de digitala verktyg, program och applikationer som eleverna i de olika årskurserna och läroämnena använder. Denna sammanställning gjordes för att synliggöra och möjliggöra en mångsidig utveckling av elevernas digitala kompetens. Grunden till Vasa övningsskolas IT-strategi har lagts av den IKT-arbetsgrupp som fungerar inom övningsskolornas nätverk eNorssi. Tutorläraren är skolans medlem i denna arbetsgrupp.

Tutorlärarverksamheten i språk har satt fokus på att tillsammans med språklärare verbalisera och synliggöra innehållet i den reviderade läroplanen i språk för årskurserna 1–2. Diskussionerna har också förts med sikte på en progression i elevernas fortsatta språkstudier i de högre årskurserna. Gemensamma arenor för möten kring språkundervisning är viktiga för den kollegiala samsynen och för utvecklingsarbetet. Att dela god praxis bland kolleger uppskattas.

Tutorlärarna finansieras av Utbildningsstyrelsen.

Tutorlärarna har aktivt deltagit i tutorlärarnätverken och samverkat med andra tutorer i Svenskfinland. Även representanter för nätverket Fyren, tutorer och språktutorer samlades för en träff vid Utbildningsstyrelsen för att diskutera gemensamma hållpunkter och för att effektivisera samarbetet nationellt.

Tutor- och Fyrenmöte på Utbildningsstyrelsen med undervisningsråd Maj-Len Engelholm. Foto: EBK.

I januari ordnade tutorlärarna ett expertbesök på skolan med namnet "Thinglink – en bild berättar mer än tusen ord". Experten Aleksi Komu deltog i skolans verksamhet under en skoldag. Han ordnade workshops på finska och engelska för olika målgrupper; både för elever och lärare. Under dagen fick elevgrupper i grundskolans olika årskurser

möjlighet till praktiskt arbete i bland annat bildkonst och modersmålsinriktad finska med Aleksi. Även skolans elevagenter fick delta i ett skolningstillfälle. Till eftermiddagens workshop bjöds även lärarutbildare, lärarstuderande och nejdens tutorlärare in. Thinglink implementeras som verktyg bland annat i några finskagrupper för att dokumentera och synliggöra pågående elevarbeten. Bekanta dig gärna med ytterligare möjligheter att använda Thinglink på deras hemsida <https://www.thinglink.com/>

Tutorlärare Aleksi Komu fortbildade lärare och elever i att använda appen Thinglink. Foto: AL.

Elevagenterna

Under vårterminen 2019 utbildades en grupp elevagenter för att kunna bistå lärare och studerande med den digitala tekniken i klassrummen. Verksamheten är en del av projektet Bothnia Tutors 2.0 som finansieras av Utbildningsstyrelsen. Eleverna har med jämna mellanrum fått vidareutbildning och getts möjligheter att fördjupa sina kunskaper.

Under läsåret 2019-2020 fortsatte de flesta elevagenter från förra läsåret, så detta läsår har alla klasser i åk 3-7 elevagenter, tillsammans finns det 24 elevagenter.

Projektet strävar till att pröva på olika former för elevagentsverksamhet. Elevagenterna har tillsammans med Anna Wulff från Bothnia Tutors 2.0 och Lars Broman undervisats i olika digitala verktyg och hjälpmedel som bl.a. användningen av skolans molntjänster, applikationer på iPad och programmering i Scratch och med hjälp av Makey Makey.

I januari hade vi besök av Alexi Komu från Thinglink. Han drog en workshop för elev-

Tutorlärare Aleksi Komu. Foto: AL.

agenterna, där de fick lära sig grunderna i hur Thinglink fungerar för att sedan introducera applikationen i sina klasser.

Vetenskapscentret Heureka var på besök hos oss i början av februari med en Pop-up vetenskapsshow där temat var elektricitet. Elevagenterna var på plats som värdar för evenemanget.

Typiska uppgifter för elevagenter är att hjälpa till med lösenord och inloggningar då en klass börjar använda ett nytt program eller förklara hur till exempel en lärplatta kan användas ifall läraren önskar hjälp.

Elevagenterna är helt frivilligt. De har varit intresserade av att lära sig nya saker och de har varit till stor hjälp i vår skola.

Digiagenterna in action. Foto: AL.

KLUBBAR

Klubbverksamheten i skolan är en mångsidig fritidsverksamhet utanför lektionstid. Verksamheten i skolan stöder på ett mångsidigt sätt barnens och de ungas delaktighet. Eleverna får bekanta sig med olika fritidsaktiviteter, tillämpa det de lärt sig i skolan, delta i kreativ verksamhet och känna glädje och uppleva att de lyckas. Vi har utvecklat vår klubbverksamhet i samarbete mellan hemmen och skolan via föräldraföreningarna i F-6 och 7-9. Då klubbarna planeras görs det i samarbete med elevkårerna i F-6 och 7-9. Våra klubbar leds av skolans egna lärare, av våra elevassistenter, föräldrar och av ett flertal specialister inom olika områden.

Klubbar årskurserna 1-6

Hållbart pyssel med Emily Gichuhi som klubbledare. Foto: EBK.

Många av eleverna i årskurs 1-2 deltar i den populära finska-klubben som är den klubb som ordnas för de allra minsta då de eleverna ofta deltar i Eftis. Under hösten och våren har Joachim Welroos, som också är vår elevassistent, lett klubbar för eleverna i årskurserna 3

-6 i huslig ekonomi. Eleverna har lärt sig göra mellanmål och enkla maträtter. I vår har föräldern Emily Gichuhi hållit klubben Hållbart pyssel där kreativ återvinning varit målet. Vår datalärare Ulf Thors har hållit klubb i programmering. Tack vare våra internationella studerande kan vi erbjuda olika språk- och kulturklubbar. I år har vi bland annat erbjudit klubbar i spanska och tyska samt en klubb i japansk kultur.

Klubben i japansk kultur med bl.a origami. Nedan trana i origami. Foto: EBK.

Klubbar årskurserna 7-9

Vid skolstart fick alla elever på åk 7-9 ge förslag på vilka klubbar som de skulle vara intresserade av. På basen av elevernas önskemål erbjöds ett varierande utbud av klubbaktiviteter. På höstterminen hade eleverna möjlighet att delta i följande: Musik/ Band klubb med Mathias Granfors, Matklubb med Johanna Högholm, Pysselklubb med Maria Fjällström, Debatt- och litteraturklubb med Johanna Kronqvist och Ung Företagsamhet med Stina Ahlmark. Inför självständighetsmottagningen ordnade Valeria Simonova en klubb för eleverna i årskurs 9 där de fick bekanta sig med estonomyrket.

Smink med Simonova. Foto: EBK.

På våren fortsatte Musik/Bandklubben med Mathias Granfors. Utöver den ordnades Spanskaklubb med Lia Gómez. Övriga alternativ som skulle erbjudas var Hejarklacksklubben inför stafettkarnevalen, Friluftsklubb med Eva Ramstedt, Maker klubb med Kasper Hiltunen och Smink- och frisyrlubb med Valeria Simonova inför 9:ornas vårbal, men på grund av distansundervisningen inhiberades vårens klubbalternativ.

Elisabet Backlund-Kärjenmäki och Pamela Backholm

Klubben "Julgodis" var så populär att den gick i flera omgångar. Foto: Johanna Högholm (alla bakverk)

STAFETTKARNEVALEN SOM INTE BLEV AV

I vår var det planerat att Stafettkarnevalen skulle ordnas i Vasa men tyvärr blev Stafettkarnevalens organisationskommitté tvungen att fatta beslut om att Stafettkarnevalen för första gången på 60 år inhiberas i enlighet med regeringens direktiv. I stället utlyste man en "ramstävling" för hejarklackarna.

Det kändes särskilt trist för årets elever som förberett hejarklacken extra mycket under årets kompetensvecka. Elevgruppen hade planerat och inhandlat "studenthalare" som alla i hejarklacken skulle bära och man hade skrivit hejarklacksramsor, övat in koreografi och var taggade för att ta upp kampen i hejarklackstävlingen som skulle ordnas på hemmaplan. Lyckligtvis hann gruppen uppträda i samband med kompetensveckans avslutningsmässa. Ni som inte fick njuta av deras framträdanden kan ta del av fotokavalkaden i årsberättelsen. Nedan finns också några ramsor man hade förberett.

Röda, gula, svarta studenthalare med skolans logo införskaffades och väntar nu på nästa års stafettkarneval. Foto: EBK.

Hejarklacksträningar. Foto: EBK.

Melodi: YMCA

Ö-V-I-S

Vi vinner här o nu

Ö-V-I-S

Vi ska springa i mål

Vi ska vinna i år för vi tränat så hårt

Vi ska heja så hårt

Så att priset blir vårt

Ö-V-I-S

Melodi: We Will rock you

Övis vi e bra, Övis vi e bäst!

Övis vi e dom som vinner mest

Vi springer in i mål,

Sen skålar vi med bål,

Sen hör ni ett vrål:

Ö-V-I-S Övis (klapp*2) Övis *2

Övis vi e bäst och vi springer

allra mest,

Ge dem vad de tål

Sen springer ni i mål

Vi ska vi ska vinna, vinna

Vi ska vi ska springa, springa

Vi e vi e Övis, Övis

Kom o kämpa mot oss, mot oss

Vi e bäst på att slåss, förstås!

Melodi: Bailando

ÖV-IS, ÖVIS

Vi springer så hårt, så hårt

Tappar aldrig pinnen

ÖV-IS, ÖVIS

Vi segern nu tar, nu tar

Kom igen vi vinner

Melodi: WO-o-o-o-oo-o

Vi e Övis från Vasa,

Hela Svenskfinlands fasa

WO-o-o-o-oo-o

Melodi: Ali Ali Ali

Ali Ali Ali Hej Hej Hej

Ali Hej

Ali Ali Ali Hej Hej Hej

Övis är dom bästa (klap*5)

Vinner för det mesta (klap*5)

Därför ska vi ropa (klap*5)

Bäst i Europa (klap*5)

Vi tar hemma färden (klap*5)

Bäst i världen (klap*5)

Melodi: Kamsa

Nu Övis, nu Övis, nu ger ni allt ni har

Ni springer, ni springer o hem vi guld det tar

Nu Övis, nu Övis, ta o gör oss stolta nu

Vi hoppas, vi hoppas att vinna-
ren blir du

Ni har tränat hela långa våren

Så uppfyll nu ert mål (Je-Je)

Nu visar ni, hela Svenskfinland

Vad vi i Övis kan...

Refräng:

Vi är alla här tillsammans,
springa, svettas o heja o skrika
för alla

Vi finns här för varandra, alltid
peppar o skrattar

O hjälper dig upp igen!

Melodi: Huvud, axlar, knä och
tå

Vasa Övis springer hårt,
springer hårt

Övis springer i mål, i mål

Övis vinner i år

Vasa Övis springer hårt,
springer hårt

Melodi: Emil i Lönneberga

Nu ska jag berätta varför Övis
int förlorar

Vi är väldigt stora och vi
springer jättesnabbt

Tappar aldrig pinnen för vi övar
väldigt noga

Träningskläder på sig och håret
upp i tofs

Melodi: Shabooja

Vi är dom röda (yeah)

O vi är snabba (yeah)

Vi gillar stafett (yeah)

Vi rockar fe-ett

Shabooja, Sha Sha, Shabooja

Rolecall

Vi är dom svarta (yeah)

O ganska smarta (yeah)

Vi tänker vinna (yeah)

O int försvinna

Shabooja, Sha Sha, Shabooja

Rolecall

Vi är dom gula (yeah)

Men inte fula (yeah)

Ja vi ska heja (yeah)

O vi ska slaya

Shabooja, Sha Sha, Shabooja
Rolecall

Melodi: Sausage

Alla säger Övis, keep it going

Vem kommer springa hårdast

Övis

Vem kommer inte tappa pinnen

Övis

Vem kommer först i mål

Övis

Vem kommer fira med bål

Övis

KLASSLÄRARSTUDERANDE PÅ ÄMNES- PRAKTIK

Under veckorna 43 till 46 gjorde jag min ämnespraktik i 2ac. Under de fyra veckor jag tillbringade i klassen undervisade jag i modersmål där vi pratade om bilderboken och skrev egna bilderböcker i Bookcreator. Vi började med att läsa olika bilderböcker varefter vi började planera vår egen bilderbok. Bilderna till bilderboken tog vi i Vasklatskogen under en utedag i novemberslasket. I klassen lärde eleverna sig att använda programmet Bookcreator. Bilderböckerna hade ett mjukisdjur som huvudperson och under hela min praktik bodde mjukisdjuren i skolan. Efter några veckor blev bilderböckerna klara och vi hade en bilderboksfest där alla fick läsa upp sin bilderbok åt en klasskompis. Eleverna lärde sig att skriva spännande och roliga bilderböcker med hjälp av iPaden.

Under min praktikperiod pratade vi också om kroppen. Vi ritade blodomloppet på människokroppar som eleverna pysslat i bildkonst. Vi dansade också en blodomloppsdans vilket var omtyckt. Under några lektioner lärde vi oss namnen på kroppens olika organ. Vi spelade memory, byggde ihop torsodockan, ritade matspjälkningssystemet och kollade en film om hur bajs blir till. Eleverna lärde sig

vad som finns inne i vår kropp och hur maten vi äter färdas genom kroppen.

Det var fyra lärorika veckor både för mig som blivande klasslärare och för eleverna som lärde sig massor!

Emma Snellman

Klasslärarstuderande samplanerar undervisning. Foton: EBK

Lia Gómez Dominguez (höger) och Radhika Vélaz López i samtal med koordinatör för internationella studerande Heimo Oksanen under distansundervisningsperioden våren 2020. Foto: Kommuntorget/ Johannes Tervo.

UTBYTESSTUDERANDE OCH INTERNATIONELLA BESÖK

Under detta läsår gjorde åter igen en stor grupp utbytesstuderande sin praktik vid vår skola.

Under höstterminen var det 23 studerande i praktik varav 11 fortsatte med en andra praktik på våren. Vårens nya kull var tänkt att bli 12 studerande men på grund av koronarestriktionerna kunde inte fyra studerande från USA komma. Totalt handlade det om 43 praktikperioder och 5 studiepoäng som utfördes under läsåret.

Länder som representerades i år var Sverige, Danmark, Tyskland, Schweiz, Österrike, Spanien, Andorra, Frankrike, Slovakien, USA, Japan och Mexico.

Under så kallade Culture Days kunde eleverna få ta del av dessa länders kultur och språk. Stu-

derande undervisade främst på sitt modersmål under dessa kulturdagar. Undervisningen i klasserna gjordes vanligtvis på engelska.

I slutet av november kom Kazuko Kashiwagi med en grupp studerande från Osaka Kyoiku Universitetet i Japan. De stannade i tre dagar och undervisade på engelskalinjen. Kazukos besök har blivit en tradition och är alltid lika uppskattat.

Under hösten hade vi besök från till exempel Tsuru University i Japan och Fatima Obaid från Veritas Learning Circle i Pakistan.

Vårens besök blev inhiherade. Det skulle ha varit besök från Polen, Belgien, Frankrike och Storbritannien.

Heimo Oksanen

INTERNATIONELLA ELEVASSISTENTER

About our experience in Vasa övningsskola: Assistantship.

We, Lía and Radhika, are two assistants from Spain that last year did our teaching practice at this school. During the academic year 2018 -2019, we were able to observe the functioning of the Finnish education, but during the months that we have spent this year we have gone a step beyond that having a direct approach with the education reality here in Finland, enriching ourselves as future teachers.

As assistants, we have contributed to the musical "Fame" teaching 5-6 English students some dances and choreographies. We also had the opportunity to take charge of the class for two sessions and experience first-hand the management of a classroom with its facilities and difficulties. The rest of the time, we usually assisted the tutor walking around the classroom solving doubts, observing the work of the students and helping them to proceed. Also after the morning classes we plan-

ned and organized 3 different Spanish clubs: native Spanish, Spanish for beginners grades 1-6 and Spanish for beginners for 9th graders. We also taught reinforcement classes, giving individual lessons to help some students with English.

All this has made us create a closer bond with the students since we were fully integrated in the class and the students already knew us from the previous year.

COVID-19 has been a new experience to acquire, teaching us to use virtual teaching as a new methodology.

In conclusion, it has been a pleasant and enriching experience. We feel very lucky to have lived this experience and very grateful for the given opportunity.

Lía Gómez Domínguez, Radhika Velaz López

Lía Gómez Domínguez and Radhika Velaz López present Cultural Days at Övis delar II on Wed March 11th. Photo: EBK.

FÖRÄLDRAFÖRENINGEN 7-9

Föräldraföreningen vid 7-9 har som mål att aktivt arbeta för ett gott samarbete mellan hemmen och skolan. Vi vill främja en fungerande dialog och skapa ett aktivt nätverk där föräldrarna spelar en viktig roll, både i kontakten till skolan men även till andra föräldrar.

Under läsåret 2019-2020 har vi uppdaterat föreningens stadgar samt bytt namn på föreningen från Hem och skola i Vasa r.f till Hem och skola vid Vasa övningsskola åk 7-9 rf. Stadgarna som varit med ända från 1975 uppdaterades till de standard stadgar som Hem och skola förbundet erbjuder sina medlemsföreningar.

På Hem och skola dagen bjöd föreningen på morgonmål åt elever, föräldrar och skolans personal. Ett tillfälle som blivit tradition och som är mycket uppskattat av alla.

Efter ett kämpigare läsår 2018-2019 då föreningens framtid stod på spel valdes på hösten en ny styrelse och denna gång var intresset större. Tyvärr ställdes alla planerade evenemang under våren in på grund av koronavirus epidemin. Men vi kan se fram emot dem på hösten istället.

Föreningen stöder aktivt elevkåren och skolans vänelevsverksamhet, bl.a. genom att ge ekonomiska bidrag men även i konkreta former som exempelvis olika typer av klubbar.

Bli även du medlem i vår förening. Även om våra barn går i högstadiet och känns stora nu är det viktigt att föräldrarna är med och engagerar sig i deras skolgång. Tillsammans kan vi skapa den guldkant som ger extra glädje i skoltillvaron.

Tina Storsjö, ordförande

Vid Hem och skola dagen i september bjöd föräldraföreningen 7-9 elever, vårdnadshavare och personal på morgonmål och i samband med alla hjärtans dag i februari bjöd föräldraföreningen i F-6 på morgonmål. Foto: EBK.

Föräldraföreningarna vid Vasa övningsskola har en egen Facebooksida, där man kan följa med händelser. Foto: EBK.

ELEVVÅRD

Grundskolans elevvårdsgrupp sammankommer ungefär en gång i månaden för att behandla olika typer av frågor som berör förebyggande elevvårdsarbete i skolan. Höstterminen inleddes med att gruppens medlemmar informerade och diskuterade trestegsstöd och hantering av oro för elev med kollegor och elevassistenter i mindre grupper. Utgående från diskussionerna reviderade elevvårdsgruppen schemat för hur man går tillväga vid oro för elevens lärande eller skolgång. Som ordförande och ansvarig för arbetet inom grundskolans skolspecifika elevvårdsgrupp under läsåret 2019 - 2020 fungerade prorektor Annika Lassus. Gruppen har bestått av rektor Elisabet Backlund-Kärjenmäki, prorektor/elevhandledare Pamela Backholm, speciallärarna Lena Grahn-Söderström, Elin Lönnkvist, Maria Rönn-Liljenfeldt (höstterminen 2019), Susann Kalanders (vårterminen 2020), Sofia Miettala, Susanna Stenbacka och kurator Camilla Ahlroth-Enlund, psykolog Emilia Kronqvist och skolhälsovårdare Karin Ågren-Hakala.

Tarja Paikkala hade analyserat resultaten i senaste Hälsa i skolan-enkät. Foto: EBK.

Tarja Paikkala, koordinator för hälsofrämjande i Vasa stad, presenterade resultaten från THL:s (Institutet för hälsa och välfärd) nationella undersökning Hälsa i skolan för lärarna och elevvårdspersonalen 8.1.2020. Undersökningen genomfördes bland eleverna i åk 4-5 och 8-9 våren 2019. Resultaten delgavs senare under våren åt både elever och vårdnadshavare i olika sammanhang.

Foto: Annika Lassus.

Enheten för hälsofrämjande i Vasa genomförde under läsåret ett projekt "Vi bryr oss" i alla lågstadieskolor för elever i åk 3 och vårdnadshavare. I vår skola ordnades temakvällen "Vi bryr oss" i januari för elever i åk 3-4 och deras vårdnadshavare. Under kvällen diskuterades elevernas mående/hälsosamma levnadsvanor, rusmedel, och sociala medier/skärmid. Sakkunniga i de olika grupperna var skolans hälsovårdare, Anton Plogman från Nykterhetsförbundet och Olli Kari från Mannerheims barnskyddsförbund. Både barn och föräldrar deltog aktivt i programmet.

Det var planerat att temaförmiddagen "På tal om droger" för eleverna i åk 7 samt en föräldrarakväll med inbjudna föreläsare skulle arrangeras i mars, men detta blev tyvärr inhiberat p g a coronaepidemin.

Vasa övningsskola har tagit det av Barnavårdsföreningens förebyggande skolverksamhet *Vi i klassen* (VIK). Målsättningen med VIK är att stärka elevernas och personalens välmående i förskolor och årskurserna 1–6 samt att öka trivseln i förskole- och skolmiljön. Verksamheten finansieras av STEA.

Ledarna Jennifer Dalgren och Mikaela Lervik har dragit VIK för årskurserna 2, 3 och 4 i sammanlagt sju klasser. Klasserna har haft ett medumpaket vilket innebär sex lektioner varav två lektioner hålls av klassläraren. Lektionerna hölls en gång i veckan under en sex veckors period. Under träffarna har man behandlat teman som respekt, känslor, styrkor och vänskap. Eleverna har fått jobba enskilt, i par, i mindre grupper och som helklass.

En stor del av lektionerna gick ut på att ge eleverna möjlighet att säga sin åsikt med motivering. Detta har genomförts med hjälp av olika påståendeövningar, fyrahörnsövningar och linjeövningar. Då skulle eleverna ta ställning till olika påståen-

Jennifer Dalgren och Mikaela Lervik besökte klasser inom ramen för VIK.

den, öva på att uttrycka sin åsikt och se att andra tycker olika om olika saker och att det är okej att ha olika åsikter. En annan viktig del i VIK är respekt. I klasserna har vi också synliggjort begreppet respekt och dess innebörd, att alla har rätt att få respekt men också skyldighet att visa respekt. Vi har konstaterat att vi alla gör misstag ibland, men att man så ofta som möjligt försöker visa respekt för varandra.

Eleverna har varit aktiva, ivriga på att dela med sig av sina åsikter. Deras egna utvärderingar visar att de tyckte att lektionerna varit roliga.

Elever i årskurs 9 har deltagit i Next level workshops tillsammans med Jennifer och Mikaela. Under workshopparna har man diskuterat framtiden, välmående, självkänsla och värderingar. Eleverna har tagit ställning till olika påståenden och diskuterat olika teman med varandra. Responsen från eleverna har varit bra och de flesta har varit nöjda med verksamheten.

Under tre veckor på hösten fick eleverna i årskurs 8 delta i olika workshops under elev-

Elevvårdsteamet. Foto: Airaksinen.

handledningslektionerna med temat psykiskt välmående. Syftet med workshopparna var att erbjuda ungdomarna teoretisk kunskap och praktiska övningar som berör psykisk hälsa – ohälsa och att sänka tröskeln för att tala om psykisk hälsa och ohälsa samt göra vårdtjänster mer lättillgängliga. Projektets syfte är också att ge kamratstöd åt unga och skapa gemenskap och ge ungdomar verktyg för att kunna tala om hur man mår. Exempel på teman för workshopparna var känslor, självkänsla, psykisk hälsa och gruppbildning. Projektet drogs av Anna Håkans från föreningen FinFami, Anna träffade eleverna klassvis 3 gånger.

I februari-mars arrangerade Vasanejdens förening för mental hälsa en *Min Grej-grupp* inom projektet Må bra i skolan. I denna grupp deltog några elever från åk 4–6 och träffarna ordnades en gång per vecka i skolans utrymnen. Teman för träffarna var bl. a. självbild & självkännedom, prestationsångest och relationer.

En grupp elever från årskurserna 7–9 deltog i elevvårdsgruppens möte på skolan en eftermiddag i januari. De berättade om klassernas diskussioner, om det som de uppskattar och deras utvecklingsförslag.

ELEVHÄLSOTJÄNSTER

Skolhälsovården

Under läsåret har Karin Ågren-Hakala fungerat som skolhälsovårdare och Annika Utter-Andtfolk som skolläkare. Liksom tidigare år har verksamheten fokuserat på det förebyggande hälsovårdsarbetet. Alla elever har kommit på ett hälsobesök och vid de omfattande hälsogranskningarna i årskurserna 1, 5 och 8 har även vårdnadshavare deltagit. En nyhet för läsåret har varit att hälsovårdaren hållit en hälsotimme om goda levnadsvanor med alla treor inför deras hälsobesök. Det var positivt med rikliga diskussioner i klasserna under hälsotimmen. En av skolhälsovårdarens uppgifter är också att värna om elevernas psykiska hälsa och mående. Samarbetet med andra inom elevvården är viktigt för att alla ska få den hjälp de behöver.

Kurator och psykolog

Under läsåret 2019–2020 har Camilla Ahlroth-Enlund varit skolkurator och Emilia Kronqvist skolpsykolog för hela grundskolan, F-9.

För både kuratorn och skolpsykologen har stödsamtal, möten och samtal med föräldrar varit centrala arbetsformer. Samarbete med både skolpersonal och olika instanser utanför skolan har varit en viktig del av arbetet. Lektioner har hållits i olika klasser, både i förebyggande och korrigerande syfte. Kuratorn har haft trivselsamtal med de flesta elever i års-

kurs 7, som en del av det förebyggande arbetet. För skolpsykologen har ett av de mest centrala tyngdpunktsområdena varit psykologiska utredningar.

Kuratorn och skolpsykologen har varit på skolning med den amerikanska psykologen Ross W. Greene som föreläste om hur man förebyggande och i samarbete med elever kan arbeta med utmanande beteende. En skriftlig sammanfattning av föreläsningen har delats med de andra i skolans personal. Andra skolningar detta läsår har varit bl a Stress och problematisk skolfrånvaro, Nationella dagar för elev- och studerandevård och Österbottens elevvårdsdag.

Skolpsykologen har under läsåret deltagit i datainsamlingen till ett forskningsprojekt vid Helsingfors universitet. I forskningsprojektet undersöks hur finlandssvenska barn presterar i rikssvenska psykologiska test och syftet är att skapa forskningsbaserade rekommendationer för testning av finlandssvenska barn. Skolkuratorn har deltagit i två olika arbetsgrupper: dels inom det nationella *VIP-nätverket* (nätverk för krävande särskilt stöd), i Vasas grupp för arbete kring elever som inte går i skola, och dels inom projektet *Hållbarhet som ledord*, i en undergrupp med representanter från flera olika österbottniska kommuner, som fokuserar på goda modeller för bemötande av utmanande beteende i skolan.

SPECIALUNDERVISNING

Specialundervisningen har under läsåret fortsatt att stödja elever med många olika slag av stödbehov. Läsårets tema "Hållbart lärande" har genomsyrat arbetet och gett fokus på de områden som är centrala för specialundervisningen. Arbetssätten har varierat och resurserna har fördelats så mångsidigt som möjligt. Fokusområden i undervisningen oberoende ämne har varit differentiering och ett språkutvecklande arbetssätt. Vi har även fokuserat på arbetssätt som hjälper eleverna att upptäcka och bli medvetna om sitt lärande samt

att själva hitta en aktiv och självreglerande roll i sin kunskaps- och färdighetsutveckling.

Lena Grahn-Söderström, Elin Lönnkvist, Maria Rönn-Liljenfeldt (höstterminen 2019) och Susann Kalander (vårterminen 2020) har fungerat som speciallärare i F-6 och Sofia Mietala och Susanna Stenbacka i 7–9.

Kurser som speciallärare deltagit i har bland andra varit Begåvade barn och ungdomar, Språkstödande verksamhet i skolan, DigiPep-digital fortbildning, Elevvårdens ABC, Skol-

frånvaro, En välmående skola för alla, Stötta mångfalden! - Svenska som andra språk och specialpedagogiska perspektiv, På spåret - En lärtig för alla och Elev- och studerandevårdsdagen. Under hösten 2019 träffades Vasa stads speciallärare och skolpsykologer för att diskutera gemensamma riktlinjer för arbetsfördelningen mellan speciallärare och skolpsykologer. Under läsåret har speciallärarna även haft besök av speciallärarstuderande från Tyskland samt speciallärarstuderande från Göteborgs Universitet. Syftet med besöken var att observera specialundervisningen i Vasa övningskola.

Det pilotprojekt (Vi stöder tillsammans – Tue-taan yhdessä) kring samundervisning som inleddes våren 2019 tillsammans med FPV fick en fortsättning under vårens praktikperiod, den här gången i en mera omfattande form. Kristina Ström och Christel Sundqvist höll en kompletterande föreläsning för kollegiet och Christel för klass- och speciallärarstuderande för att förbereda alla på upplägget.

Alla speciallärarstuderande fick denna gång möjlighet att samundervisa med klass- och ämneslärarstuderande i syfte att stärka samundervisningens roll i speciallärarutbildningen. Skolans övergång till distansundervisning mitt under praktikperioden ledde till att vissa samundervisningssekvenser inte kunde genomföras i klass. Inför vårens praktikperiod åkte flera speciallärare till Åbo för att få inspiration och ta del av hur man i Sirkkala skola och Turun Normaalikoulu förverkligar samundervisningen.

I F-6 har Matilda Byström, Emilia Friis, Lena Granback, Olga Granby, Sara Karlsson, Karoliina Leiponen, Ann-Helen Omars, Ann-Helen Revahl, Andreas Sundin och Joakim Welroos varit elevassistenter och i 7-9 har Maria Lagström fortsatt arbetet som elevassistent. Även civiltjänstgöraren Adam Stefansson Högnäs deltog under en kortare tid på höstterminen 2019 i förverkligandet av specialpedagogikens målsättningar. AL

Ett gäng glada och pigga elevassistenter. Foto: Pontus Särs.

UTVÄRDERINGAR 2019-2020

Nationella centret för utbildningsutvärdering, NCU (KARVI)

Skolorna i Finland deltar årligen i flera omfattande utvärderingar. Under läsåret har Nationella centret för utbildningsutvärdering informerat om resultaten från undersökningar vi deltagit i. I september besökte Jan Hellgren och Carola Åkerlund ett lärarmöte för att berätta om våra Lärresultat i finska i årskurs 6 och Hantering av två och flerspråkigheten. Man kan bekanta sig med undersökningarna i NCU:s publikation *Grundläggande utbildning i fokus – Aktuella utvärderingsresultat för finlandssvenska skolor*

https://karvi.fi/app/uploads/2019/09/KARVI_T1219.pdf

Skolans lärare har deltagit i utvärdering av utkastet till föreslagna kriterierna för slutbedömningen i grundläggande utbildning. Man kan bekanta sig med denna publikation (på finska)

https://karvi.fi/app/uploads/2020/03/KARVI_0720.pdf

PISA

PISA (Programme for International Students Assessment) är OECD-ländernas gemensamma forskningsprogram som producerar information om utbildningens nivå och resultat samt om inlärning som sker utanför skolan i en internationell referensram.

I PISA utvärderar man vart tredje år kunskaperna i matematik, naturvetenskaper och läsförståelse hos ungdomar i åldern 15 år. I undersökningen utreds hur väl 15-åringar behärskar nyckelfärdigheter med tanke på framtiden, vilka faktorer som påverkar dessa färdigheter samt hur färdigheterna utvecklas med tiden. I PISA utreds även attityder och färdigheter som stödjer inlärningen.

I PISA 2018 mättes främst elevernas läsförståelse. Vid ett lärarmöte i februari hölls ett "seminarium" kring temat *PISA och läsfärdighet*. Under seminariet gav forskare från Fakul-

teten för pedagogik och välfärdsstudier vid ÅA och våra modersmåslärare exempel på aktuell forskning om litteraturredaktik, skrivstöttning och skrivpedagogik.

KiVa-skola, ett åtgärdsprogram mot mobbning

KiVa-skolas kartläggning av förekomsten av mobbning i skolan genomfördes inte enligt planerna på grund av Corona-krisen. En reviderad enkät besvarades på distans av eleverna i årskurserna 1-9 i slutet av maj. Resultaten presenteras alltid inför ett nytt läsår då handlingsplanen uppdateras.

Skolhälsovården

Skolhälsovården genomför omfattande hälso-kartläggningar i årskurserna 1,5 och 8.

Move

Move är ett nationellt datainsamlings- och responssystem avsett för årskurserna 5 och 8 i den grundläggande utbildningen kring den fysiska prestationsförmågan. Lärarna i gymnastik har ansvarat för genomförandet av Move.

Hälsa i skolan

Läsåret 2018-2019 genomfördes den riksomfattande longitudinella undersökningen Hälsa i skolan bland eleverna i årskurserna 4-5 och 8. Resultaten presenterades av koordinators för hälsofrämjande i Vasa stad Tarja Paikkala vid ett lärarmöte. Skolans elevvårdsteam och elevkårsstyrelserna har processat resultaten. Föräldraföreningen i årskurserna 7-9 planerade in föräldrakvällar med inbjudna föreläsare kring teman ur resultaten.

TEA-viisari

Institutet för hälsa och välfärd (THL) genomför årligen omfattande undersökningar för att kartlägga hur väl skolan fullföljer sina mångfacetterade uppdrag. Resultaten finns bland annat på TEAvisari. Där beskrivs den hälsofrämjande verksamheten och hur skolorna når uppställda resultat.

Interna utvärderingar

Utöver de nationella och internationella utvärderingarna genomför utvärderingar av olika slag ofta gällande skolans verksamhetskultur.

Vår tillhörighet till Åbo Akademi märks också i form av de undersökningar lärarstuderande genomför i klasserna i anslutning till sina kandidat- och magisterstudier. I dessa undersökningar deltar både elever och lärare.

Ämnesvisa nationella utvärderingar

Våra lärare i bland annat matematik och språk beställer årligen och genomför nationella ämnesvisa utvärderingar för att säkerställa elevernas nivå i läroämnena.

Skola i rörelse

Projektet skola i rörelse avslutades nationellt för den grundläggande utbildningen och redovisades för skolans del under hösten. Projektet har möjliggjort bland annat införskaffningar av redskap som motiverar eleverna till att fysiskt röra på sig mera under skoldagarna.

Fotboll. Foto: EBK.

GRUNDSKOLAN F-6

NYBÖRJARENHETEN

Alla barn som går i vår skola ska få en trygg och bra skolstart och vi vill att alla får så goda kunskaper och färdigheter som möjligt. Därför satsar vi inom nybörjarenheten på att ge eleverna goda baskunskaper. Vi vill också skapa en stabil och hållbar grund för ett livslångt, nyfiket lärande. Läsårstemat "Hållbart lärande" är det som genomsyrat all vår verksamhet. Det är viktigt att vi alla lär oss ta ansvar såväl för vår skolgång som för vårt lärande. Detta att ta ansvar har accentuerats under vårterminen när vi alla har fått övergå till distansundervisning. Då har det också visat sig att våra elever i det stora hela haft de digitala färdigheter de behövt för att kunna tillgodogöra sig en undervisning som har helt andra yttre ramar än den vi är vana vid.

Under läsåret har lärmiljöerna varit många för våra nybörjare. Vi har hållit till i skogar, parker och olika idrottsarenor samt varierande utrymmen inomhus, för att inte tala om de digitala lärmiljöerna. Eleverna har även tagit del av Vasa stads mångsidiga kulturutbud t.ex. genom att besöka muséer och stadsbiblioteket. Vi hade även en folkmusikworkshop med musikerna Johanna Lönngren och Marianne Maans. Då fick eleverna bl.a. prova på att spela kantele och fiol.

Vi som jobbar inom nybörjarenheten tycker att det är viktigt att stärka känslan av gemen-

skap bland de yngsta eleverna i skolan. Därför har vi haft klassöverskridande verksamhet under flera temadagar. Under den andra skolveckan hade vi en "Lära känna dag" och senare under terminen var det bl.a. friidrott och FN:s barnkonvention som var temat. Inför julen deltog vi i en internationell pysseldag som planerades av våra utländska studerande.

Rörelse och motorik är något som vi betonar inom vår enhet. En gång i veckan träffas enhetens elever och inleder dagen med en uppskattad rörelsestund, "Röris". Vintervädret var inte riktigt på vår sida detta läsår, men vi fick möjlighet att besöka ishallen några gånger. Första gången fick alla klasser undervisning av en av juniortränarna från Vasa Sport, och det uppskattades mycket. Några klasser hann även utnyttja den lilla skidsnö som fanns.

Vi har varit många i vår enhet under året: 121 elever fördelade på 7 klasser, lärare, assistenter, medfostrare och studerande. Vissa klasser samarbetar ofta kring utedagar, och i 2 ac har eleverna arbetat tillsammans i flexibla grupper över klassgränserna så gott som hela läsåret, och detta har gagnat lärandet på många sätt. Inom enheten har vi jobbat med större ämnesövergripande temahelheter och upptäckt olika fenomen. Lärandemålen för de

Lunchpaus i skogen på utedagen. Foto: Laura Olesen.

Foto: Johanna Räihä-Jungar.

Läsning. Foto: Annika Lassus.

olika läroämnena har synliggjorts inför varje ny temahelhet. Exempel på teman har varit Alfons Åberg, vänskap, kroppen, rymden och Lasse-Majas detektivbyrå.

Det känns märkligt att blicka tillbaka på ett läsår som varit så annorlunda. Lärare, assistenter, studerande och elever jobbade på som vanligt och så plötsligt med bara någon dags varsel drabbades vår vardag av coronahotet. Våra elever hade rätt så goda digitala färdigheter redan före corona, men varenda en i vår enhet har verkligen fått göra stora digitala kliv denna vårtermin. Även nu vill vi ändå satsa på "det vanliga", nämligen baskunskaper och trygghet. Eleverna jobbar med hjälp av sina lärplattor på Seesaw och alla klasser träffas flera gånger i veckan på Zoom, något som verkligen varit värdefullt i en tid som denna. Oavsett de yttre förhållandena vill vi fortsätta att värna om och ta hand om varandra.

Culture day. Foto: Annika Collander.

Folkmusikworkshop. Foto: Annika Collander.

Friidrott på Karlsplan. Foto: Annika Collander.

Skridskoåkning med Vasa Sport. Foto: Annika Collander.

PÅBYGGARNA ÅK 3-4

Välmående och styrkor hos våra elever.

I åk 3 har eleverna två årsveckotimmar i religion. Enligt läroplanen presenteras religionens uppdrag som att bl.a stödja den enskilda elevens självkännet, självaktning och utveckla elevens livskompetens. Inom ramen för elevens emotionella och helhetsmässiga välbefinnande, beslöt vi i 3AC att under vårterminen jobba med positiv psykologi under den ena veckotimmen i religion. Synsättet inom positiv psykologi är att stärka elevens styrkor och goda sidor.

Genom kontinuerligt arbete med positiv psykologi kan vi, enligt forskningsresultat, stärka och utveckla elevernas psykologiska resurser och styrkor. Vi strävar efter att öka elevernas medmänsklighet, deras upplevelser av mening och engagemang, samt stärka deras förmåga till kreativ problemlösning vid utmaningar i livet.

Eleverna fick jobba med att hitta sina styrkor och använda dem. En packe med styrkekort har spelat en viktig roll under lektionerna. I

*Klass 3AC på artkännet i Sandviksparken.
Foto: Martina Wilhelms.*

Övre: Talraden övas tillsammans här. Foto: Martina Wilhelms.

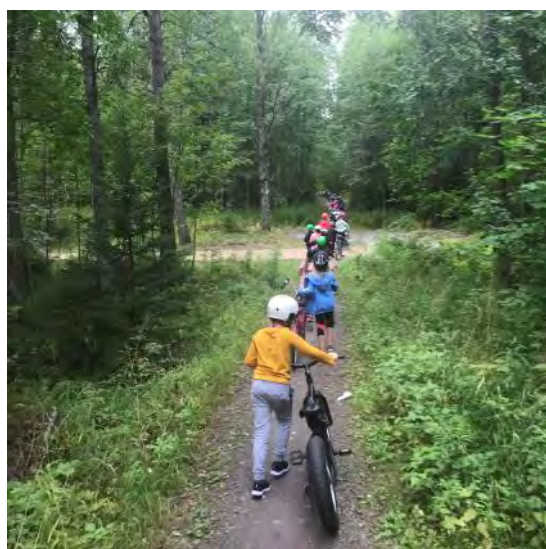
Nedre: Formativ utvärdering i klassen. Foto: Martina Wilhelms.

grupperna övade eleverna sig på att använda styrke- och känslorpråk. Egenskaper som samarbetsförmåga, ledaregenskaper och nyfikenhet har också övats i olika typer av par- och gruppövningar. Dessutom har vi strävat till att öka elevernas tro på sin egen förmåga samt diskuterat förmågan att komma igen efter motgångar.

Martina Wilhelms och Jenny Teir

Röris – glädjen i att röra på sig

Röris är ett rörelseprogram för barn som har utarbetats av Friskis&Svettis i Sverige. Folkhälsan har fått rättigheter att utbilda Rörisinspiratörer i Svenskfinland. Tanken med Röris är att det ska ge ny energi och höja pul-

Till vänster: 3AC på cykeltur i Vasklatskogen Foto: Martina Wilhelms

Nere: Aktiviteter i salen. Foto: Martina Wilhelms.

sen hos barnen men också träna deras motorik, kroppsmedvetenhet och koncentration. Man rör sig till musik med ett förkoreograferat program. Det är lätt att ha Röris både inne och ute, själv föredrar jag att vara utomhus i friska luften.

Det har sedan flera år tillbaka varit som tradition för nybörjarenheten (åk F-2) att ha Röris för hela enheten minst en gång i veckan. När jag började arbeta på Vasa Övningskola år 2017 fick jag möjligheten att gå Röris 7 utbildningen och har sedan dess dragit Röris för nybörjarna. Att starta dagen med att få röra på sig tillsammans med andra till bra musik ger goda förutsättningar för inläringen under skoldagen. Det här läsåret började jag

fundera på möjligheten att sätta in Röris-stunder för de äldre eleverna också. Det började med en Röris-rast för åk 3-6. Under dessa raster kom det snart upp elever till mig som ville önska musik och själva leda dansen. Så småningom blev det en tradition att jag först drar några danser och sen ger jag över befälet till eleverna och flyttar mig själv till gruppen som dansar med. Glädjen man ser hos eleverna och som man känner själv under dessa pass går inte att beskriva med ord.

Efter sportlovet satte vi även in en till Röris-stund. Nu blev det för åk 3-4. Eleverna i årskurserna 3-6 börjar alltid morgonen med två lektioner som endast skiljs åt av en fem minuters förflyttningsrast. Röris-stunden blev in-

Bildkonst i 3A. Foto: Martina Wilhelms.

satt på en sådan och då kniper vi även några minuter av den andra lektionen. Tanken var att ge eleverna möjligheten att röra på sig och stärka deras studieförmåga. De klasserna i åk 3–4 som haft möjlighet har kommit ut på en Röris-stund en gång i veckan.

Vi vill bidra till en skola i rörelse och ge eleverna möjlighet att känna glädjen i att röra på sig!

Pia Kilkanen

Möjlighet till kulturupplevelser

Från Vasa stads sida har man under läsåret erbjudit kulturaktiviteter för elever. Museipedagog Zara Hinders har informerat om guidade tillfällen eller pedagogiska program som ordnats vid något av stadens muséer och vid Tikanojas konsthem. En möjlighet att få kulturen att flytta in i klassrummet är att låna kappsäckar! De innehåller bilder och föremål, med vars hjälp man kan bekanta sig med Vasa stads historia eller allmän konsthistoria, få smakprov på olika samlingar vid muséerna eller läsa om djur och natur.

Eleverna har också besökt Vasa stadshus och fått möjlighet att lyssna till Vasa stadsorkesters generalrepetitioner. Notförvaltare Jaakko Kortesharju har inbjudit skolklasser och också presenterat konsertprogrammet på förhand. En konserthelhet kan ju vara ganska lång, speciellt ur en elevs synvinkel, så vi har

getts möjlighet att smyga ut då vi anser att vi har lyssnat klart. Givande tillfällen i en anrik miljö!

Bibliotekspedagog Jessica Peltoniemi vid Vasa stadsbibliotek har under läsåret arrangerat bokprat med elever och hjälpt oss hitta lämplig litteratur. Då det gäller skönlitteratur har bland annat Läslustambassadörerna, ett projekt mellan kl 8b och kl 3-4b, haft stor nytta av samarbetet med biblioteket.

Det är viktigt att skapa och upprätthålla kontakt till enheter som på ett förtjänstfullt sätt ger skoldagen mervärde. Det är ofta gångavstånd, det är gratis och vi kan ge eleverna en upplevelse. Vi tackar och tar emot!

Gun-Britt Kull-West

Hålla och skapa kontakter

Klass 3-4En har under läsåret både skapat och upprätthållit kontakter med elever både inom och utanför Norden. Inom ramen för främst modersmål och litteratur har vi samarbetat med jämnåriga elever i Svendborgsskole utanför Odense, Danmark. Klassens lärare Alexander Andreas Herum efterlyste under hösten en svenskspråkig samarbetspartner via Norden i skolan. Tillsammans planerade vi lärare teman vi gemensamt ville genomföra tillsammans med våra klasser under vårterminen.

Klass 3A jobbar koncentrerat och njuter i sitt nyinredda klassrum. Foto: Martina Wilhelms.

Speciallärares studiebesök vid Sirkkala skola.
Foto: Lena Grahn-Söderström.

Målet för vårt samarbete och vår grannspråksundervisning har bland annat varit att få eleverna att utveckla en kompetens att förstå grannspråken. Målet har inte varit att de skall lära sig tala eller skriva på det andra språket, men att de blir varse om att de besitter en viss grannspråkskompetens.

Genom kontakten utvecklar eleverna sina receptiva kompetenser; hör- och läsförståelse. Förhoppningsvis skapas en positiv attityd till de andra nordiska grannspråken.

Eleverna har under samarbetet bland annat presenterat sig själva och sina skolor via filmer och brev. 3-4En har gjort sina på svenska och eleverna vid Svendborgsskole på danska. Brevväxlingen har fortgått även efter att skolorna i bägge länder övergått till distansundervisning.

I vårterminens planering ingick även skrivandet av varsin Atlantbib-bok, som vi sedan skulle hjälpas åt med att översätta till respektive språk. Om distansundervisningen fortgår, genomförs detta troligen under en senare tidpunkt.

Förutom med Svendborgsskole i Danmark, har klassen även hållit kontakt och samarbetat med John Thomas Elementary School i Nebraska, USA.

Anna-Brita Slotte

Vi stöder tillsammans

Det pilotprojekt (Vi stöder tillsammans – Tue-taan yhdessä) kring samundervisning som inleddes våren 2019 tillsammans med FPV fick en fortsättning under vårens grundpraktik. Den här gången i en mera omfattande form. Kristina Ström och Christel Sundqvist höll en kompletterande föreläsning för kollegiet och Christel för klass- och speciallärarstuderande för att förbereda alla på upplägget. Alla speciallärarstuderande fick denna gång möjlighet att samundervisa med klass- och ämneslärarstuderande i syfte att stärka samundervisningens roll i speciallärarutbildningen. Skolans övergång till distansundervisning mitt under praktikperioden ledde till att vissa samundervisningssekvenser inte kunde genomföras i klass. Inför vårens praktikperiod åkte Elin Lönnkvist, Susanna Stenbacka, Sofia Mietala och Lena Grahn-Söderström till Åbo för att få inspiration och ta del av hur skolorna där förverkligar samundervisningen. Speciallärares besökte Sirkkala skola och Turun normaalikoulu.

Lena Grahn-Söderström

UPPFÖLJARNA ÅK 5-6

Inom årskursen 5-6 arbetar fem lärare och 115 elever. Klasserna är 5a med läraren Pia Valkeakari, 5-6en med Heimo Oksanen. 5-6c med Henrik Friberg, 6a med Minna Rimpilä och 6b med Kaj-Ove Ahlmark. Utöver dessa jobbar specialläraren Elin Lönnqvist med eleverna samt elevassistenterna Lena Granback och Andreas Sundin.

Enheten 5-6 strävar till att hålla fokus på nyfikenhet och positivt förhållningssätt till kunskap och inläring. Vi jobbar för att stärka skolgemenskapen genom aktiviteter och samarbete samt arbetar målmedvetet med att bibehålla basfärdigheter och gott språk i alla sammanhang.

Året har varit exceptionellt på många sätt. Vintern, som aldrig kom, begränsade våra tänkta vinteraktiviteter och vårens Coronapandemi ställde in stora händelser som vi förberett och sett fram emot en lång tid. Det största bortfallet av evenemang, som eleverna längtat, efter är "Företagsbyn" som skulle ha ägt rum i april.

Aktiviteter under läsåret:

AUGUSTI. Utedag. Vi inledde läsåret med en gemensam utedag i "Båtparken". Tanken med dagen är att eleverna ska umgås över

klassgränserna samt samarbeta och röra på sig.

Piispala. Klasserna 6a och 6b åkte på en gemensam lägerskola till Lägercentret Piispala i Kannonkoski. Lägerskolan uppfyllde alla förväntningar och eleverna fick pröva på nya saker och skapade minnen för livet. Tanken är att alla elever i åk 5-6 har möjlighet att besöka lägercentret under sin skolgång.

Rusmedelsparkering. Raide rf:s skolbesök innebär diskussion och ett begrundande av ärenden ur ett elevorienterat perspektiv. Under lektionerna diskuterar representanterna från Rusmedelsparkeringen mångsidigt vilken påverkan rusmedelsanvändningen har på bl.a. sociala relationer, pengaanvändning, hälsa och övrig livshantering. Föreningen skraddarsyr sina lektioner enligt skolornas önskemål.

SEPTEMBER. Gårdsfesten. Skolans traditionella årsfest ordnades i slutet av september. Det är trevligt att konstatera att våra elever deltar trots att de medverkat redan många år. Gårdsfesten erbjuder samvaro och en kort presentation av verksamheten och personalen. Föräldraföreningen står för korvgrillning och "Övis-huppare" försäljning.

NOVEMBER. Röris-vecka. Under v.46 fick våra elever delta i extra insatta Röris-

Lägerskola på Piispala. Foto: Minna Rimpilä.

Samarbetsövningar på lägerskolan i Piispala Foto: Minna Rimpilä.

tillfällen på skolgården vilka ordnades av Åbo Akademi och motionsansvariga Anki Stenkull-Aura.

DECEMBER. Culture Day. Den internationella "Culture Day" är ett återkommande program på årskurserna 5-6. Utländska studerande ordnar program på sitt eget modersmål för våra elever. Programmet varierar och eleverna får ta del av mångsidiga inslag från världens alla hörn.

Lucia. Under julfesten stod enheten för ett vackert och minnesvärt Lucia-framträdande. Årets Lucia var Asta Sharma från klass 6 en. (LUCIA-foto)

JANUARI. Trettondag Knut. Enligt tradition dansar hela skolan ut julen i festsalen. Ett uppskattat tillfälle som innehåller samvaro, gemenskap och skratt.

Botniahallen. Skolan är en arena där alla barn och ungdomar kommer i kontakt med motion och idrott. Därför strävar vi att ordna en akti-

vitetsdag med rörelse som tema varje termin. Tanken är att våra elever ska få testa på roliga aktiviteter tillsammans. I dagen deltar enhetens klasslärarstuderande. De ansvarar för program och aktiviteter.

FEBRUARI. Heureka Pop-Up. Personal från Heureka besökte skolan och våra elever fick ta del av intressanta experiment och laborationer.

MARS-MAJ. Corona-situationen. Den absurda situationen som Corona-pandemin orsakat i skolvardagen har präglat oss märkbart. Många fina tillställningar inhiberades och elevernas besvikelse gick inte att ta miste på. Det tacksamma för oss i Vasa övningsskola är att digitaliseringen är välutvecklad och våra elever har egna lärplattor att tillgå.

Att få återvända till skolan var en lättnad för eleverna och lärarna. Båda uppskattade att få fysiskt träffas igen i mitten av maj.

Lucia 2019 var Asta Sharma. Foto: EBK.

ENGELSKALINJEN

Traditioner; de som kunde genomföras och de som distansundervisningen omöjliggjorde.

Det här blev läsåret då vi på engelskalinjen endast kunde genomföra en del av våra planer och traditioner. Under höstterminen förlöpte det mesta helt normalt. Det blev både **"Culture Days"** med 1-6En och våra utländska utbytesstuderande, **"Walk in the Woods"** vid Degerträsk med alla elever och lärare i 1-6En och **"Christmas carols"** vid Dragnäsbäckskyrka med såväl elever, familjer och lärare. Till vår stora glädje ställde Mikael Pennanen-Dahlbäck upp och hjälpte till med att ackompanjera till julsångerna. Han initierade även idén om att öva in ett vuxeninslag i programmet till nästa år.

Christmas carols. Foto: Heimo Oksanen.

Årets temafest, med temat **"Fame"**, var planerat att firas med program och maskerad i medlet av mars. Elevgrupperna hade redan hunnit öva på sina program, målat en del kulisser och samlat ihop "props", innan distansundervisningen satte stopp för våra planer. – Kanske det var det vi lärare anade med vårt temafoto i höstas, när vi lyfte fram "fame and fake news". Vi återkommer till årets tema på nytt nästa läsår.

Eleverna från vår engelska partnerskola i Great Rollright, Oxfordshire, hade planerat in årets Vasabesök till medlet av maj. Av förklarliga orsaker blev även detta inhiberat. Detta är första gången i vårt 13-åriga samarbete, som vi varit tvungna att avboka årets träff och lägerskola.

Detta läsår var engelskalinjens 29. verksamhetsår. Nästa läsår ser vi fram emot det 30. läsåret med engelskalinjen vid Vasa övningskola. Förhoppningsvis ett helt läsår där nya planer och även traditioner går att genomföra.

Hålla kontakten och skapa nya kontakter

När distansundervisningen inleddes, försökte vi hitta ett sätt att upprätthålla kontakten mellan läsfaddrarna i 1-2 En och 5-6En. Vi använde oss av Zoom där vi använde oss av möjligheten till breakout rooms där eleverna

Engelskalinjens personal. Foto: Airaksinen.

Linda Liukas besökte Fakulteten och eleverna på engelskalinjen fick delta i workshop med henne. Foto: Heimo Oksanen.

kunde träffas virtuellt med sin läsfadder i par eller smågrupp. På detta sätt kunde vi upprätthålla den sociala kontakten under hemmaperioden. Eleverna och föräldrarna uppskattade mycket denna möjlighet.

Även föräldramötet i 1-2En hölls via Zoom.

Klass 3-4En har under läsåret upprätthållit kontakten med Meghan Sughrue, som under föregående läsår var utbytesstuderande från USA och då genomförde en del av sin praktik vid Vasa övningsskola. Meghan följde då med och såg hur klassen arbetade med ett litteraturprojekt inom ramen för ämnet engelska. Ide'n till ett fortsatt samarbete föddes när Meghan började sin lärarkarriär vid John Thomas Elementary School.

Under samarbetet har eleverna presenterat sig själva och sina skolor via film och brev. Eleverna planerade, skrev manus och övade

inför filmandet, som Andreas Sundstedt hjälpte oss att genomföra. Vi ville få en bättre ljudkvalitet än vad våra Ipads klarade av och han hade utrustningen. Arbetet togs på största allvar av eleverna då de visste att det fanns en verklig mottagare, som skulle få ta del av deras arbete.

Samarbetet har även fokuserat på ett gemensamt litteraturprojekt, med utgångspunkt i Anne Fines bok **Bill's New Frock**. Litteraturprojektet utmynnade i många ivriga diskussioner och frågeställningar, korta filmklipp med frågor och presentationer över delmoment i arbetet.

Ramen för ett fortsatt samarbete mellan Nebraska och Finland och ett nytt litteraturprojekt läsåret 2020-2021 har redan gjorts.

Förutom samarbetet med John Thomas Elementary School har klassen även samarbetat och upprättat en kontakt med Svendborgsskole i Odense, Danmark.

En grupp elever i 5-6En hade möjligheten att jobba kring artificiell intelligens tillsammans med Linda Liukas, författare och kodningslärare från Helsingfors. Eleverna fick material av Linda som de sedan kunde använda i klassen för att berätta åt sina klasskamrater om artificiell intelligens. En mycket värdefull upplevelse.

Hillevi Honga-Oksanen, Heimo Oksanen, Anna-Brita Slotte

Heimo Oksanen undervisar i ett tomt klassrum på distans. Foto: Kommuntorget/Johannes Tervo.

GRUNDSKOLAN 7-9

KLASSFÖRESTÅNDARNA

Tack alla elever, vårdnadshavare och kollegor för detta läsår 2019-2020! Det har varit ett speciellt år minsann. Höstterminen inleddes traditionsenligt med introdagar, de nya 7:orna med klassföreståndarna Susanna Stenbacka, Johnny Sandsten och Thomas Friman fick ta del av det program som väneleverna och deras handledande lärare Heidi Håkans hade planerat. Årskurs 8 med klassföreståndarna Anna Norrback, Katrina Åkerholm och Eva Ramstedt samt åk 9 med Kasper Hiltunen, Sandra Bernas och Johanna Högholm hade även de årskursvisa aktiviteter. Vem hade kunnat ana att vi detta läsår inte kunde avsluta med friluftsförberedelser, som traditionen bjuder.

Vi i klassföreståndarteamet vill dela med oss av några ögonblick från läsåret:

Årskurs 7

Hösten 2019 bekantade sig eleverna i årskurs 7 med det nya stadiet och de nya klassamansättningarna. Klasstimmarerna bestod av

lära-känna-övningar samt en hel del information om periodsystem, scheman, utrymmen och genomgångar av Wilma. Eleverna lärde sig snabbt! Under en eftermiddag i oktober gick hela årskursen, på ca. 70 elever, en promenad tillsammans till Sandviken där vi bl.a. dansade Letkis-Jenka till dragspelsackompanjemang och lekte lekar.

Eleverna deltog också i år i Smokefree-tävlingen ANTI NKTN, som arrangeras av föreningen för förebyggande rusmedelsarbete (EHYT r.f.) under tiden 1.10.2019-27.2.2020.

Planeringen av klassernas lägerskola vid lägerskolområdet Klippan i Munsala har kommit fint igång. Vi har även erhållit stipendiemedel ur Lisi Wahls stiftelse för dessa två dagar, 31.8-1.9.2020. Onsdagen den 18.3 inleddes distansundervisning p.g.a. läget med coronaviruset Covid-19. Hela den grundläggande utbildningen återgick till närundervisning från 14.5.

Årskurs 7 samlade i samband med skolstarten augusti 2019. Foto: klassföreståndarna.

Höstens friluftseftermiddag bjöd på underbara utsiktsmöjligheter. Foto: Kasper Hiltunen.

Årskurs 8

Årskurs 8 tillbringade två lägerskoldagar vid Klippans lägergård i Munsala 26-27.8.2019. Vi anlände redan på måndag förmiddag och avslutade lägerskolan på tisdag eftermiddag. Under de två lägerdagarna anordnades ledda programpunkter men det fanns även tid för eleverna att umgås tillsammans utan strukturerat program. Förutom att eleverna klättrade i Klippans höghöjdsbana, anordnades det olika lekar och småtävlingar med fokus att stärka grupptillhörigheten ytterligare.

Vi hade turen att få sommarvarmt väder, bastun var varm och eleverna simmade. Klippan serverade oss god mat och upplevelsen var alltigenom positiv – det enda eleverna kla-

gade på, var att lägerskolan tog slut alldeles för tidigt.

I november var det dags för åttorna att börja öva inför det traditionella Luciatåget. Det blev sedan en stämningsfull Luciamorgon i decembermörket då hela årskursen deltog med skönsång som tärnor, stjärngossar och tomtar. Därefter följde ett luciaframträdande i Academills fullsatta sal.

I december fick åk 8 ta del av Konsttestarnas första kulturbesök genom pjäsen en Spelman på taket på Wasa teater. Vi såg också fram emot det andra besöket i Helsingfors i maj men p.g.a pandemin, uteblev tyvärr baletten Cow.

Årskurs 9

Eleverna i årskurs 9 har haft ett minnesvärt läsår, som bland annat innefattat en traditionsenlig självständighetsdagsmottagning på Vasa stadshus den 5 december, där stadsdirektör Tomas Häyry och fru Häyry som vanligt stod värdar. Den högtidliga tillställningen förbereddes med dansövningar och en föreläsning kring vett och etikett.

Den ovanliga vårens undervisningsarrangemang innebar bland annat att niorna i år inte dansade vårbal eller åkte på vårutfärd tillsammans i maj, men vi kan glädjas över att sammanhållningen i deras årskurs varit god under de tre år som eleverna gått i Vasa övningsskola 7-9.

Ovan: stadsdirektör Häyry med hustru hälsar niorna välkomna till självständighetsbalen. Foto: EBK.

Vänster: Niorna på självständighetsbal i stadshuset. Foto: EBK.

Höger: Åk 8 grillar vid Klippan, Munsala. Foto: klassföreståndarna.

Bilder från lägerskolan för
åk 8 på Klippan, Munsala.
Foto: klassföreståndarna.

KOMPETENSVECKAN — EN ÅRSKURSINTEGRERAD TEMAHELHET

Läroplanen betonar vikten av att eleverna lär sig *mångsidiga kompetenser* som krävs i ett samhälle i ständig utveckling. Med kompetens avses en helhet som består av kunskaper och färdigheter, värderingar, attityder och vilja. Kompetens innebär också förmågan att använda sina ämneskunskaper och -färdigheter och att agera på det sätt situationen kräver.

Vi behöver således fundera över hur skolans lärmiljö och verksamhetskultur ska utvecklas då synen på kunskap och lärande förändras. De senaste läsåren har den helhetsskapande undervisningen utvecklats i årskurserna 7-9 så att eleverna numera studerar ämnes- och årskursintegrerat tillsammans i grupper under ledning av lärarteam. Kompetensveckan läsåret 2019-2020 genomfördes 5.3.2020-12.3.2020. Eleverna hade möjlighet att välja bland följande teman: *Nyhetsteamet, Identitet och kultur, Spelutveckling, Our Planet, Outdoor Experience, Performance, Bli din egen PT, Rymden, Hejarklacken.*

Nyhetsteamet söker medarbetare. Foto: EBK.

I läroplanen betonas lärmiljöns och kunskapspraktikens betydelse för ett lärande som ska kännas motiverande och meningsfullt. Under kompetensveckan är det ovanligt att eleverna sitter i raka bänkrader och lyssnar till läraren. Eleverna engagerades både i planering och genomförande av veckans skoldagar. Ofta skedde undervisningen utanför skolan eller i specialinredda undervisningsutrymmen i skolan. Det har också varit vanligt med inbjudna gäster eller samarbete med aktörer utanför skolan. Eleverna inom *Bli den egen PT* bekantade sig med några idrottsgrenar utanför skolan och bjöd in styrkelyftaren Fredrik Smulter som inspiratör för gruppens arbete.

Bli din egen PT. Styrkelyftaren Fredrik Smulter svarade på frågor om karriären som elitidrottare och vad det var som motiverade honom. Foto: EBK.

Temat *Outdoor Experience* ordnades för andra året, men nytt för i år, var att Övnings-skolan samarbetade kring ett LUKE-projekt (Naturresursinstitutet) med fokus på havsupplevelser. Tack vare extern finansiering öppnades det upp för ett konkret samarbete med Kvarkens naturskola och Sara Käll-Fröjdö fanns med som en extra resurs. Under temaveckan låg det stort fokus på olika utomhusaktiviteter med bland annat orientering, issäkerhet och vinterfiske, men eleverna

fick också lära sig om hur säljakt och fiske gick till förr i tiden, de fick knyta knopar samt göra kådsalva över öppen eld.

Höjdpunkten under veckan, var hajken som gjordes till Sommarö fort. Under hajken lagade eleverna all mat utomhus i smågrupper på trangior och det var samarbete av största vikt från att lägga ihop köket, tills att allt var färdigt diskat. Tillsammans gjorde de upp eld, bar ved och höll liv i brasorna. Det behövdes många händer för att lägga upp halvplutontältet och det krävdes dessutom en hel del kreativitet då marken var frusen och tältpinnarna fick stort motstånd av tjälen. Efter en heldag utomhus med många göromål var det mysigt att sitta trångt runt kvällsbrasan och grilla korv före var och en kröp ner i sina sovsäckar. Majoriteten av eleverna sov utomhus i vindskydd eller i tält, men det fanns också en möjlighet att sova inomhus.

Outdoor
Experience.
Foto: EBK

Via videon kan du bekanta dig med elevernas upplevelser från veckan med Outdoor Experience

<https://www.facebook.com/vosgrundskola/videos/220822215652654/?t=11>

Tack till Kvarkens naturskola och LUKE för samarbetet - vi hoppas vi får nya, liknande möjligheter.

Team Performance skrev, redigerade och framförde musikalen "Don't stop believin" som avslutning på kompetensveckan. En stor del av lärarna arbetade i samma konstellation som i fjol och kunde konstatera att de hade goda erfarenheter av att planera för kreativa processer. Elevgruppens arbete kan sammanfattades i en beskrivande elevkommentar där hen säger att hen inte upplevt att ens proffsiga teatermänniskor lyckats skapa något så lyckat som Performancegruppen gjorde på en vecka.

Övre: Don't stop believing. Foto: EBK
Nedre: Performance. Foto: EBK

Performance. Foto: EBK

Inom teamet Identitet och kultur bekantade eleverna sig med olika kulturella identiteter genom bland annat traditionella maträtter.

*Kulturella identiteter genom traditionella maträtter.
Foto: Pamela Backholm.*

Under veckan forskade elevgruppen i finländarnas identitet och under avslutningsmässan bjöd eleverna på rågbröd med lingonsylt. Att rågbröd och lingonsylt är viktigt för finländare hade man kommit fram till i den undersökning som gjordes ute bland befolkningen i Vasa stad.

Spelutvecklingsgruppen höll till i Maker-spacet och de färdiga spelen testades av eleverna som besökte utställningarna under mässan den avslutande dagen.

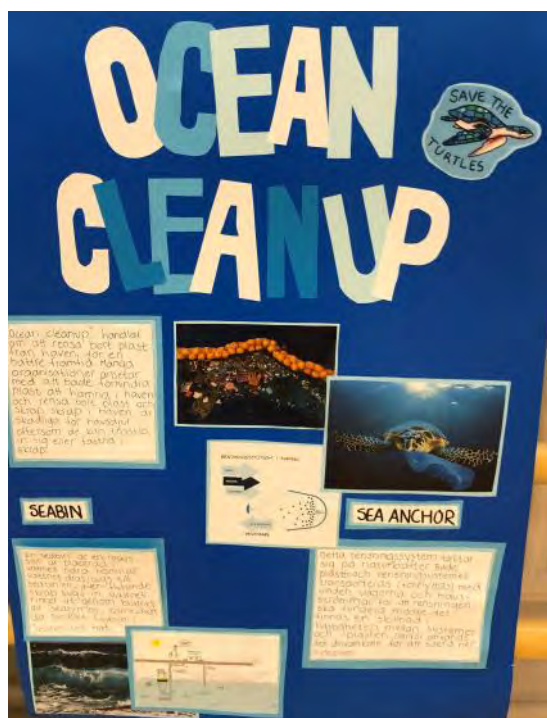

Spelutveckling. Foto: EBK.

De flesta av teamen beaktade skolans läsårstema Hållbart lärande i sina forskningar. Our Planet lyfte speciellt upp temat hållbar utveckling och klimatfrågorna. Speciellt markbränderna i Australien intresserade några elever som virkade påsar till känguruungar. Att rensa bort plast ur haven utmanade en annan elevgrupp.

Denna vår var det planerat att Stafettkarnevalen skulle ha ordnats i Vasa. Tyvärr inhiberades det populära finlandssvenska skolidrotts-evenemanget på grund av Corona-krisen. Det

*Rågbröd och lingonsylt uppfattas
som traditionella rätter av Vasa-
borna. Foto: EBK.*

Our Planet lyfte speciellt upp temat hållbar utveckling och klimatfrågorna. Foto: EBK.

Övningar med hejarklacken inför Stafettkarnevalen som inte blev av. Foto: EBK.

var en stor besvikelse för i år hade eleverna satsat extra stort på hejarklacken och därför fanns ett Hejarklacksteam som hade planerat sånger, ramsor och utstyrsel för att kunna vinna Stafettkarnevalens hejarklackstävling.

Vissa forskningsuppgifter har genomförts under flera år och blivit så populära att de hänger med från år till år. I Rymden-teamet har eleverna i år också konstruerat tryckluftsraketer och tävlat om den bästa konstruktionen. I år utfördes provuppskjutningarna på kaserntorget och den längsta raketen flög många meter.

Nyhetsteamets journalister arbetade hela kompetensveckan med att intervjua, filma och dokumentera från de olika teamens arbeten. De lärde sig en hel del nytt om journalistyrket. De lärde sig en hel del matnyttigt av Vasabladet och YLE som kom på besök för att dela med sig av sin yrkeskunskap.

Nyhetsteamet publicerade nyheter flera gånger om dagen på sitt Instagramkonto #vosnyhetsteamet. Som avslutning på veckan hade teamet en direktsändning. Den sändningen kan man ta del av via skolans Youtubekanal.

Nyhetsteamets direktsändning 11.3.2020:

<https://youtu.be/nEPNe9h1FbY>

Under Kompetensveckan genomförde ämneslärarstuderande en del av sin praktik inom kompetensveckan. Vår lärare Anna Norrback som varit involverad i Idemo-projektet som bland annat föreläsare fördelade lärarstuderandena i temagrupperna och höll kontakt med lärarstuderandena via lärplattformen Moodle. Idemo är ett projekt knutet till Undervisnings- och kulturministeriet inom

Nyhetslaget i action. Foto: EBK.

Ämneslärarstuderande hade en viktig roll under kompetensveckan och har uppskattats av både lärare och elever. Foto: EBK.

vilket man utvecklar en ämnesövergripande pedagogik som baserar sig på samverkan och demokratifostran. Även lärarstuderandenas utvärdering och reflektioner av kompetensveckan finns i Moodle. I kommentarerna framgår att lärarstuderandena upplevt delta-

gandet i Kompetensveckan positivt. Det har gett studerandena möjligheter att delta i läroplanens helhetsskapande undervisning och de har kommit med fina utvecklingsförslag inför nästa läsår.

Jennie Ahti och Thomas Ahti som tränar i föreningen Rolling uppträdde på Bothnia Learning Hubs avslutningsseminarium. Foto : EBK.

Samarbete med Vasaregionens idrottsakademi

Våra elever i årskurserna 8-9 har haft möjlighet att kombinera idrott och studier via skolans samarbete med Vasaregionens idrottsakademi. Under läsåret har 29 elever varit antagna till denna verksamhet. Våra elever deltar i bland annat följande grenträningar: Fotboll, ishockey, friidrott, simning och dans.

Träningsverksamhet för åk 8-9 är en del av Vasaregionens idrottsakademis verksamhet där morgonträningen är koncentrerad till en gemensam tidpunkt. Koordinator för verksamheten i åk 7-9 är Jens Wallin.

VÄNELEVERNA

Vänelevsverksamheten i våra Finländska skolor är ett initiativ av Mannerheims barnskyddsförbund. Verksamheten inleddes året 1972 i Helsingfors och Esbo och har därefter utvidgats till att idag omfatta ca 90 % av våra finländska skolor. Vänelevernas uppgift i skolan är att hjälpa och stödja nya elever (vanligtvis på årskurs sju) att bli bekanta med skolan genom olika gemenskapsstärkande verksamheter.

Vänelever väljs på frivillig basis. Verksamheten varierar mellan skolor, men följande punkter belyser det gemensamma uppdraget:

- Vänelever hjälper nya elever, sjuor och övriga nykomlingar att lära känna sina klasskamrater och bli bekanta med skolan
- Verksamheten är förebyggande och skall finnas till för att bland annat motverka mobbing och utanförskap
- Väneleverna är med och planerar, informerar om och ordnar olika tillställningar

I april 2019 samlades eleverna i åk 7 för information om vänelevsverksamheten i vår skola. Under detta tillfälle fick samtliga 7:or fylla i en enkät, där de fick ta ställning till vänelevsverksamheten. Även de elever som inte valde att ställa sig till förfogande fick möjlighet att motivera varför de inte kan ställa upp. Alla skulle också rekommendera elever från åk 7 som de ansåg kunde passa bra för uppdraget.

Följande 12 elever i årskurs 8, vid Vasa övningsskola, har utbildats och verkat som vänelever under läsåret 2019-2020: Laura Borgmästars, Sara Heikius, Helmer Jungar, Enni Kinnunen, Fanny Lehtonen, Nea Lähdekorpi, Clarine Mutiganda, Joakim Påfs, Emrik Simons, Liam Söderlund, Emil Westeråker och Willy Wulff.

Väneleverna träffades första gången i april 2019, där riktlinjerna för verksamheten drogs upp. Vänelevsutbildningen har skett under april- och maj månad och varje utbildningspass har omfattat 3.5 h. Utbildningen fortsatte därefter under hösten 2019. Vänelevsutbildningen tar fasta på följande:

- Väneleven som rollmodell
- Ansvar och överenskommelser
- Kommunikation och självkänsla
- Ledarskap och hur hantera utmaningar
- Hur hantera mobbing och utanförskap

Väneleverna har under våren och hösten 2019 deltagit i planering och genomförande av:

- Vänelevsskolning tillsammans med elevhandledare Pamela Backholm och vänelevskoordinator Heidi Håkans
- Presentation av åk 7-9 för eleverna i åk 6 tillsammans med elevhandledare
- ”Snurrdagen-dagen” för åk 6
- Guidning och presentation av skolan i samband med föräldramöte för vårdnadshavare till nya 7:orna
- Höstterminens introduktionsdag då de nya åk 7 eleverna välkomnas
- Klasstimmar i åk 7
- Pepparkaksbakning för eleverna i åk 7-9
- En filmkväll för eleverna i åk 7-9
- VÖS-disco för åk 7-9 (tillsammans med elevkårsstyrelsen)

Perioden med distansundervisning, som inleddes i de finländska skolorna i mitten av mars, har tyvärr medfört att en del av det program som väneleverna planerat in för skolgemenskapen under vårterminen inte kunnat förverkligas enligt den ursprungliga planen. Rekryteringen och utbildningen av nya vänelever har också flyttats fram och kommer förhoppningsvis att kunna ordnas under höstterminen 2020, mycket tack vare att nuvarande vänelever lovat ställa upp som extra resurs så att även de kommande eleverna i åk 7 kan välkomnas med en gemensam introduktionsdag när höstterminen inleds.

Heidi Håkans

MAKERVERKSTAN

Slöjdlärarna Lars Broman och Kasper Hiltunen har jobbat vidare med projektet Makerverkstan. Syftet med projektet var att utveckla ett så kallat makerspace, dit elever, lärare och lärarstuderande kan komma för att jobba med olika öppna projekt och laborationer som innefattar digitala inslag.

Under läsåret har lärmiljön använts i ämnesundervisning och i olika helhetsskapande projekt och lärarfortbildning bland annat kring programmering, robotik och spelutveckling. Eleverna har utvecklat egna spel i programmet Scratch, byggt spelkontroller med Makey-Makey, designat glasögonbågar, tillverkat robotar med LEGO EV3 och 3D-printat olika delar till sina slöjdprojekt. För elever i åk 5-6 ordnades en klubb i Lego Mindstorm EV3 programmering, där ett antal elever fick testa på att under några gånger bygga och programmera en robot. Projektet finansieras av Utbildningsstyrelsen och Svenska folkskolans vänner.

Om du vill veta mer om den nya lärmiljön, kan du läsa Hiltunens & Bromans artikel "Makerverkstan - ett makerspace vid Vasa övningskola" som publicerades i mars i e-boken "Oppimis- ja toimintaympäristöjen kehittäminen harjoittelukouluissa". Länk till artikeln hittar du här:

<http://www.enorssi.fi/oppimisymparistojulkaisu2020/mobile/index.html>

Projekt Makerverkstan. Foto: EBK.

UNG FÖRETAGSAMHET (UF)

Karolina Wägar skrev på ung företagsamhets hemsida angående Corona :”Det som händer i skolorna nu är en övning inför framtiden. Så här kommer våra barn att jobba. De kommer att konfronteras av oförutsedda situationer som kräver helt nytt tänkande. Att anpassa sig till oväntade situationer och att kunna improvisera är framtidens arbetslivsfärdighet. Att hitta kreativa lösningar på problem och att se möjligheter till utveckling i problem – det är företagsamhet”.

I de flesta andra skolor i Finland är ung företagsamhet ett tillvalsämne. Så är det inte i Vasa övningsskola. Vi har Ung Företagsamhet som klubb. Fördelen med det arrangemanget är att alla som vill i 7-9 får delta. Nackdelen är att klubben är på eftermiddagen då eleverna ofta har annat eget program. Detta läsår hade vi rekordmånga elever som ville starta egna företag. 14 elever fullföljde programmet.

Jag är glad över att få möjligheten att följa eleverna i företagsamhetsprocessen. Ingen-

ting gör mitt lärarhjärta gladare än då ögonen glöder hos ivriga unga. Här nedan ser ni en bild på våra ungdomar som deltog i Ung Företagsamhetsmässan i Revellcenter 11.2.2020.

Stina Ahlmark, lärare i Ung Företagsamhet

Ovan: Ungt Företag på försäljningsuppdrag.
Vänster och nedan: Unga Företagare efter Företagsmässan i Rewell center.
Foton: Stina Ahlmark.

ÄMNESVIS VERKSAMHET

MODERSMÅL OCH LITTERATUR

Under läsåret har vi i modersmål och litteratur synliggjort läsårstemat "Hållbart lärande" genom att i vårt arbete ta avstamp i begrepp som handledning, självvärdering och framtiden. Handledningen har fått en stor roll i arbetet med texter, där vi kontinuerligt reflekterar kring skrivhandledning. Som ett led i utvecklandet av en skrivhandledningskompetens hos våra ämneslärarstuderande har de själva fungerat som skrivhandledare. Bland annat har de blivit tilldelade varsin fokuselev från årskurs 9 som de handlett individuellt i samband med skrivandet av en musikvideoanalys som redovisats i form av en vetenskaplig text.

Självvärderingen har konkretiserats i arbetet med portföljmetodiken, som vi i alla årskurser har arbetat medvetet med hela läsåret. Eleverna har samlat allt arbetsmaterial i arbetsmappar. Vid läsårets slut har materialet i arbetsmappen sedan omarbetats till portföljer, då egna arbeten har renskrivits och utvär-

derats. I samband med portföljarbetet har eleverna dessutom loggat i loggböcker. Eleven funderar då på sitt arbete och beskriver vad de upplevt och lärt sig på lektionerna och i de olika sekvenserna.

På hösten deltog alla elever i årskurs 7 i ett besök av den finlandssvenska författaren Eva Frantz. Frantz berättade mycket medryckande om sitt skrivande och hur det kom sig att hon blev författare. Flera elever berättade efteråt att de blivit lite sugna på att någon gång skriva en roman.

Under året har vi funderat på det förgångna och på framtiden, och bland annat då skolans elever deltagit i Österbottens försvarsgilles årligt återkommande uppsatstävling. Emma Carlson (9b) belönades med 200 euro för bästa uppsats i klassen för svenska högstadiel elever för sin text "Men vem är du?". Priset mottog hon vid en högtidlig ceremoni i regi av Österbottens försvarsgille.

Framtiden och det hållbara lärandet aktualiserades också då det arbete som vi inom ämnet utför i olika digitala lärmiljöer ytterligare utvecklades i och med den distansundervisning som genomfördes under våren. Vi har inom ämnet kontinuerligt arbetat formativt med digitala verktyg, t.ex. genom att ge respons på texter digitalt i arbetet med delade dokument (Ankomsten). Vi arbetar också medvetet för att utveckla elevernas digitala literacy, både vad gäller att läsa och producera digitala texter.

Ett litteraturprojekt som inte är digitalt, men som öppnar nya textvärldar är projektet Lästambassadörerna som skett i samarbete mellan klasslärare Gun-Britt Kull-West på Vasa övningsskola f-6 och modersmålslärare Sandra Bernas. Elever i årskurs 3 och 4 har träffat eleverna i 8b och läst kapitelböcker och skapat presentationstexter tillsammans. På så vis hoppas vi kunna inspirera till ett framtida, hållbart läsande!

Klass 9b deltog i ett författarsamtal med den finlandssvenska författaren Julia Wickholm på Helsingfors bokmässan den 24 oktober. Fyra

Elever i årskurs 7 fick författarbesök av Eva Frantz. Foto: Sandra Bernas.

elever fick på förhand besöka Svenska teatern i Helsingfors för att få nödvändig skolning inför den pirriga uppgiften, som genomfördes med bravur. Hela klassen åkte med buss ner till Mässcentrum och vi hade alla förberett oss genom att läsa och arbeta kring Wickholms ungdomsroman Olivia för alltid.

Klass 8a och 8c deltog också i forskningsprojektet Pic(ture) me!, som utforskar arbetet med bilderböcker och bildromaner i litteraturundervisningen. De arbetade med och tolkade bilderboken Hemma hos Harald Henriksson. Katrina Åkerholm fungerade inom projektet både som lärare och som forskare. PeD Heidi Höglund var med i rollen som forskare.

Vi är glada för de hållbara bokpaket vi i år har erhållit från Läsrörelsen och Lisi Wahls stiftelse. De skönlitterära verken kommer under kommande läsår att komma till användning i vårt klassrum. Även Svenska modersmåslärföreningen r.f. har skänkt oss inspirerande undervisningsmaterial i form av kortpacken Diktlek.

Elever intervjuade författare under bokmässan i Helsingfors i oktober. Foto: Sandra Bernas.

Elever i 9b utgjorde en del av den intresserade publiken under Helsingfors bokmässan i oktober. Foto: Sandra Bernas.

Modersmåslärarna deltog i Svenska modersmåslärföreningens seminarium Skönlitteraturens roll i svenskämnet på Svenska litteratursällskapet den 8 november. Under den stora läsdagen, Läsning gör skillnad, som ordnades på FPV och VÖS lördagen den 5.10 bidrog modersmåslärarna dels med en parallellföreläsning: *Pic(ture) me! Visuellt litteratur i undervisningen* (Heidi Höglund, Katrina Åkerholm, Minna Enroth), dels med workshoppar: *Läslustambassadörerna* (Sandra Bernas, Gun-Britt Kull-West) och *Pic(ture) me! Visuellt litteratur i praktiken* (Heidi Höglund, Katrina Åkerholm, Minna Enroth).

Modersmåslärare Sandra Bernas har under läsåret fortsatt arbetet i Utbildningsstyrelsens arbetsgrupp för förnyandet av kriterierna för slutbedömningen i ämnet.

SPRÅK

Finska

Hållbart lärande i språk innebär att vi under läsåret arbetat för ökad kontinuitet inom våra kurser med check-ups för medveten inläring, formativ bedömning och tid för reflektion. Vi har påbörjat jobbet med lärandemålen som bildar utgångspunkt för medveten inläring. Vår strävan är fortsättningsvis att skapa verktyg som den studerande kan använda för uppföljning av sin egen lärtig under en kurs, termin och läsår.

Vi har fördjupat oss i temat pedagogik på hjärnans villkor. Vi har en medveten mobiltelefonpolicy för klassrummet. Vi tar ansvar för att mobiltelefonen används med intention. Projektet "Övis i rörelse" har gett inspiration för aktiviteter som ökar de studerandes fokus och energinivå. Vår strävan är att öka välmåendet genom en harmonisk inlärningsmiljö, lärstrategier på individnivå och realism i tidsanvändning. Vi ser det som viktigt att ge tid för diskussion och reflektion.

Skolfredstemat "Vi tar ansvar" har inneburit att studerande och läraren (och lärarstuderande) tar ansvar för det kollegiala lärandet inom kursens ramar. Vi har strävat till att tillsammans etablera ett klimat som gynnar och motiverar inläring. Vi har samarbetat för att skapa en kultur av delande av inläringstips och intressant material som kan gagna alla i gruppen.

Hela språkgruppen har samarbetat kring den nya plattformen Itslearning och skapat en grundmodell som kan användas i samtliga kurser. Intern fortbildning kring bl.a denna plattform har ordnats under läsåret.

Den nya läroplanen för grundutbildningen åk 7-9 genomfördes i sin helhet detta läsår eftersom åk 9 kom med. Inom den modersmålsinriktade finskundervisningen i åk 7-9 har forsknings- och utvecklingsprojektet MOFI 2.0 pågått. Lärarna på grundstadiet har fått fortbildande fortbildning under läsåret.

Årskurs 9 provade på eklasstandem under vintern och våren i grupper på 3-4 personer. Spänningen var stor innan projektet inleddes och eleverna fick träffa sina tandempartners från Jyväskylä normaalkoulu, men både eleverna och lärarna Kasper och Erika uppskattade denna undervisningsform då eleverna fick använda sin språkkunskap "på riktigt".

Inom mofi 2.0 projektet har Erika med sin grupp i årskurs 8 provat på ämnesöverskridd undervisning i och med ett tema som ingår i hälsokunskapen. Temat var första hjälp och brandsäkerhet och eleverna arbetade med temat i form av grupparbeten.

Erikas grupp i årskurs 7 har även inom mofi 2.0 projektet läst och analyserat sagor för att arbeta med läsning och öva sig att tolka texter. De gjorde presentationer, analyserade handlingen i sagorna och skrev sammanfattningar.

Övergången till distansundervisningen så här i Coronans tider har gått smidigt tack vare kollegialt stöd och samarbete, bl.a. i form av ett delat dokument för tips och idéer samt regelbundna Zoom språkmöten. Ofta är det också våra studerande som handlett oss i teknikens snårskog. Både lärare och studerande har gång på gång fått konstatera att vi inte skulle klara oss utan varandra – vare sig vi möts IRL eller på distans!

Engelska

Hållbart lärande är skolans tema för i år och hållbart lärande är det som genomsyrat den engelska undervisningen hela året genom att framför allt ha fokuserat på allmänbildning och integrerat andra ämnen såsom historia, medborgarskap, sociala förhållanden, geografi, miljövard, klimatförändringen, kulturkunskap och kulturmedvetenhet i språkundervisningen. Undervisningen har implementerats genom spel, problemlösning, projekt, litteratur, muntliga övningar och presentationer, rörelse, posters och samarbetsinläring. Autentiskt material har genomgå-

ende använts, om och i modifierad form beroende på individuell lärandenivå.

Hållbart lärande i engelska. Foto: Elisabeth Horn.

Tyska

I tyskan har vi arbetat med språket och kulturen från grunderna och haft så varierande arbetsmetoder som möjligt, men försökt sträva till att lägga stor vikt vid muntlig kommunikation. Både åk 8 och 9 har gjort egna filmer med teman som t.ex. jag och min skola, men vi har även bekantat oss med städer i

Tyskland och Österrike i samband med olika projekt. Vi har även gjort mer traditionella grupparbeten och även enskilda arbeten. Eleverna har fått påverka innehållet i kursen och komma med önskemål om vad de gärna vill göra under terminens gång och önskemålen har beaktats i planeringen av programmet.

Franska

I ämnet franska har vi arbetat med läsårets tema hållbart lärande bl.a. genom mångsidig ordinlärning via digitala verktyg. I tillval-franskan har fokus varit kommunikation i vardagliga situationer och på resor. I undervisningen har läromedlet J'aime 1 varvats med autentiskt material i form av bl.a. musik, tv-serier och internetsidor. Eleverna har utvecklat sina kommunikativa färdigheter genom varierade och interaktiva aktiviteter, t.ex. dialogsituationer och fransktalande gäster. Från mars sker undervisningen via videokonferens i realtid med anledning av coronaviruset, för att återgå till närundervisning från 14.5.

MATEMATIK

I Vasa övningsskola har vi de senaste åren haft som tradition att eleverna i årskurs 8 deltar i matematiktävlingen MatCup. MatCup ordnas i Finland som en uttagning till den nordiska tävlingen Nordic Math Class Competition. MatCup utförs i 4 steg, där de två första delarna består av problemlösningsuppgifter, som de deltagande klasserna löser tillsammans. Tävlingen är för hela klasser, inte enskilda elever. Följande steg är semifinal, dit klass 8b i vår skola kvalificerat sig tillsammans med 12 andra klasser från olika delar av Finland. Inför semifinalen får klasserna ett tema för projektarbete, som sedan presenteras både visuellt och muntligt av fyra elever från klassen. I år skulle semifinalen ha avgjorts i slutet av april, men med

Bestäm differensen av talen A och B då

talet A är summan av alla hela tal som är större än 1 och mindre än 100 och dessutom jämnt delbara med 2

och

talet B är summan av alla hela tal som är större än 1 och mindre än 100 och dessutom jämnt delbara med 3.

tanke på Coronaviruset har man skjutit upp tävlingen. I samband med semifinalen ordnas också final med problemlösningssuppgifter. Den klass som sedan vinner representerar

Finland i den nordiska tävlingen. Vi ser fram emot en spännande fortsättning på detta äventyr.

På bilden ett exempel på uppgift i uttagnings-tävlingen.

Under läsåret har vi fortsatt att använda ett par olika läromedel inom matematikundervisningen. Variationen är bra både för utvecklingen av arbetsmetoder och för de lärarstuderande som gör praktik i våra klasser. Unge-

fär två tredjedelar av klasserna använder ma.fi (tidigare matematik.fi), vilket uppskattas av många. Till fördelarna hör att eleverna inte behöver bära böcker och att materialet kan anpassas enligt önskemål. Att eleverna hela tiden använder sina iPaddar i matematikundervisningen sänker också tröskeln att ta in olika interaktiva hjälpmedel, som Geogebra-appar eller olika matematikspel, i undervisningen.

KEMI OCH FYSIK

Läsårs temat "Hållbart lärande" har syns på fysik- och kemitimmarna i och med att vi aktivt diskuterat bland annat material och deras egenskaper och hur man gör val för en mer hållbar framtid. I samband med egen plane-rade laborationer, s.k. öppna laborationer, ställs eleverna inför val av olika typer av ämnen samt mängden av dem för sina laborationer. Likt tidigare år jobbar vi på att se vardagskopplingar i allt vi gör. Fysiken och kemien ska man ha nytta av även utanför skolan.

I och med distansundervisningen i slutet av läsåret har vi fått ta till andra knep att laborera. En del hemmalaborationer har utförts samt mycket "youtube laborationer".

Varje år arrangerar TekNatur tävlingen Sjukampen för finlandssvenska elever i årskurs 7. Med tävlingen vill man väcka intresse för teknik och naturvetenskaper. I år deltog 105 klasser från 22 olika skolor. Vidare till final

5. Vanligtvis är skruvar och muttrar hörgångade, vilket betyder att de dras åt när man vrider medurs. Det finns dock några undantag. Till exempel är gångorna till pedalen på vänstra sidan av en cykel vänstergångade. Vad är anledningen till det?

a) Pedalen blir lättare att montera när man står på cykelns vänstra sida.

b) Annars finns risk att pedalen lossnar när man trampar.

c) Man ska inte kunna råka skruva fast pedalerna på fel sida.

d) Annars fungerar inte fotbromsen.

går sju klasser med de högsta poängen. I år kom 7a på en fin delad sjunde plats i uttagningsarna, men förlorade tyvärr finalplatsen efter lottdragning. Nedan ett exempel från årets tävling.

BIOLOGI OCH GEOGRAFI

Lsåret 2019-2020 inleddes som vilket annat läsår som helst. Den nuvarande läroplanen som nyss tagits i bruk började hitta sina former gällande utvärdering och arbetsmetoder och vi har satsat på att vidareutveckla undervisningens innehåll, samtidigt som en del av undervisningsutrymmena och den ämnesspecifika utrustningen förnyats. Biologisalen har utrustats med nya förvaringshyllor, geografisalen har fått sig ett ordentligt ansiktslyft med

nya bord och stolar och i mars anlände 8 nya elevmikroskop, samt ett digitalt lärmikroskop till skolan. Under läsåret kunde vi även glädja oss över att, efter en paus på tre år, åter igen ha lärarkandidater med oss i undervisningen.

I mitten av november deltog lärarna i biologi i en konferens om genealogi och DNA vid Umeå Universitet. Konferensen behandlade hur DNA idag används för att utreda hur mänskosläktet spridit sig till jordens alla hörn, hur

DNA används i dagens släktforskning samt hur DNA kan användas inom modern kriminologi.

Intresset för det finländska skolsystemet återspeglas även detta läsår i och med att vi inom ämnesgruppen haft en lärarstuderande från Linköpings universitet under tiden 27 januari till 21 februari. Hennes ämneskombination var geografi och historia. Inom ramen för hennes VFU-praktik tog hon del av vår ordinarie undervisning och övrig verksamhet inom skolan samt även hur lärarutbildningen bedrivs inom Vasa övningsskola.

I allt väsentligt är det ändå Corona virusets framfart som kommer att kommas ihåg från detta läsår. Spridningen började i Kina i december 2019 och kändes i detta skede avlägset, men som vi alla vet utvecklades det hela till en pandemi med konsekvenser av aldrig tidigare skådade dimensioner i vårt nutida samhälle.

Finlands regering med statsminister Sanna Marin i spetsen meddelade måndagen den 16.3 om omfattande åtgärder för att stoppa smittspridningen av Corona viruset. Bland dessa åtgärder fanns beslutet om stängandet av landets alla gymnasier från och med onsdagen den 18.3.

I skrivande stund (torsdagen den 2 april) har

vi nu undervisat våra elever på distans i ungefär två veckors tid. Enligt vad vi vet nu kommer grundskolorna igen att öppnas onsdagen den 13.5, men det kan även bli så att vi undervisar på distans hela läsåret ut.

Vi kan redan nu konstatera att vi har varit lyckligt lottade i denna mycket speciella situation med undantagslagar ikraft. Vasa övningsskola och Åbo Akademi har visat sig vara väl förberedda för distansundervisning. Vi har tillgång till diverse digitala verktyg som nu kommer väl till pass. I vår undervisning har vi redan tidigare i stor utsträckning använt oss av dessa verktyg men nu är det verkligen av avgörande betydelse att kunna använda de digitala plattformarna. De verktyg som främst används är Zoom för videokonferenser, Itslearning för delning av undervisningsmaterial och uppgifter, samt Wilma för allmän kommunikation, inlämningsuppgifter och delning av lektionsmaterial. Socrative och Testmoz är också i användning för att genomföra mindre förhör och minitest.

Det är nya tider nu och inget är som förr. När detta skrivs undervisar vi hemifrån och träffar endast våra studerande över internätet. Bra har det dock fungerat hittills, och bra fungerar det säkert också tills det att vi får återvända till skolan, vilket var fallet från 14.5.

DATATEKNIK

Under läsåret har det funnits tre datarelaterade tillvalsämnen. Åk 8 har haft kort och långt datatillval. I båda har vi bekantat oss med kontorsprogram som Office. Många övningar har förankrats vid eventuellt aktuella saker som att skriva en snygg och fungerande CV för sommarjobbansökningar, göra upp dokumentinställningar med tanke på större rapporter eller smarta beräkningar med tabellkalkyleringsprogram. I ämnet har vi dessutom gått grundligare in på hur man använder tillbudsvarande ICT-tjänster. Vi bekantade oss även med Hour of Code, ett internationellt programmeringsevenemang.

Åk 9 har i Robotik bekantat sig med onlinekodningsverktyget Construct. I kursen hade vi ett projekt där man skulle göra ett web-spel eller en animering.

Åk 8 har fått planera, utveckla och skapa prototyper av appar och spel i Keynote. Under processen har eleverna funderat på vilket behov appen skall fylla, vad som kännetecknar en "bra" app och hur man får utseendet på appen så tilltalande och genomtänkt som möjligt. Åttorna har också producerat egna filmer och animationer med green screen-teknik.

HÄLSOKUNSKAP

Läsårets tema, hållbart lärande, har vi fokuserat på detta läsår. Genom det ska eleverna få en god grund som de kan bygga vidare på. I Årskurs 7 i hälsokunskap har vi behandlat flera olika områden som har med individen att göra. Några exempel på dessa är sömnen, puberteten och självkännedomen.

I Årskurs 8 har kunskapen byggts på ytterligare. De har bland annat jobbat praktiskt med de fem fysiska grundegenskaperna (styrka, snabbhet, uthållighet, koordination och rörlighet), genom att hålla presentationer och visat på övningar. Andra områden vi har jobbat med är exempelvis preventivmedel, kosten och ätstörningar.

I Årskurs 9 har vi gått från individen till samhället och den globala hälsan. Folksjukdomar,

smittosamma sjukdomar och droger är några av de områden som har behandlats. Niorna fick även besök av Adam Guarnieri som berättade om Regnbågsankan och HBTIQA+-personer, han delade även med sig av sin egen berättelse. Den återkommande första hjälpen-undervisningen, som Vasa centralsjukhus skulle ha ordnat tillsammans med Novia och Vamk, kunde tyvärr inte hållas i maj i år.

Adam Guarnieri föreläser för åk 9. Foto: Johanna Högholm.

RELIGION

Årstemat **Hållbart lärande** har förverkligats i religionsämnet åk 7 - 9 på följande sätt:

Hållbart så att det man lärt sig hålls i minnet: åk 8 har arbetat bland annat med historiska tidslinjer med kortfattad information, bilder och symboler. Teaterbesöket till det nyrenoverade Vasa teater med Konsttestarna som sponsorer hjälper åttorna att hålla i minnet holocausten och antisemitismen när de fick se Spelman på taket och delta i för- och efterbearbetningen av dess centrala teman.

Ekologiskt hållbart: Vi har pysslat av restmaterial från textilslöjd och bildkonst. 8c fördjupade sig i ortodox religion genom ett ikonmålningsprojekt där material från kattmatlådor användes. De testade även det digitala verktyget thinglink i dokumentationen av sina slutarbeten i Finlands religiösa historia. Projektet resulterade i både dioraman och digitala thinglink-dokument.

Mående: Vi har strävat efter att minska stressen för eleverna genom tydliga struk-

turer, fokuserade uppgifter, pysslelement och ett lugnt tempo. Vi har använt fysiska läromedel. Vi har haft mindre förhör istället för omfattande prov. Vi har även haft en del materialbaserade prov och inlämningsuppgifter. En medveten satsning gjordes att **minska** den digitala biten (t.ex. genom att undvika power point) inom religionsundervisningen på 7 - 9. Dessa planer måste omprövas hastigt på våren när Corona-bestämmelserna tog bort just närundervisningen som religionen satsat på. Vi var tvungna att acceptera distansundervisningen som drabbade särskilt åk 7. Under skolstängningen har undervisningen skett med hjälp av zoom-lektioner och itslearning.

Den traditionella påskutställningen i auditoriet måste inhiberas på grund av skolstängning.

HISTORIA

I ämnet historia söker vi förklaringar till fenomen i vår egen samtid genom att undersöka det förflutna. Läsårstemat *Hållbart lärande* har tangerats på olika sätt inom ämnet. Med avstamp i det förflutna har vi sett på temat hållbar utveckling och global rättvisa ur olika perspektiv. Vi har undersökt hur de val som har gjorts i det förflutna har påverkat vår egen samtid och funderat över hur våra egna val i sin tur påverkar framtiden. Vi har övat oss i kritiskt tänkande och förmågan att tolka och sälla fram relevant information. Vi har eftersträvat att den kunskap och de färdigheter vi fått ska hålla för att bygga vidare på i form av ett livslångt lärande.

SAMHÄLLSLÄRA

I ämnet samhällslära i årskurs 9 har läsårstemat *Hållbart lärande* fungerat som en röd tråd. Vi har aktivt följt med samhällsprocesser och arbetat för att skapa förståelse för dem. Vi har fokuserat på kunskaper och färdigheter som behövs för en hållbar framtid både ur individens och samhällets perspektiv, t.ex. aktivt medborgarskap, arbetslivskompetens, ekonomiskt tänkande och vardagsjuridik. Den nya läroplanen för ämnet samhällslära har också tagits i bruk detta läsår.

MUSIK

Kursen *Låtverkstad* ingick som nytt kort tillvalsämne för musikintresserade elever i åk 9. Under november månad växte bl.a. texten till skolans egen "Lucia-rap" fram. Urpremiär blev det i samband med Luciaframträdandena vid f-9:s Luciafestligheter samt i vid Academill för ÅA:s personal, fredagen den 13 december.

Utbytesläroarstuderande Rizu Natzudande från Japan, höll högklassiga presentationer om traditionella japanska instrument, kallas Wagakki, under vecka 7 för samtliga klasser i åk 7 samt för musiktillvalseleverna i åk 9.

Eleverna i årskurs 8 hade under hösten möjligheten att se Wasa teaters uppsättning av pjäsen *Spelman på taket*. Tillsammans med ämnet modersmål och litteratur har vi arbetat tvärvetenskapligt kring denna pjäs.

Vi har också besökt museer i lokalsamhället för att bekanta oss med olika skeden i både nationell och lokal historia. Tyvärr hade vi under vårterminen inte möjlighet att göra inplanerade studiebesök på grund av rådande undantagsförhållande.

Under hösten fick eleverna träffa Vasa stadsfullmäktiges ordförande och riksdagsledamot Joakim Strand. Under vårterminen hade vi besök av Nyhetsskolan som tillsammans med eleverna arbetade kring temat massmediernas uppgift i samhället och källkritik. Tyvärr hade vi under vårterminen inte möjlighet att göra inplanerade studiebesök på grund av rådande undantagsförhållande.

Rizu och musiktillvalseleverna åk 9.

Rizu har själv spelat och deltagit i wadaiko-/slagverksensembler hemma i Osaka i över tio års tid.

Under samma vecka inföll även *Alla hjärtans dag med lunchmusik* av och med tillvalseleverna i åk 8 och 9. Även bandklubbens band under Mathias Granfors ledning framträdde. Traditionen uppskattas och är smidig att ar-

av veckan med premiärföreställning och två extra föreställningar för främst elever från åk 5 - 9.

Åk 9:s musiktillvalsgrupp var anmälda att framträda vid Skolmusik i Jakobstad i maj. Arrangören Dunk r.f. meddelar att evenemanget flyttas fram med ett år till maj 2021.

Bandklubbens framträdande under lunchmusiken, Alla hjärtans dag 14.2.2020.

rangera när publiken kan och får "droppa in" till musiksalen närhelst man önskar.

Årets *Performance* - projekt kom att kallas "*Don't Stop Believin*", efter bandet Journeys 80-talshit. Sex lärarstuderanden var aktivt med under produktionens gång, tillsammans med fyra lärare från skolan. Ett 20-tal elever från årskurserna 7 - 9 deltog aktivt under årets *kompetensvecka*, som nådde sin kulmen i slutet

"Don't Stop Believin"- ensemblen 10.3. 2020 .

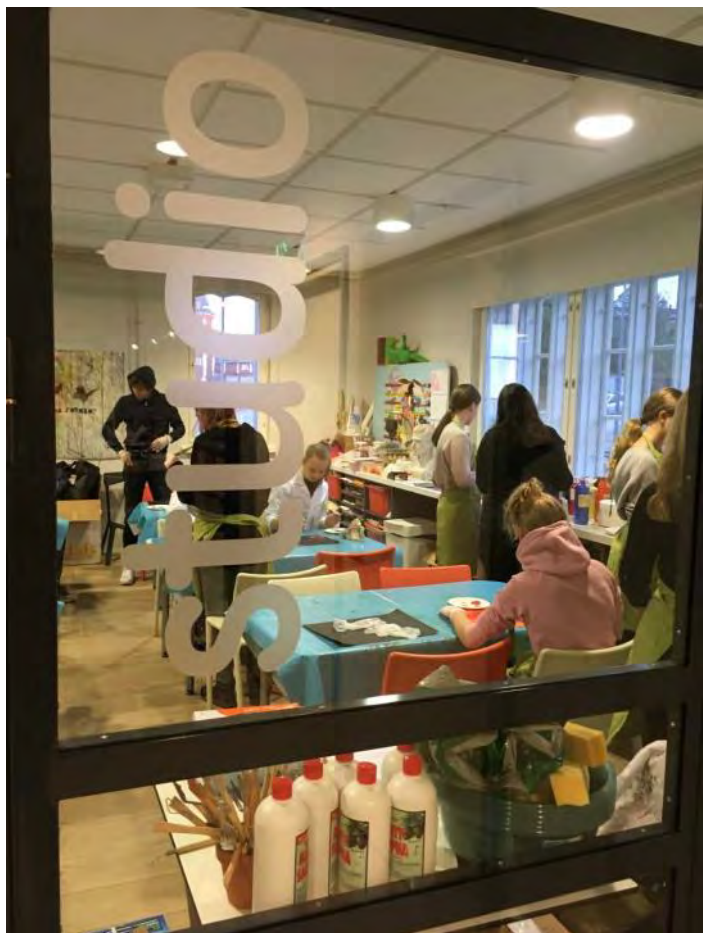
BILDKONST

I årskurs 7-9 har undervisningen fokuserat på läsårets tema Hållbart lärande. I bildkonstämnet innebar det att lära sig ekologiskt, etiskt och estetiskt hållbart tänkande och handlande samt att lära sig värdera och beakta hållbar utveckling och kulturell mångfald i samhället, miljön, konsten och annan visuell kultur. Rent konkret handlade om att undvika att använda färgmedel och andra kemikalier som i slutändan belastar miljön, om ansvarsfull användning av material och utrustning samt att lära sig att återanvända. I tillvalsgrupperna har eleverna dokumenterat sin arbetsprocess i digitala portföljer i Seesaw och den formativa bedömningen har utgått ifrån elevernas processbeskrivning.

Årskurs 8 tolkar olika konstverk och målar på paraplyn. Utställningen blev en installation i matsalen. Foto: Lisette Smedlund.

Eleverna har tagit del av kulturutbudet i Vasa i olika kulturtillställningar och utställningar. De uppskattade framförallt deltagandet i Ex Libris-verkstaden på Tikanojas konsthem i samband med besöket på konstutställningen Själens öga samt målningsverkstaden på Kuntsis museum för modern konst som hölls i februari.

Årskurs 9 besöker Kuntsis målarverkstad och tolkar Marita Liulias verk. Foto: Lisette Smedlund.

Årskurs 8 deltar i workshopen "Själens öga" på Tikanojas konsthem och gör egna Ex-Libris bilder. Foto: Lisette Smedlund.

I oktober och november fick skolans alla elever bekanta sig med konstnären Ida Koitilas arbete med att skapa och installera konstverket *Kunskapens källa (Pool)* i B-husets trapphus. Konstnären föreläste och berättade om sitt verk samt delgav studiematerial som vi kunde använda i undervisningen. I konstverket möts olika material som till exempel harts, snäckor, kakel, pansarglas, ljus och trä. Installationen ser olika ut på olika avstånd. Dessutom varierar belysningen som finns inuti verket. När det gjutna hartset och snäckorna betraktas på nära håll går tankarna till havet, men från trapphusets övre våningar ser de ut som en stjärnhimmel. *Kunskapens källa*, ett beställningsverk som finansierats och deponerats av Stiftelsen Pro Artibus, invigdes och avtäcktes på Svenska dagen den 6 november.

Teckning gjord av Nida Fredriksson i årskurs 9. Uppgiften var att tolka en drömvärld.

Årskurs 9 gör stopmotion. Foto: Lisette Smedlund.

Bildkonstlärarna Lisette Smedlund, Johan Vikström och Maja Røj Urrutia deltog i fortbildningsdagarna Bildstorm 7. Seminariet som arrangerades av stiftelsen ProArtibus hölls denna gång i november i Vasa i Åbo Akademi, FPVs bildkonstsall i Akademill. Vid denna fortbildning fick vi bl.a. lära oss om hur samtidskonst, robotik, digitala lärplattformar, motreklambilder samt Virtual Reality via programmet Google Tilt Brush kan användas i bildkonstundervisningen.

SLÖJD

Även detta läsår har eleverna i årskurserna 1–9 använt programmet SeeSaw för att dokumentera sin slöjdprocess med hjälp av text, bild och video. Genom att dokumentera sin arbetsprocess får eleverna en tydligare bild av sin egen och sina kamraters slöjdprocess. Dokumentationen är ett värdefullt redskap för självvärdering, kamratrespons och lärarens summativa värdering.

Också lärarna har fortbildat sig på olika sätt, bland annat har vi deltagit i utvecklingsprojektet "Slöjdens magi" med syftet att utveckla undervisningen i slöjd i Svenskfinland.

Eftersom skolan deltar i projektet "skolan i rörelse", så har elever i årskurs 3-6 tillverkat jonglerbollar. Bollarna har varit i flitig användning. Treorna och fyroarna har även tillverkat elektriska spel och LED lyktor och samtidigt skaffat sig insikter om öppna och slutna strömkretsar.

Eleverna har gjort kängurupåsar som de sände till Australiens behövande djur. Foto: Stina Ahlmark.

Sjuorna har bekantat sig med finländsk design och tolkat kända formgivares formspråk. Dessutom har sjuorna planerat och tillverkat belysningsarmaturer i betong och juldekorationer med laserskärare.

I tillvalet har eleverna sytt festkläder, vävt, smitt knivar av gamla filar, sytt om gamla kläder och formpressat trä. Tillvalskursen Design genomfördes för första gången i år med elever i årskurs 9. Tillvalskursen var ett samarbete mellan slöjdläraren Kasper Hiltunen och bildkonstläraren Lisette Smedlund. I Design fick eleverna bland annat i uppgift att designa en egen glasögonmodell eller -kollektion. Eleverna bekantade sig med olika populära och tidstypiska designer, var på studiebesök hos en optiker och designade sina egna glasögonbågar. Bågarna ritades upp i ritprogrammet Tinkercad och skars ut med laserskärare.

DESIGN_SLÖJD 7-9 Foto: Kasper Hiltunen.

Vårterminen fick en oväntad vändning i mars, då vi övergick till distansundervisning på grund av coronaepidemin. Över en natt fick vi lärare digitalisera våra slöjdsalar och börja utveckla slöjduppgifter som eleverna kan göra i sina hem. Den stora utmaningen för slöjdens del är att vi helt och hållet saknar läromedel och för det mesta är beroende av fysiska material och arbetsredskap. Vi fick tänka om och utveckla uppgifter som eleverna kunde genomföra hemma, utan några specialverktyg eller material. I uppgifterna fokuserades på Vardagskompetens. Grupperna fick liknande teman med fokus på vardags-

Våra slöjdlärare Kasper och Stina i full färd med distansundervisning. Foto: EBK.

kompetens och med ledord som t.ex. problemlösning, motorik och fingerfärdighet. Första veckan var elevernas uppgift att städa sin klädgarderob hemma. Andra exempel på teman för distansuppgifter var att serva sin cykel, knyta knopar, tvätta fönster och reflektera över egna hemmets brandsäkerhet. Ald-

rig förr har vi fått så positiv respons på våra slöjduppgifter från hemmen!

Vi höll kontakt med eleverna via Zoom och eleverna dokumenterade sitt arbete på Seesaw. Ett stort tack till elever, föräldrar och kolleger runt i Svenskfinland! Efter detta klarar vi vadsomhelst!

GYMNASTIK

Under läsåret har vi särskilt betonat vikten av daglig rörelse och framförallt fysisk aktivitet för egen skull. Förhoppningsvis bar eleverna de tankarna med sig under vårens distansundervisning, där avbrott i vardagen för frisk luft och rörelsepauser var viktigare än någonsin. Övrigt har gymnastiken haft ett utmanande år. Höstterminen rullade i och för sig på ganska normalt med utomhusidrott i alla

dess former fram till höstlovet och därefter gjorde lärarstuderande med gymnastik som långt biämne sin praktik i de flesta av våra gymnastikgrupper under fem veckors tid. Inför decembers festligheter med niornas självständighetsbal och julfesten, präglades gymnastiken av dans i olika former, vilket alltid är en lika trevlig avslutning på höstterminen.

Vintern å sin sida lyste med sin frånvaro och årets vinteridrott blev mycket miserabel. I stället för att ägna årets första månader åt skidåkning och skridskoåkning samt andra alternativa vinteraktiviteter, kunde vi inte skida alls och skridskoåkningen hölls också på ett minimum. Men med facit på hand, hann vi dock med de flesta inomhusidrotter före skolans stängdes.

Gymnastikundervisningen kunde dock utföras ypperligt trots distansundervisningen. Tack vare en mängd olika appar, videofiler och Seesaw som redovisningsverktyg, kunde eleverna utföra en mängd olika träningar och övningar - även om vår betoning låg på fysisk aktivitet utomhus som motvikt till det digra arbetet hemma framför skärmen. Med erfarenhet kan vi berätta att det går utmärkt att zooma också utomhus där var och en streamar sin gymnastiklektion live.

I månadsskiftet januari-februari deltog gymnastiklärarna i Liito:s nationella fortbildningsdagar för gymnastiklärare i Rovaniemi. Där uppdagades då den första coronasmitade patienten i Finland. Inte kunde man tro att pandemin senare skulle bli så pass omfattande att skolorna stängs och man uppmanas att hållas hemma.

I skolidrotten kammade flickorna i 7-9 hem en bronsmedalj efter fin insats i finalturneringen som ordnades i Nykarleby. Både pojkar och flickorna deltog även i fotboll. Under året satt Eva Ramstedt i skolidrottens styrelse.

Balansträning. Foto: Eva Ramstedt.

ELEVHANDLEDNING

Eleverna i årskurs 7 har i huvudsak jobbat med studieteknik både individuellt och i grupp. Genom olika övningar och experiment har eleverna getts möjlighet att upptäcka olika sidor i sitt eget lärande. Syftet med att eleven lär sig olika lärstrategier är att de ska fungera som viktiga verktyg i det självständiga skolarbetet i olika ämnen.

I årskurs åtta har vi bekantat oss med näringslivets olika branscher i Finland. Eleverna har även genomfört olika yrkesvalstest och fått en inblick i vilka yrken som finns inom de olika branscherna. Åttornas praktiska arbetslivsorientering (PRAO) blev tyvärr inställt till följd av coronaviruset, men eleverna har ändå sökt fram information och hållit presentationer om sin ursprungliga praoplats.

Årskurs 9 förberedde studieövergången på olika sätt. Utöver individuell handledning har alla i åk 9 haft elevhandledning i klass 1 ggr/vecka under perioderna 1-4. Under lektioner-

Gemensam föräldrainfo om GEA. Foto: EBK.

na har eleverna fått information om andra stadiets utbildningar. Vi har jobbat med både lärarledda lektioner samt projektarbeten, där eleverna själva sökt fram information om olika yrkesutbildningar, gymnasieutbildningar, folkhögskoleutbildningar och 10:e året. Vi har även gjort studiebesök och fått besök av representanter från ovan nämnda utbildningar.

Den 12.11.2019 ordnade studiehandledarna i Borgaregatans skola, Vasa övningsskola, Korsholms högstadium och Tegengrenskolan från Vörå en gemensam informationskväll om GEA för både föräldrar och elever. Kvällen var en del av den riksomfattande "Världens största föräldrakväll", initierad av Utbildningsstyrelsen. Studiehandledarna från respektive skolor informerade om den gemensamma elevantagningen. Under kvällen fick alla ta del utbildningsmässan med utställare från regionens skolor på 2:a stadiet, där gymnasieskolor, yrkesutbildningar, folkhögskolor och uppsökande verksamhet för ungdomar fanns representerade. Ett ypperligt tillfälle för elever och vårdnadshavare att diskutera utbildningsalternativ och framtid med representanter från de olika utbildningarna.

Övriga saker som vi gjort för att förbereda eleverna inför valet av utbildningar har varit:

- Prao v 36 och 47
- Studiebesök till Vasa yrkesinstitut
- Studiebesök till Yrkesakademin
- Studiebesök till Vasa Gymnasium
- Studiebesök till Vasa övningsskolas gymnasium
- Fria kristliga folkhögskolan besökte skolan och informerade om sina linjer
- Övning inför Gemensam Ansökan
- Genomföra GEA i skolan v 8 och v 10
- Handledning inför eventuella urvalsprov v 15-20
- Information av Föregångarnas verksamhet

Johanna Högholm, elevhandledning åk 8, Pamela Backholm, elevhandledning åk 7 och 9

HUSLIG EKONOMI

Läsårets tema har varit: Hållbart lärande. Ordet hållbarhet har i många aspekter inom ämnet huslig ekonomi alltid funnits som en väsentlig del. Det är ju en del av ämnets kärna. Det fick sin början då undervisning inom ämnet togs i bruk i det finska folksamfundet. Redan då var målet att ta tillvara inhemska livsmedel samt att upplysa om näringsriktig kost.

Redan på 1960–70-talet kom frysta rotsaker och sedan kom diverse livsmedel så som såspulver osv. Efter det kom färdigmaten. Populärast var dock buljong som en anekdot. Detta är något som vi diskuterat i de högre årskurserna under läsåret. Finns det fördelar/nackdelar med dessa produkter. Det finns inget svar på denna fråga för den är mångfacetterad. Det som varit målet är att eleverna skall känna till fakta och utgående från det göra sina egna val med tanke på hälsa, ekonomi och miljö.

Detta sker genom ett kritiskt och analyserande sätt att värdera, omsätta och få nya insikter. Dels handlar det om att kunskaperna och insikterna blir bestående. Detta är en förutsättning och ett fundament i att utvecklingen i vardagen kommer att fortgå.

Ämnets karaktär och innehåll förändras med den samhällsutveckling som ständigt sker t.ex. större fokus ligger på hållbar utveckling och planering av tid i hemmet. En stor del av undervisningen har även detta år handhåfts av studerande. En ny utmaning blev förstås distansundervisningen. Detta innebar naturligtvis en stor utmaning. Hur undervisar du ett praktiskt estetiskt ämne på distans? Många förknippar huslig ekonomi med matlagning. Naturligtvis är matlagning en del av ämnets väsen. Bakom matlagning finns myck-

Macrons. Foto: EBK.

et mera så som kemiska processer osv. Ämnet ligger på en mångvetenskaplig grund och det finns många områden som går att undervisa på distans, några exempel är matkultur, rengöring, textilvård, livsmedel, hållbarhet, konsumentkunskap osv.

Slutligen har en ny utvärderingsmatris tagits bruk. Den har utvecklats i samarbete med FPV. Denna typ av matris har möjliggjort en kontinuerlig utvärdering som skall fungera både som stöd för lärarutbildare, lärarstuderande och naturligtvis eleven.

Tommy Nordman, lektor i huslig ekonomi

GYMNASIET

GYMNASIET I TIDEN

Gymnasiet har under detta läsår haft 375 studerande och runt 50 i personalen. För mig som ny rektor har läsåret varit både lärorikt och inspirerande men även utmanande och omtumlande. Det är nog ingen underdrift att säga att samma gäller för de allra flesta i vår skolgemenskap. Inför skrivandet läste jag med intresse tidigare årsberättelse och lade märke till fjolårets rubrik på motsvarande inledning *Förändringens vin- dar*. Den känns även relevant detta år.

Verkställandet av gymnasiereformen har fortsatt och under hösten har vi tagit i bruk ny lagstiftning och samtidigt påbörjat utarbetandet av den lokala läroplanen som skall tas i bruk 2021. Under läsåret har vi med gemensamma krafter påbörjat processen med att förändra verksamhetskulturen, förnya pedagogiken och utveckla nya och innovativa lärmiljöer. Även om gymnasiet som finländsk institution har kännetecknats av en förändringsiver under det senaste decenniet så känns det både lärorikt och inspirerande att få delta i utformningen av *det nya gymnasiet*.

I och med att grunderna för gymnasiets nya nationella läroplan publicerades i november fick vi möjligheten att närmare sätta oss in i de centrala ändringarna. Målet med de nya grunderna är att utveckla verksamheten i gymnasiet så att den stödjer de studerandes välbefinnande och deras individuella behov och lärande samt stärker deras färdigheter för fortsatta studier och arbetsliv.

Gymnasiets tidigare rektor, rektor emerita Ulla Granfors, har under läsåret fungerat som regional läroplanskoordinator för regionens alla 12 gymnasier och har haft som uppgift att stöda processen och erbjuda olika lösningar och idéer för det egna gymnasiet. Gymnasiet har också haft stöd från utvecklingsnätverket för gymnasierna (LUKE) som är ett nationellt och regionalt samarbetsnätverk där gymnasierektorn fungerar som regional koordinator. Gymnasiets egen läroplansgrupp har träffats kontinuerligt under året och dragit upp riktlinjer för det interna arbetet. Även de flesta av kollegorna har under året deltagit i olika fortbildningar som stöd för vårt egna lokala läroplansarbete. Vi är övertygade att vårt gymnasium har god beredskap att verkställa målen.

I samband med läroplansprocessen togs tillfället i akt att gemensamt formulera en ny enhetlig värdegrund som skall genomsyra all vår verksamhet framöver. Den lyder i all sin enkelhet, *"Vasa övningsskolas gymnasium betonar välbefinnande genom samverkan, delaktighet och respekt i varje enskilt möte. Vårt uppdrag är att ge en bred allmänbildning som grund för ett livslångt lärande."* Den skall ses som ett tillägg till de nationella grunderna och samtidigt leda oss in i framtiden.

Vårterminen 2020 präglades av den pandemi som förändrade och utmanade vårt sätt att se vardagen och omvärlden. Även om distansundervisningsperioden på gymnasiet har fått ett

Vasa övningsskolas gymnasium är en naturlig del av hela Vasa övningsskola. Bilden är från utlysningen av skolfreden 2019 med allt från sexåringar till nittonåringar på scenen och i publiken. Temat var "Vi tar ansvar". Foto: Lisette Smedlund.

Gymnasiets campus med miljöer från tre århundraden. Foto: Vilja Media Ab.

eget avsnitt i denna årsberättelse så önskar jag redan nu lyfta fram och tacka vår professionella personal som genom sin gedigna samlade yrkeskunnighet och genuina yrkesstolt-het gjorde att vi tillsammans klarade omställningen med bravur. Det kollegiala stödet och lärandet har vuxit sig allt starkare och resulterat i ny och spännande kunskap, nya färdigheter och gemensam kompetens. Även studerande tog sig an utmaningen med öppna sinnen och kunde avlägga sina studier i normal takt samt hålla motivation uppe under den tid då undervisningen ännu sökte nya former. Ett stort tack till er alla under denna omtumlande tid! Ordlandet av inträdes- och lämplighetsprov fick i april ett nytt upplägg då resande på grund av coronaviruset skulle undvikas. Antagningen ordnades så att de som behövde avlägga inträdesprov till våra fördjupade program i musik och bildkonst samt till den internationella engelskspråkiga linjen kunde göra det på distans. Färdighetsproven genomfördes med hjälp av förberedande uppgifter och in-

trädesproven som virtuella intervjuer.

Tyvärr blev det inte heller någon stafettkarnevalsyra på hemmaplan i Vasa då evene-

manget var ett av många som fick flytta på sig. Detsamma gällde också alla andra publika evenemang som normalt skulle ha anordnats som en del av vår egen verksamhet under våren. Våren var allt annat än en upprepning av tidigare år!

Studentdimissionen och våravslutningen genomfördes också som en virtuell fest med både direktsända och inspelade inslag. Mycket av inspelningarna gjordes i gymnasiets egen inspelningsstudio och musiklinjens studerande ansvarade till stor

del för både musik, inspelning och editering. Tillsammans tar vi med oss de lärdomar som skolåret medfört och ser fram emot den tid då den normala vardagen känns både trygg och eftersträvaransvärd.

Mats Borgmästars, gymnasiektor

”Under läsåret har vi med gemensamma krafter påbörjat processen med att förändra verksamhetskulturen, förnya pedagogiken och utveckla nya och innovativa lärmiljöer.”

INTERNATIONAL BACCALAUREATE

Vasa övningsskola is an IB World School since 1992. During the school year 2018-19 we have had 29 students in the PreDP group 1E, 24 students in the DP1 group 2E and 22 students in the DP2 group 3B. We have also hosted two exchange students from abroad. One of our IB students has been on exchange abroad during the year and one has returned from exchange.

The aim of the IB Diploma programme is to develop internationally minded people who help to create a better and more peaceful world. In the learner profile there are 10 attributes that can help individuals and groups to become responsible members of the community. One important attribute is balanced, something the psychology students in 3E trained when introduced to mindfulness by one of the parents, Dr. Belkez Dedolli-Ferri. The IB-students read about mindfulness in

psychology in the units of the cognitive approach to behavior and abnormal psychology. Several studies point out the positive effects of mindfulness. This also goes hand in hand with the school year theme 2019-20: sustainable learning.

One of the core elements in the in the rigorous academic Diploma Programme is CAS (Creativity, Activity, Service). In December both IB DP classes joined forces and had a very successful CAS-day collecting goods and money to buy necessities for poor families in Lithuania, a project of the local Star of Hope organization. The students collected more than 800 € and a lot of other donations, and 53 boxes were packed and taken to the Star of Hope headquarters.

The Corona pandemic in the spring urged both teachers and students to use an innovative mind and digital technology to continue

Happy CAS-students.

Photo: Elisabeth Normén.

lessons and core elements. The physical isolation did not stop 3E students from sharing Extended Essay experiences and best practice to 2E students, but the session was held as a virtual Zoom meeting instead.

The graduating students in 3E were more affected by the lockdown of schools than most other students. Not only did they miss out on their last day of school in March; traditionally a joyful day when all three IB classes join to spend a few hours together, but they were also exposed to a rather turbulent week when the IB announced final examinations in May were cancelled globally. The students showed great composure in this extraordinary situation. IB Diplomas 2020 were awarded based on externally assessed coursework marks and predicted grades.

Our school's Diploma Programme is evaluated by the IB every 5th year. Our evaluation period 2015-20 was completed in May 2020 with the submission of the self-study and sup-

porting documents. This thorough evaluation is an opportunity for leadership team and teachers to reflect on values and practices, strengths and development.

As every year, teachers have attended workshops in professional development arranged by the IB organization. Language A Swedish/Finnish/English and Mathematics have followed a new curriculum this school year and preparations for new curriculums in Theory of Knowledge and Economics have started. The Coordinator has also actively participated in the network of IB schools in Finland.

The IB in Vasa övningskola is fortunate to have a parents' support association. The board for 2020 elected in the annual meeting in February is: Jonas Waller, Anna Vesterback, Elina Martin, Vincent Westberg, Marita Kivistö. The school is represented in the board by the IB coordinator.

Kicki Häggblom, IB-coordinator

STUDERANDEKÅREN

Flickdagen och Anti-bullying day. Foto: Ellen Bos.

Verksamhet under höstterminen 2019

27.8 – Stormöte i Estradan

SKS ordnar alltid ett stormöte i början av höstterminen där nya representanter från åk 1 röstas in till studerandekårsstyrelsen. 2019 valdes även ordförande under hösten, enligt tidigare ordförande Roosa Rantas önskemål. Det årliga stormötet ägde rum 27:e augusti och valde ordförande samt fyra nya representanter. Ordförande blev Ellen Bos åk 2 och från åk 1 blev nyinvalda representanter: Hannes Ulfvens, Daniel Berg, Elias Mulders och Zalfa Yehia. Nikke Palmberg och Caroline Ingo fortsätter som handledande lärare.

5-6.9 – Skolfotografering

SKS ordnade skolfotograferingen på samma sätt som tidigare år. Enligt ett kontrakt som skrevs med Airaksinen var detta den sista fotograferingen på det kontraktet.

20.9 – Bilfria dagen

SKS uppmanade elever att komma till skolan med cykel, buss eller till fots för att uppmärksamma bilfria dagen. Ifall att det skulle finnas mindre än 30 bilar och 30 mopeder på parkeringen skulle hela eleverna få ett pris. Detta mål uppnåddes inte. Det bör noteras att stu-

dentskrivningarna ägde rum samtidigt och bidrog till att målet inte uppnåddes.

26-27.9 – Hungerdagsinsamling

SKS samlade in pengar i samarbete med Röda Korset.

10.10 – Flickdagen och anti-bullying day

SKS uppmärksammade flickdagen och anti-bullyingday genom att uppmana eleverna att klä sig i rosa.

4.11 – Innebandymatch under hälsomässan

SKS ordnade en innebandymatch under hälsomässan för studerande och föräldrar.

14.11 – Lunch-IN införs

På initiativ av Kicki Häggblom införde studerandekå-

Foto: Ellen Bos.

ren LunchIn systemet. LunchIn systemet är ett globalt fenomen som innebär att man kan träffa och tala med nya människor vid bord som hör till LunchIn systemet.

Foto: Ellen Bos.

29.11 – Lillajul temadag

En temadag hölls där elever och lärare uppmanades att klä sig juligt. SKS bjöd också på pepparkakor.

Hela december varje måndag och onsdag – Julkalender

Julgodis gömdes i skolan under dessa dagar. Eleverna fick söka dem och kunde få tips om var godiset höll hus med hjälp av instagrammen.

18-19.12 – Innebandyturnering

Den årliga innebandyturneringen ordnades enligt tradition. Turneringens vinnare var 3A men förlorade mot lärarna. 2A vann utstyrseltävlingen med Justin Bieber tema.

*Innebandyturneringen 18-19.12.
Foton: Ellen Bos.*

Studerandekårens styrelse

höstterminen 2019

Ellen Bos, ordförande (åk 2)

Elias Mulders (vice ordförande) åk 1, Hannes Ulfvens (kassör) åk 1, Anna-Karin Engstrand (sekreterare) åk 3, Dritero Ferri (åk 3), Roosa Rantala (åk 3), Peter Ahlskog (åk 3), Kirill Helsing (åk 2), Adam Strand, (åk 2), Daniel Berg (åk 1), Zalfa Yehia (åk 1)

Handledande lärare: Nikke Palmberg, Caroline Ingo

Verksamhet under vårterminen 2020

15-16.1 – Presentationer för årskurs 9

Niorna var på årliga besöket inför gymnasiestarten, SKS hade en station där man talade om SKS verksamhet samt annat om skolan. SKS bjöd in andra elever att tala som också önskade att delta.

15.1 – Hygienpasskurs

SKS ordnade i samarbete med YA! en hygienpasskurs. SKS kunde erbjuda hygienpasskursen åt 80 studeranden.

Hygienpasskurs 15.1. Foto: Ellen Bos.

Studerandekårens styrelse

vårterminen 2020

Ellen Bos, ordförande (åk 2)

Elias Mulders (vice ordförande) åk 1, Hannes Ulfvens (kassör) åk 1, Anna-Karin Engstrand (sekreterare) åk 3, Roosa Rantala (åk 3), Kirill Helsing (åk 2), Adam Strand, (åk 2), Daniel Berg (åk 1), Zalfa Yehia (åk 1)

Handledande lärare: Nikke Palmberg, Caroline Ingo

28.1 – Deltagande i Gymnasiaden

Ett lag från gymnasiet deltog i Gymnasiaden i Pedersöre och vann. Laget bestod av SKS-medlemmarna Ellen Bos, Dritero Ferri och Hannes Ulfvens.

29.1 – ÖVIS GYMNASIEBÖCKER – en facebook-grupp

SKS skapade en facebookgrupp där fd. elever, kommande och nuvarande elever kan köpa och sälja gymnasieböcker. 2.4 hade grupp 232 medlemmar.

Januari månad – Kaffepass

Skolans kök införde på SKS initiativ ett kaffepass-system. Det innebär att var sjätte kaffe är gratis.

Vinnarna i Gymnasiaden: Ellen Bos, Dritero Ferri och Hannes Ulfvens.
Foto: Anders Fransén.

Faddergalan 11.2. Foto: Ellen Bos.

11.2 – Faddergalan

Den årliga faddergalan ordnades 11.2. SKS hade hand om kaffeserveringen och den frivilliga penginsamlingen. Faddergalan var som vanligt i samarbete med musiklinjen som stod för musikprogrammet. Pengarna gick i år till Rädda barnens insamling för utsatta barn i Jemen.

ATT NOTERA:

Under både höst och vårterminen deltog SKS i utvecklingsmöten kring nya läroplanen med rektor Mats Borgmästars.

På grund av undantagslagen och coronaviruset fick samtliga framtidsplaner avbrytas. Det fanns dock flera planerade evenemang men som då inte kunde genomföras.

Dessa var:

Pingisturnering

Språkkompisprojekt

SKS ordnar under vårens gång också aktiviteter på Instagram.

TUTORERNA

Tutorerna 2019-2020. Foto: DCB.

Ett glädjande stort antal studerande i årskurs 1 anmälde under våren 2019 sitt intresse för att fungera som tutorer under läsåret 2019-20. Av dessa utsågs 20 studerande som fick delta i tutorutbildningen. Tutorerna har aktivt

Tutormöte i november. Foto: DCB.

jobbat för att de nya ettorna skall känna sig inkluderade i vår skolverksamhet. Redan under höstterminens första skoldag fick tutorerna hålla i trådarna för "lära känna varandra" övningar i basgrupperna. Tutorgruppen ansvarade för planeringen och genomförandet av friluftsförmiddagen som ingick i ettornas gymnasiekompetenskurs. Tutorerna deltog även i en lektion för att besvara frågor angående studieplanering. I oktober hölls ett arbetsmöte med utvärdering av verksamheten samt planering framöver. Som diskussionsunderlag användes Folkhälsans material. I november bjöd tutorerna in ettorna till en rolig lektion med lekfullt program. I december samlades basgrupperna för julinspirerade aktiviteter. Varje basgrupp dekorerade pepparkakshus som ställdes ut i matsalen.

Tutorerna har medverkat vid flertal PR-tillfällen för åk 9 och deras föräldrar. Tutorerna har på ett föredömligt sätt jobbat och samverkat för skolans bästa. Utvärderingen av

Samarbetsövningar på Sandö. Foton: DCB.

verksamhetsåret blev denna gång i digital form på grund av distansundervisningen som råder. Folkhälsan inbjuder tutorhandledarna till virtuell träff i april för planering av tutorutbildningen. Den nya gruppen tutorer tillsätts i början av maj. Som tutorhandledare fungerade Diane-Christine Blusi och Åsa Löf. Åsa deltog i en tvådagars tutorhandledarutbildning i Tammerfors i januari, arrangerad av Folkhälsan.

Diane-Christine Blusi

Gymnasiets tutorer 2019-20:

Anna Skoglund, Anton Keski-Nisula, Colin Ström, Eevi Hakala, Fanny Bergfelt, Fredrik Smirnoff, Ida Utriainen, Isach Strandberg, Ishan Sharma, Jasmine Sjöholm, Jerin Waller, Kirill Helsing, Malin Ivars, Max Polviander, Naomi Åbacka, Nathalie Eriksson, Rosalia Pukkala, Sara Lindén, Shreya Gannur, Sofie Braxén.

Samarbetsövningar på Sandö. Foto: DCB.

HÄLSOMÄSSA I NOVEMBER

Den 4 november var det premiär för hälsomässa och öppet hus för vårdnadshavare och studerande. Initiativet togs i våras av studerandevårdsgruppen som önskade satsa på en positiv kväll för både vårdnadshavare och studerande. En arbetsgrupp bestående av D-C Blusi, Nina Kallio och Anne Uppgård tillsattes. Hälsomässan samlade glädjande många deltagare! Det gavs möjlighet att välja mellan olika korta föreläsningar eller workshops. Ungdomars välmående och mentala hälsa belystes

av Anne Salovaara-Kero från Valo och Mikaela Lervik och Jennifer Dalgren från Barnvårdsföreningen. Det fanns workshops i mental träning med Kicki Häggblom och mindfulness med Johanna Höglund. Olika föreningar och organisationer som jobbar för ungdomar presenterade sig i matsalen (Folkhälsan, Barnvårdsföreningen, Valo, Föregångarna, Ritz, Nykterhetsförbundet, osv). Bildkonstlärarna höll i trådarna för en skapande workshop där en väggtavla växte fram under kvällen med

Uppe fr.v.:
Andreas Sundstedt
trampar till en smoot-
hie, Susanna Strand-
back från Folkhälsan
övervakar.
Aktivitet i Cultorum.
Musikhörna (musiker i
årskurs 2).

Nere fr.v.:
Bildkonstsalen, vad
ger dig välmående.
Innebandymatch
mellan studerande
och föräldrar/lärare.
Vilka är dina styrkor?
Adelina (3E) och hen-
nes mamma.
Bokhörna med modd-
delärare.
Foton: DCB.

ord och illustrationer kring vad som skapar välmående. Musiker från åk 2 uppträdde med musikslag och musiktreorna hade en öppen repetition av musikalen. Modersmåslärarna hade skapat en mysig bokhörna med diskuss-

ioner kring böcker och läsande. Kvällen avslutades med dansuppvisning av studerande (som ingår i dansgrupper i Kipinä) och en spännande innebandymatch mellan föräldrar och studerande.

ÖVIS I RÖRELSE

Under hösten 2019 inleddes projektet Övis i rörelse tack vare finansiering från RFV, Studier i rörelse (10.000 euro + självfinansiering 10.000 euro).

Övis i rörelse har tre fokusområden: ergonomi, rörelse i vardagen samt motionssatsning för motionsglädje, mångsidighet och gemenskap. Målet med projektet är ökat välmående, ökad aktivitet under skoldagen, att utveckla en verksamhetskultur som stöder aktivitet samt ökat samarbete mellan olika aktörer. I en tid av digitaliserad undervisning behövs kompensatoriska åtgärder för att minska stillasittandet. All rörelse som sker under skoldagen är bra. Pausgymnastik och aktiviteter på rasterna gör att vi orkar bättre med studierna. Pausgymnastik har hållits av lärare, lärarstuderande, rörelsecoacher och andra studerande. Det kommer fler och fler

studier som på visar att också korta aktiviteter ger, bättre koncentrationsförmåga, bättre inlärninng och bättre mående.

Bildkonststuderande fick i uppdrag att göra en logo och den vinnande logon (design Aida

Ovan: pausgymnastik med ÅAs motionsansvariga i Vasa Anki Stenkull-Aura. Foto: DCB.

Höger: brainbreaks i rörelsecoachutbildning. Foto: DCB.

Wikstrand) blev offentlig i samband med ett kick-off tillfälle för hela gymnasiet 28.10. Pia Niemi från Wasa sports club drog ett pass tabata och projektet Övis i rörelse presenterades. En grupp ungdomar anmälde sitt intresse för att fungera som rörelsecoacher. Gruppen (12 coacher) konstituerades i början av december. Janina Enkvist Snellman, universi-

tetslärare, höll en workshop 11.12 där rörelsecoacherna fick rikligt med material och tips för pausgymnastik och rörelsepauser. 8 januari deltog de i en workshop på Folkhälsan där Anna-Lena Blusi, sakkunnig i fysisk hälsa, blandade kunskap om varför vi behöver röra på oss med aktiva övningar. Dessutom deltog rörelsecoacherna i en workshop på FPV 14.1. tillsammans med ämneslärarstuderande. Huppare (med logon i tryck) inköptes till rörelsecoacherna och arbetsgruppen.

Thomas Friman deltog i ett möte för koordinators i Vanda 9-10.10. Elisabeth Normén och Thomas Friman deltog i seminariet Studier i Rörelse 7-9.11.2019, Helsingfors - Stockholm. Samtliga i arbetsgruppen hade för avsikt att delta i Studier i rörelse seminariet i Seinäjoki i april.

Lärarkåren har informerats om projektet och pausgymnastik eller brain breaks har ingått under ett flertal möten. I november arrangerade arbetsgruppen ett pedagogiskt café för

Ovan: träning inför
Toughest hinderbane-
lopp med PT Niklas
Wiitala. Foto: DCB.

Höger: rörelsecoach-
utbildning. Foto: DCB.

lärarna och delade med sig av tips och idéer för en rörligare skolvardag. Under en vecka i november ordnades pausgymnastik utomhus. 4.2 höll fysioterapeut Ulla-Maria Kristo en föreläsning för samtliga studerande om ergonomi. Sessionen inleddes med pausgymnastik som rörelsecoacherna drog.

Anskaffningar har gjorts till gymnastiksalen i form av utrustning som finns tillgänglig under de raster och lektioner när gymnastiksalen är ledig. Pull-up bars har installerats i en korridor och i gymnastiksalen.

4.11 hölls en Hälsomässa och öppet hus för vårdnadshavare och studerande.

I mars inleddes gemensamma träningar för Energy Run och Toughest hinderbanelopp. Som inspiratör fungerade PT Niclas Viitala från Folkhälsan. Både studerande och lärare har för avsikt att delta. Ett gäng pojkar har under läsåret haft gemensamma träningar och spelat innebandy. De deltog med framgång i gymnasiernas innebandyturnering där de blev andra efter Topeliusgymnasiet.

4.10 arrangerade skolan en friluftseftermiddag med flertal alternativ (plogging, zip adventure, utomhusspel, fågelskådning, brännboll, promenadtur längs stranden). I början av april hade vi planerat att ordna en friluftseftermiddag på Öjberget för hela gymnasiet.

Under april månad pågår en motionskampanj för studerande och personal. Utlottningspriser i form av motionsedlar, presentkort och goodie bags delas ut bland de som lämnat in sin motionskupong. Den basgrupp som lyckats få med flest deltagare vinner ett pris för hela gruppen.

Medvetenheten om projektet Övis i rörelse finns nu hos både studerande, lärare, övrig personal och vårdnadshavare. Pausgymnastik blir allt vanligare under lektionstid och de studerande tar initiativ till rörelsepauser.

Projektets synlighet garanteras med hjälp av #Övisirörelse på gymnasiets instagramkonto @vosgymnasium

Ansökan om finansiering för läsåret 2020-21 inlämnades 6.3.2020.

Utbildade rörelsecoacher:

Hanna Byggningsbacka, Jennifer Forsman, Maria Hagström, Malin Ivars, Anton Keski-Nisula, Robin Knuts, Fanny Ladvelin, Julia Marttila, Viivi Suutarinen, Amanda Tidström, Ida Utriainen, Amanda Wörgren.

Arbetsgrupp Övis i rörelse:

Thomas Friman, Diane-Christine Blusi, Elisabeth Norrmén, Ann-Charlotte Söderman.

ERASMUS+ LÄRARFORTBILDNING

Intercultural and collaborative learning with pedagogical use of ICT in schools – Erasmus + fortbildning för lärare.

Vasa övningsskolas gymnasium ansökte om och beviljades Erasmus+ medel för lärarfortbildning läsåren 2019-2020. Projektet har namnet Intercultural and collaborative learning with pedagogical use of ICT in schools. Inom projektet ska lärare fortbildas inom temaområdet "Informatik, kodning, digitalt lärande och mediekompetens" genom att beredas möjlighet att delta i kurser på olika håll i Europa. Kurserna är utspridda över två läsår och lärarna representerar olika ämnesområden. I gruppen finns lärare både från nationella gymnasiet och från IB-linjen.

Digital kompetens är en nyckelfärdighet som betonas både i den nuvarande och den kommande läroplanen för gymnasiet. Studentexamen blir helt digitalt från och med år 2019 vilket ställer krav på lärarnas digitala kompetens. Internationalisering är en väldigt viktig och naturlig del av vår skolas verksamhet

eftersom vi har en IB-linje med över 20 olika nationaliteter bland de studerande. Ett av tio ledord i IB:s "learner profile" är "open-minded". Detta är alltså något som vi som IB-skola ska sträva att forma våra studerande mot. Här kommer internationalisering in som ett viktigt element.

I vår skola är kollegialt samarbete en naturlig del av verksamheten. Detta samarbete sker både inom ämnesgrupper och ämnesöverskridande. Varje lärare som deltagit i en kurs fortbildar sina kolleger och samarbetspartner i andra skolor efteråt. Eftersom vi är en övningsskola kommer även lärarstuderande att få del av de nya insikterna som på så sätt sprids över hela landet. Vår skola är knuten till olika forskningsprojekt i samarbete med Åbo Akademi. Deltagande i fortbildning via Erasmus+ ger oss färdigheter att bidra aktivt till detta forskningsarbete. Speciellt kan här nämnas ett ämnesöverskridande forskningsprojekt inom ramen för temastudiekurser där digital kompetens är en förutsättning för deltagande i forskningsarbetet.

*Johanna Bonäs
(längst till höger)
deltog i Erasmus+
kursen Cultural-
heritage and
storytelling in
Heraklion sep-
tember 2019
tillsammans med
lärare från andra
europeiska län-
der. Bilden är
från ett skolbesök
i en grekisk skola.*

ERASMUS+ What's your ID?

Vilka byggstenar formar vår identitet? Vilken bild ger vi av oss själva via sociala medier? Hur ser mitt "digitala pass" ut i jämförelse med ditt? Vad är det som bildar vår skolas identitet i jämförelse med andra skolor? Vad innebär europeisk identitet?

Vårt gymnasium har fungerat som koordinerande skola för Erasmus+ projektet 2018-2020. Syftet med projektet "What's your ID?" har varit att medvetandegöra våra studerande om olika aspekter av begreppet identitet samt stärka deras förståelse av social, språklig och kulturell mångfald. Våra samarbetskolor är Heilig Hart College Waregem (Belgien), Stanislavs Broks Daugavpils Music Secondary School (Lettland) och Agrupamento de Escolas de Constância (Portugal). Skolorna i Lettland och Portugal var helt nya samarbetskolor för oss, medan vi har ett långvarigt samarbete med vänskolan i Waregem.

Verksamheten har utgått från aktivt deltagande av studerande i alla skeden av projektet (planering, genomförande och utvärdering). Känslan av delaktighet och erfarenheten av kollegialt samarbete med lärare och studerande från andra skolor utomlands har stärkt deras kompetenser på många områden. Ett team av lärare har träffats regelbundet för att utveckla projektidéer och följa upp verksamheten. Virtuella möten med vänsko-

Gruppfoto i Daugavpils. Foto: DCB.

Colin, Tilde
och Eevi i
Litauen.
Foto: DCB.

lorna har ordnats och även studerande har medverkat i dessa.

Under hösten ordnades en workshopvecka i Daugavpils i sydligaste Lettland (6-12.10). En grupp på 7 studerande och 2 lärare (D-C Blusi och Frida Crotts) deltog i workshopen som hade temat identitet och konst. Även den portugisiska vänskolan deltog i workshopen. Vi blev väl mottagna i Daugavpils, som är Lettlands näst största stad och ligger vid floden Daugava. Koordinatoren och lektorn i historia Evelina Balode bjöd på ett intressant och varierande program. Veckan inleddes med samsarbetsövningar och sång och musik. De studerande gjorde en fotovandring genom staden och fångade sina intryck. Vi gjorde en stadsrundtur, besökte den nedlagda krutfa-

briken som numera är museum, gick på konsert med Riga Sinfonietta, vandrade till fästningen och det nedlagda kasernområdet och besökte Mark Rothko konstmuseum. En dag gjordes en bussutfärd till staden Zarasai i Litauen och vi såg bl.a. en av de äldsta ekarna i Europa samt sjön Ilgis där Jungfru Maria sägs ha uppenbarat sig för ett par ungdomar 1677 och platsen har allt

sedan dess besökts av litauer som en helig plats. Under hela veckan blev vi serverade traditionella lettiska rätter och kulinariska upplevelser av rang. Veckan avslutades i Riga med guidade turer i järnvägsmuséet och operahuset. Avslutningsmiddagen avnjöts i den medeltida restaurangen Rozengrals.

Gruppfoto i Belgien. Foto: DCB.

Vår vänskola i Waregem, Belgien, stod värd för en workshop 20-26.10 och 12 studerande och 2 lärare (Caroline Ingo och Joachim Hofman) deltog. Här var temat identitet och musik, men även historia. Deltagarna presenterade sig i form av sin "anchor song" och veckan avslutades med en frågetävling kring de sånger de valt. Koordinatören Lieven Vuylsteke och kollegan Carmen Deweer hade förberett ett mångsidigt och generöst program. Deltagarna fick besöka Ypres och slagfält och minnesmärken från första världskriget. De besökte även den medeltida handelsstaden Brugge och huvudstaden Bryssel. Gästerna blev väl omhändertagna i familjerna och ungdomarna svetsades ihop på ett positivt sätt.

I januari var det så vår tur att arrangera en workshop för ungdomar från Belgien, Lettland och Portugal. Sammanlagt 63 studerande och 14 lärare fick delta i denna unika europeiska vecka. Temat för veckan var identitet ur ett tvärvetenskapligt perspektiv. Vädrets makter var inte på arrangörernas sida så gästerna fick tyvärr inte uppleva de "arktiska" förhållanden som de förväntat sig. Veckan inleddes med samarbetsövningar och lekar i Runebergsalen. Dramainstruktörerna Anna Moberg och Lotta Ventus höll i trådarna för en fängslande workshop där deltagarna sam-

verkade och åskådliggjorde aspekter av identitet på ett lysande sätt! Efter lunchen på Svenska klubben tog några av värdarna över som guider för stadsrundvandring. På kvällen samlades alla till en kväll fylld av aktiviteter i Culturum. Bildkonstlärare Maja Røj Urrutia hade planerat en workshop där ungdomarna i

Axel, Jerin, Jenny, Kirill, Emil och Adam vid Atomium i Bryssel. Foto: DCB.

smågrupper skapade väggtavlor utifrån sina namn med illustrationer utgående från vad som är centralt för deras respektive identitet. Kvällen avslutades med "kodda" och innebandy.

Gruppfoto i Vasa. Foto: DCB.

Personlig identitet var utgångspunkt för de digitala ID pass som deltagarna gjorde utgående från en egen QR kod som de andra sedan kunde avläsa. Detta var en mycket uppskattad och nyskapande aktivitet som lärarna Caroline Ingo, Frida Crotts, Joachim Hofman och Tina Liljeblad gjort. De följde sedan upp detta

genom en Kahoottävling på fredagen där detaljer ur varje deltagares ID pass bildade underlag för tävlingen. Ungdomarna jobbade också i smågrupper med olika aspekter av identitet (historia, DNA, konst, regional, social, köns- och digital identitet) och presenterade sedan i form av metoden "gallery walk". Identitet i form av sång stod också på programmet. Vi lärde oss, under ledning av musiklärare Johan Sundqvist, en sång från varje deltagarland.

En eftermiddag gjordes en utfärd till Havets hus och Björkö. Vi hann njuta av utsikten från Saltkaret och gå en bit av vandringsleden samt äta grillkorv. Samma kväll såg vi en hockeymatch i ishallen. Gästerna tog del av det reguljära programmet i skolan genom att delta i två lektioner och i tvåornas dansövning. De besökte också Österbottens museum och Kuntsi museum för modern konst. Det som överträffade museibesöken var dock snöfallet som föll just den eftermiddagen och tillät snöbollskastning.

Veckan avslutades med middag och program i Academill. Alla värdungdomar ingick i arbetsgrupper som tog ansvar för olika programpunkter under veckan. Den digitala utvärdering som gjordes på fredagen visade tydligt att samtliga ungdomar hade uppskattat veckans program, men det som samtliga framhöll var värdet av att träffa ungdomar från andra länder och få vänner för livet!

Jag vill rikta ett varmt tack till alla värdfamiljer för er generositet! Och ett stort TACK till alla deltagande studerande och lärare för enormt gott samarbete och många magiska minnen!

Diane-Christine Blusi, koordinator för Erasmus+ projektet

*Elea från Vasa,
Beatriz från Portugal och Charis
från Belgien.
Foto: DCB.*

Överst: Social kväll i Culturum.

Mellan: Letkajenkka i Estradan.

Nederst: På vandring i Björköby.

Foton: DCB.

What did you value the most this week?

I think Erasmus+ is an amazing organization that unites the young and inspires people in Europe and helps to build new bridges.

Meeting new people and seeing new ways, being able to show others our country and how we live and the fact that it actually snowed a few days! Also valued how well our host group worked together.

The hockey match, the excursion to Björkö, the digital passports, the icebreakers and the guided walking tour of Vasa .

Learning about different cultures, finding new friends and sharing things about ourselves, the snow (because I've never seen it before), the kindness in everyone and the whole project.

HALLÅ-PROJEKT OCH (E)KLASSTANDEM

Hallå! Vasa övningsskola och Jyväskylän normaalikoulu har fått treårig finansiering från Svenska kulturfonden för ett gemensamt Hallå-projekt (2018-2021). Målet med projektet är att vidareutveckla samarbetet mellan skolorna och införa tandemsamarbete inom språkundervisningen i det andra inhemska språket. De studerande kommer att erbjudas möjlighet till en egen PLT (personal language tutor) som de samarbetar med under sin gymnasietid.

Under projektet erbjuds lärarna möjlighet att skugga sina kollegor i respektive skola under 3-5 dagars tid.

Projektet utarbetar även en 5 studiepoängs helhet där lärarstuderande i finska och svenska vid Åbo Akademi och Jyväskylän yliopisto samarbetar enligt tandemmetoden kring frågor som berör språkinläring och –undervisning.

Eklasstandem. Detta läsår har vi haft eklasstandem i 4 finskakurser: FINA 1, FINA 3, FINA 4 och FINA 5. Detta innebär att de studerande samarbetar med en finskspråkig studerande från Jyväskylä med en del av kursens uppgifter. Samarbetet sker virtuellt via Teams och de studerande för videosamtal med sin partner samtidigt som de löser kursuppgifter, turvis på svenska och turvis på finska.

Här kommer några citat från studerande som deltagit i kurserna:

"Man fick använda språk på ett annat sätt än om det skulle varit en "normal" lektion." "Man

var tvungen att våga prata och då fick man bra med övning, både på själva språket men också på självförtroendet."

"On mielenkiintoista oppia puhumaan kieltä natiivien kautta. Se harjaannuttaa kielitaitoa paljon. Myös uusiin ihmisiin tutustuminen on aina positiivista."

"Man utvecklar språket och vågar tala mera. Första gången man talade med dem så var man rädd att böja fel och undvek att öva svårare ord, men med gångerna så släppte man. Dessutom om man sa något helt fel så rättade hen."

Så här kan samarbetet se ut på en eklasstandemlektion. Foto: Olli-Pekka Salo.

"Tuli oikeasti käyttäneeksi vierasta kieltä. Sellaista on hankalaa harjoitella tavallisilla oppitunneilla, joten koin sen tandemissa ainutlaatuisen tärkeäksi."

"Hon var lik mig och väldigt snäll. Det skulle vara bra att ha en finsk vän."

Läsårets utbyteskurs inleddes 13-15.11 i Jyväskylä och våra studerande fick för första gången träffa sina tandempar i verkligheten.

Under vistelsen fick de studerande som upp-
gift att göra en film om Jyväskylä ur ett visst
perspektiv (kultur-, idrotts-, studiestad osv.).
Under våra dagar i Jyväskylä fick de stu-
derande också försöka ta sig ut ur det finsk-
språkiga Escape room Mysteeri, de fick ta del
av Amacing Race Jyväskylä, handskas med
farliga maskiner i slöjdsalen, tillverka sina
egna souvenirer, dansa och spela olika spel.
En av kvällarna avslutades med gemensam
middag på en restaurang. De studerande
bodde i sina värdfamiljer och fick således en
utmärkt chans att prata finska och ta del av en
finskspråkig väns vardag.

Deltagarna i årets utbytesprojekt med Jyväskylän normaalikoulu. Foto: Olli-Pekka Salo.

15-17.1 var det vår tur att stå värdar då de
studerande från Jyväskylä anlände till Vasa.
Under våra dagar här gjorde vi en hel del. Det
blev skoj och frågesport kring skillnaderna
mellan svenskar och finlandssvenskar, vi gav
tillbaka genom att ta våra gäster till ett
Escape room på svenska, vi dansade disco-
dans och vägglättrade samt pysslade tillsam-
mans med Maja. Våra gäster fick också delta i
de äldstes dans övning och så fick de en liten
Vasa sightseeing-tur. Det blev också en del

*"Hon var lik mig och
väldigt snäll. Det skulle
vara bra att ha en finsk
vän."*

goda saker som fika vid Aroma och Sweet
Vasa samt middag på Pub Niska och Friends &
Brgrs. Besöket avslutades med varma kramar
och känslan av att vi hade fått många nya vän-
ner!

Modiga studerande ger sig av i höjderna. Foto: Olli-Pekka Salo.

Med på vår resa till Jyväskylä i november
hade vi Maja Røj Urrutia och Eva Ramstedt
som skuggade sina kollegor i bildkonst re-
spektive gymnastik. Kerttu Korhonen från
Jyväskylän normaalikoulu skuggade i sin tur
Maja i januari.

Klasstandem. Vasa övningsskola samarbe-
tar med Vaasan lyseon lukio och vi erbjuder
tillsammans en kurs per läsår i klasstandem.
Klasstandem skiljer sig från eklasstandem på
det sättet att paren träffas fysiskt (inte virtu-
ellt som i eklasstandem) och de studerande
tillbringar varannan lektion på vår skola och
varannan på lyseo.

Åsa Löf

GRUPPHANDLEDNA

Att dra åt samma håll. Dragkamp under friluftsdagen på Sandö. Foto: Frida Crotts.

Årskurs 1

Inom grupphandlearteamet för årskurs 1 har vi haft ambitionen att främja en hållbar livsstil för de studerande med tanke på lärande, hälsa och välbefinnande samt miljön. Under första studieåret har vi satt tyngdpunkten på gemenskap, självkänsla och välbefinnande. Vi har ordnat olika temablock och möten inom årskursen, både internt samt i samarbete med olika organisationer som tex. Barnavårdsföreningen som dragit workshoppar i bl.a. självkänsla och framtidsdiskussioner. En målsättning har varit att minska uppdelningen i olika enheter och stärka årskursen som en helhet, där både den nationella sidan samt IB får ge sin egen prägel på verksamheten, som bland annat tagit sig i uttryck som flerspråkighet. Vi fortsätter även som i fjol att integrera bildkonst- och musikstuderande med övriga.

Omsorgen för den sociala, mentala och fysiska hälsan har inte endast synliggjorts genom punktinsatser utan också genom en kon-

tinuerlig dialog på alla nivåer. I en trivselundersökning som vi genomförde på hösten bland alla ettor kom det fram att årskursen överlag upplever att de trivs i sin skola, att man får vara sig själv samt att det är lätt att få kontakt med både medstuderande och lärare. Våra ettor uppskattar också den undervisning de får och tycker att de för det mesta har en rimlig arbetsmängd.

Vi har från första början strävat efter att fostra våra studerande till att kunna ta eget ansvar vad deras skolarbete och studier beträffar. De studerande fick en förankring i skol-samfundet samt struktur och tydlighet i skolvardagen redan under gymnasiekompetens-kursen under perioderna 1 till 2, som vi ordnade i nära samarbete med tutorerna och Övningsskolans egen personal. Kursen har fördelats över två perioder både för att det inte ska bli för intensivt och för att stödet ska kunna fortgå under en längre period. Samarbetet med tutorerna och skolans övriga personal har fortgått under hela året. Nu på våren har

*Under den första skolveckan satsade vi på att lära känna varandra. Tutorerna hade bland annat ordnat en friluftseftermiddag på Sandö.
Foto: Johanna Bonäs.*

ettorna redan gjort sina kursval inför nästa läsår - något som de klarat galant med lite hjälp och handledning av grupphandledare och studiehandledare.

Under de motiverande samtalen har de studerande tillsammans med sin grupphandledare fått reflektera över sin situation som gymnasiestuderande; sina styrkor, sitt ansvarstagande, sin trivsel och sitt lärande utöver sin roll i skolan som medstuderande. Vi har också strävat efter att etablera en god kontakt med hemmen och inbjuda föräldrarna till samarbete med skolan, något som bland annat syns i en god uppslutning till föräldramöten och andra evenemang.

Det är säkert mycket tack vare att vi haft en så väletablerad kontakt med våra grupper och att årskursen har en så god sammanhållning som omställningen till distansstudier i slutet av mars också gått förvånansvärt smidigt. Vi har hållit kontakt med varandra via Wilma, Zoom och telefon, med mera. Alla mår enligt omständigheterna bra, med en sak är alla överens om: Vi saknar varandra och väntar på den dagen då skolorna ska öppna igen!

IA Frida Crotts, IB Johanna Bonäs, IC Kristina Skjäl, ID Lisette Smedlund, IE Margita Nyman

Må-Bra promenad i närmiljön. Foto: Frida Crotts.

Studerande från musiklinjen uppträder för vänner och släktingar. Foto: Frida Crotts.

1A utklädda till gamlingar på klassträff i årets innebandyturnering. Foto: Frida Crotts.

Årskurs 2

Andra året i gymnasiet är ett år med flera stora tillställningar som våra studerande har ansvar för. Redan i september började planeringen inför årets Lucia med att tider för övningar spikades. Speciellt för detta läsår blev att föreningen Brage inte anordnade något val av Lucia i regionen, således ordnade de inte heller någon Luciapara och Luciafest. Vasa övningsskolas gymnasium fick då en förfrågan via musklärare Johan Sundqvist om vi kunde tänka oss att ställa upp med Luciaprogram i Trefaldighetskyrkan på Luciakvällen fredagen den 13.12. Efter diskussioner mellan rektorer, grupphandledare, musklärare och studeranden beslöt vi oss att anta utmaningen. Således höll våra studerande enligt tradition ett Luciaprogram åt skolans övriga studerande, personal samt inbjudna föräldrar på Luciamorgonen i festsalen. Hela årskursen var involverad på ett eller annat sätt och i själva Luciaprogrammet på festsalens scen

var över 80 studerande med. På kvällen var över 60 studerande med och höll Luciaprogram för en fullsatt Trefaldighetskyrka.

Den andra stora tillställningen som involverar studerande i årskurs 2 är de äldstes dans. Under hela period tre deltog våra studerande i en danskurs i gymnastiken ledd av gymnastiklärarna Thomas Friman och Eva Ramstedt. De äldstes danstillställningen ordnades detta läsår på kvällen fredagen den 14.2. Festsalen var fylld till sista platsen med föräldrar och anhöriga som fick se sina barn uppklädda i festkläder framföra ett ungefär timmes långt dansprogram.

Utöver dessa mera spektakulära tillställningar har förstås också skolvardagen haft sin gilla gång. Kurser har avlagts, raster spenderats i vänners lag, läxor har lästs och uppsatser och projektarbeten inlämnats i tid och otid. Valet av nästa läsårs kurser gjordes i februari och underlättades av att vi även läsår-

Äldstes dans 14.02.2020. Foto: Felix Lindvik.

Åk 2 i Trefaldighetskyrkan på Luciadagen, i samarbete med Vasa svenska församling och Brage. Foto: BK.

ret 2020-2021 använder oss av motsvarande fem perioders system som detta läsår. Att vi kunde behålla fem perioders systemet glädde våra studerande mycket.

I mångt och mycket är dock förstås detta läsår präglad av de händelser som tog fart i Kina i december 2019. Efter att ett stort antal fall av virusorsakad lunginflammation hade konstaterats i Wuhan provinsen kom ett nytt Corona virus, COVID-19, att bli bekant för hela världen. Viruset spred sig som en pandemisk löpeld över hela världen och landade i Finland i Mars 2020. Finlands regering med statsminister Sanna Marin i spetsen meddelade måndagen den 16.3 om omfattande åtgärder för att stoppa smittspridningen av Corona viruset och förhindrandet av en överbelastning av sjukvården. Bland dessa åtgärder fanns beslutet om stängandet av landets alla gymnasier från och med onsdagen den 18.3. Det skulle visa sig att resten av detta läsår undervisades på distans.

Vi kan redan nu dock konstatera att vi är lyckligt lottade i vår skola då det finns en stor beredskap för och tillgång till digitala verktyg. I skrivande stund har vi undervisat på distans i två veckor och håller kontakten med våra elever framförallt via zoom, som är ett verktyg för videokonferens.

Vi kan endast vänta och se hur saker och ting utvecklas och hur olika åtgärder mot corona virusets spridning fungerar, men om det så är på distans eller genom närstudier, fortsätter vår bildningsresa fortfarande med sikte på studentexamen och livet som följer!

IIA Joachim Hofman, IIB Caroline Ingo, IIC Moja Ladvelin, IID Joel Storgård, IIE Elisabeth Norrmén

Årskurs 3-4

Grupphandledarteamets strategi har under läsåret varit att av skapa förutsättningar för ett hållbart lärande. Genom samtal och planering har vi strävat att förbättra förutsättningarna för social samverkan, individuell progression och ämnesvisa framtidsfärdigheter.

Innevarande läsår var för de flesta av våra studerande det sista i gymnasiet och på andra stadiets utbildning. Fokus för läsåret var handledning kring och inför det som sker under det sista läsåret, men också en förberedelse för det vuxenliv som följer efter avslutad skolgång. Under årets temablock har vi tagit sikte mot livet efter gymnasiet och våra studerande har fått ta del av föreläsningar. Bl.a. berättade vår forna studerande Otto Lillhonga om livet i armén och Ann-Sofi Backgren föreläste och initierade en diskussion kring jämställdhet.

Under året har vi hållit utvecklingssamtal med varje studerande och erbjudit dem möj-

ligheten att reflektera kring livssituationen och de tankar och funderingar som de har inför framtiden. Likt tidigare läsår ha vi hållit en så aktiv och kontinuerlig kontakt som möjligt med våra studerande.

Abi-kommittén har fungerat som en samlande faktor för samtliga abiturienter. Grupphandledarna har strävat till att följa med och stöda kommittén i arbetet kring bänkskuddardagen och de gemensamma aktiviteter som ordnades i skolans regi. Vi har inbjudit föräldrarna att delta i bänkskuddardagen vilket redan kan ses som en tradition på skolan.

Under vårterminen har vi följt med studieprestationerna för de som ska bli studenter men också värnat om de studerande som kommer att fortsätta med sina studier under ett fjärde skolår.

IIIA Stefan Røj, IIIB Camilla Söderback, IIIC Tina Liljeblad, IIID Anders Fransén, IIIE Henrik Lindgrén, IVA Stefan Røj och Camilla Söder-

Foton: Camilla Söderback.

UNDERSTÖDSFÖRENINGEN FÖR BILD- KONST OCH MUSIKPROGRAMMET VID VASA ÖVNINGSSKOLA (UFFBOM)

UFFBOM är en förening som generellt understöder studerandes aktiviteter inom bildkonst - och musikprogrammet vid Vasa övningskola. På musiklinjen kan föreningen bidra med ekonomiskt stöd vid t.ex. ordnande av musikalen. På bildkonstlinjen kan föreningen understöda vid anordnande av utställningar och bidrag kan ges för studiebesök till t.ex. konstkolor och konstmuseer. Föreningen kan även stöda specialkurser, studieresor, föreläsningar och dela ut stipendier.

Under läsåret 2019-2020 har UFFBOM presenterat verksamheten och värvat nya medlemmar i samband med bildkonst och musikprogrammets höstkonsert och vernissage samt i samband med en hälsomässa som ordnades på skolan i oktober. Föreningen har därtill handhaft serveringen i samband med ovan nämnda Höstkonsert och vernissage som ordnades av åk 1 och 2 på musik- och bildkonstprogrammet. Under höstens sex välbesökta musikalföreställningar som tredje årets studerande på musikprogrammet stod för, bistod föreningen också med servering.

Föreningen har under läsåret aktivt ansökt om bidrag från olika fonder och stiftelser i syfte att ytterligare ge guldkant åt linjernas verksamhet och skapa bättre möjligheter för studerande att synliggöra sin verksamhet.

Av föreningens medel har anslag detta läsår främst använts för utgifter i samband med musik- och bildkonsttreornas lägerdagar på Klippan samt musikalen och bildkonsttreornas slutvernissage. Dessutom utdelar föreningen stipendier till samtliga årskurser inom bild- och musiklinjen i samband med skolans vårfest.

Tack vare lärarrepresentanterna Lisette Smedlund (bildkonstlinjen) och Johan Sundqvist (musiklinjen) har föreningen fått en god inblick i linjernas verksamhet och därmed har samarbetet med utbildningen löpt smidigt och varit välfungerande.

Styrelsen vill tacka alla familjer som bidragit med ekonomiskt stöd genom medlemsavgifterna.

Konst och musik ger glädje åt alla i skolan!

Föreningens styrelse för läsåret 2019-2020 består av följande personer:

Marina Bendtsen	ordförande
Pia Rönnlund	viceordförande
Milla Eriksson	sekreterare
Nina Karls-Nygård	kassör
Teresia Byholm	medlem
Caroline Ekman	medlem
Nina Grangård	medlem
Mathias Smeds	medlem
Emma Häkkinen	studeranderepresentant (hösten 2019)
Nathalie Eriksson	studeranderepresentant (våren 2020)
Lisette Smedlund	lärarrepresentant
Johan Sundqvist	lärarrepresentant

PLANERINGSSKEDET AV GYMNASIETS NYA UTRYMMEN INLETT

Åbo Akademis rektor Moira von Wright beslutade 25.2 om att inleda planeringen av utrymmen vid Vasa övningsskolas gymnasium. Den så kallade spektrumbyggnaden är byggd på 1960-talet och det finns ett stort behov av att modernisera utrymmena för att motsvara dagens lärmiljöer.

Lärarna gjorde en behovskartläggning redan under våren 2019 och denna följdes upp under våren 2020 med fler intressegrupper. Projektplanering genomförs tillsammans med fastighetsägaren Finlands universitetsfastigheter Ab (SYK Oy). Gymnasiet bjöd in till en samskapande workshop med målsättningen att samla in idéer för att utveckla gymnasiets fastigheter.

Undantagstillståndet föranledde att kartläggningen gjordes digitalt. I april och i maj fick studerande, lärarstuderande, personal, vårdnadshavare och skolans direktion ta del av planeringsarbetet genom tre olika tillfällen. Lärarna har även fått ta del av materialet under vårens kollegiemöten.

Under det första tillfället kunde intressegrupperna gå in på en websida och ge synpunkter på vad som är bra med nuvarande faciliteter och vilka aspekter ses som utmanade. I det andra direktsända tillfället så diskuterades förslagen mer i detalj och under det tredje tillfället gjordes nödvändiga specificeringar. Tidtabellen höll under våren och projektplaneringen fortsätter enligt planen under sommaren och hösten. Under hösten 2020 genomförs själva byggnadsplaneringen.

Styrgruppen för Spektrumprojektet samlad till första mötet. Foto: Nina Kallio.

Styrgruppen träffades 18.2 för ett inledande projektredovisnings- och planeringsmöte. I styrgruppen ingår *ledande rektor Bernt Klockars VÖS, direktör Timo Bäckman ÅA, byggchef Kimmo Mäkelä SYK, Jessica Örn kundchef SYK, Mats Borgmästars gymnasirektor VÖS.*

Foto: Vilja Media Ab

JOB SHADOWING

*Mirjam Pomplun
från Tyskland
bekantar sig med
skolans närmiljö.
Foto: Frida Crotts.*

Why would you recommend job shadow?

For me job shadowing is the best of the Erasmus plus mobility programs because you get a real-life view of another school in a foreign country. You follow one or several teachers in all their daily duties, so you get a perfect impression of what the job is like. You can easily compare it with your own schedule, routines, stress factors at home. I very much appreciated the time the teachers took to discuss lessons, explain specific settings and decisions as well as their openness to let me catch a view of their daily happy and petty things.

What in specific have you noticed during your week with us?

This must be the trust I experienced, between teachers and students as well as between teachers in leading roles and staff. I very much liked the lack of control I perceived, and I am convinced that this is the number one condition to achieve lasting and efficient learning. This is something I have already introduced in my own teaching style because trust comes easily to my personality but has been overridden by what I experience as a cultural strictness in German schools. Being used to German customs it was odd to me that the students would call the teachers by their

first names, but this was only in the beginning. I realized that this does not stand for a lack of respect so I kind of forgot about it quickly.

What will you implement when going back home?

As mentioned above' trust will be the most important thing I want to cultivate with my students. I want to create a friendly atmosphere and try to relax about my fears that the students won't learn enough. I also really liked the brain breaks and have started using them in my classes and my students love them. I have started negotiations with our computer staff to test trial versions of ItsLearning in one of my classes to see if this could be implemented in our school.

What would you recommend for us to do in the future?

I can only full-heartedly encourage you to keep up the program the way it is! I think it is great the way you do it and will build schedules as you do for your potential job shadowers. I think it was especially great that I could stay with Frida so I got a 24/7 impression of "my" teacher's life - but this, of course, can't be asked of every teacher at your school.

ÄMNESVIS VERKSAMHET

MODERSMÅL OCH LITTERATUR

Årets läsårstema "Hållbart lärande" har styrt vår undervisning mot att satsa starkt på basfärdigheterna i ämnet. Vår satsning på eko- och normkritiken i fråga om val av texter i undervisningen kan även nämnas som ett led i ett hållbart lärande. Vi har inom ämnet också fokuserat på att jobba med tidsanvändningen eftersom många av våra studerande upplever stress i vardagen. Modersmålets vitsord i studentskrivningarna betonas mera i det nya antagningssystemet vilket ökar trycket på ämnet.

Författaren Ann-Sofie Carlsson diskuterade novell-skrivande med några grupper som läst hennes senaste novellsamling "Labyrinten". Foto: Kristina Skjäl.

Författaren Ann-Sofie Carlsson besökte sko-

Möte med barnboksillustratören Linda Bondestam på Helsingfors Bokmässa. Foto: Kristina Skjäl.

lan i september. Hon berättade om sin novellsamling "Labyrinten" och höll kreativa skrivövningar med flera modersmålsgrupper. Ett tjugotal av skolans studerande och två lärare deltog i oktober i en programpunkt på Bokmässan i Helsingfors. Våra studerande intervjuade Linda Bondestam, Jenny Lucander och Lena Frölander-Ulf om deras bilderböcker. De diskuterade hur det var att illustrera egen och andras text, dvs samarbetet mellan författare och illustratör. Några abiturienter och en lärare deltog i december i provet i muntlig kommunikation som ordnas i samarbete med Vi7-gymnasiernas modersmålslärare årligen.

Under året har flera grupper av gymnasister varit på gratis bio på Ritz för att se ny nordisk film. Skolan har dessutom både fått teaterbesök och själv besökt teatern. Vi har med de flesta gymnasister sett pjäsen "Bomullsängeln" i regi av Ulrika Bengts och dramatiserad av Annina Enckell. I klassen diskuterades sedan ivrigt hur viktigt det är att kvinnornas historia också får höras. Den turnerande Unga

Möte med Kjell Westö under svenska veckan.

teaterns klassrumspjäsa om ismer i januari var ett samarbete med ämnet historia och även lärarstuderande fick ta del av denna föreställning. Svenska veckan som ordnas av Folktinget för att bredda firandet av Svenska da-

gen och erbjuda kulturevenemang på svenska ordnades i november. Författaren Kjell Westö som vi har läst i många kurser besökte tillsammans med Juha Itkonen Fanny-huset där IB-studerande Dritero Ferri träffade honom öga mot öga.

Största delen av kollegiet deltog i höstas i den av SLS arrangerade fortbildningen om skönlitteraturens roll i svenskämnet. Lärarna har dessutom deltagit i pedagogträffar arrangerade av Wasa Teater. Samarbetet med andra Vi7-lärare har fortsatt och under hösten var det träff i Vasa. Kulturfonden för Sverige och Finland arrangerade ett fortbildningsseminarium för lärare med temat Uppdatera dina Sverigekunskaper, och vi hade då möjlighet att även träffa nejdens lärare i svenska. Lärare i kollegiet har även deltagit i Gränslandprojektet som arrangeras av ÅA. Då Hälsomässan arrangerades på skolan bidrog modersmålskollegiet med en mysig Läshörna där vi hade möjlighet att diskutera litteratur med såväl våra ungdomar som deras föräldrar.

Här är en del av teamet bakom årets 10minlive-sändning . Foto: Lisette Smedlund.

Årets "10 minutes live"-tävling handlade om finlandssvensk litteratur. Bildkonstläraren och musikläraren handledde tillsammans med modersmålsläraren. Efter en fyra dagars

*"Giv oss mod att leva
med själar i blom-
ning."*

Christina Andersson

introduktion i flerkameraproduktion och media vändes Svenskfinlands blickar mot showen från VÖS gymnasium på hbl.fi. De studerande som deltog gjorde bl.a. en liveintervju med författaren Ann-Helen Attianese om hennes diktsamling "Come noi".

Vi har njutit av närheten till Vasa stadsbibliotek och synliggjort vår läsning.

Rofylld lässtund på brandgatan. Foton: Kristina Skjäl.

SPRÅKGRUPPEN -

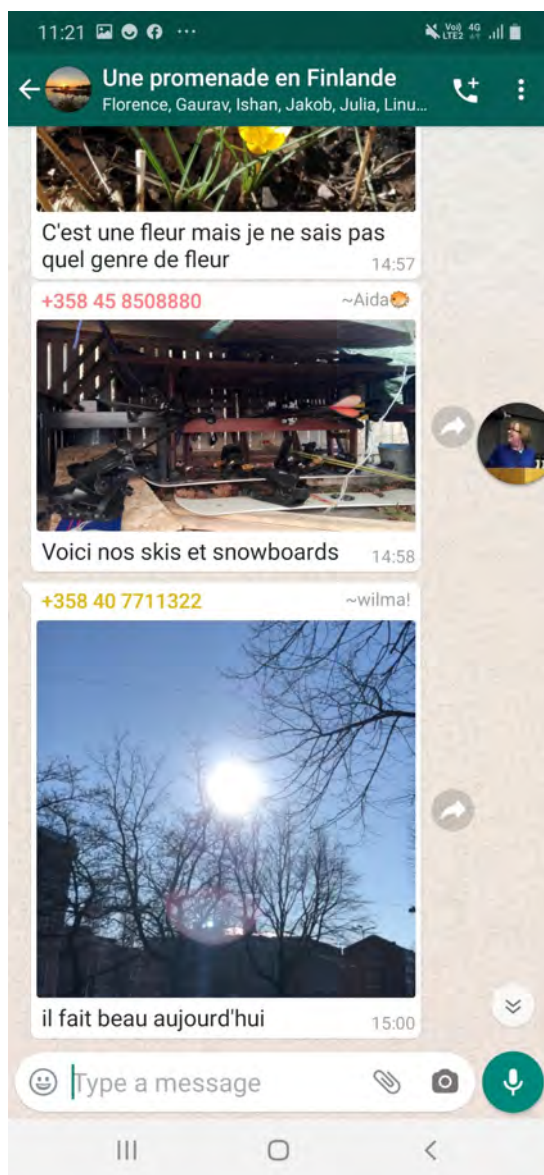
finska, engelska, tyska och franska

Hållbart lärande i språk innebär att vi under läsåret arbetat för ökad kontinuitet inom våra kurser med check-ups för medveten inlärnin, formativ bedömning och tid för reflektion. Vi har påbörjat jobbet med lärandemålen som bildar utgångspunkt för medveten inlärnin. Vår strävan är fortsättningsvis att skapa verktyg som den studerande kan använda för uppföljning av sin egen lärtig under en kurs, termin och läsår.

Vi har fördjupat oss i temat pedagogik på hjärnans villkor. Vi har en medveten mobiltelefonpolicy för klassrummet. Vi tar ansvar för att mobiltelefonen används med intention. Projektet "Övis i rörelse" har gett inspiration för aktiviteter som ökar de studerandes fokus och energinivå. Vår strävan är att öka välmåendet genom en harmonisk inlärningsmiljö, lärstrategier på individnivå och realism i tidsanvändning. Vi ser det som viktigt att ge tid för diskussion och reflektion.

Skolfredstemat "Vi tar ansvar" har inneburit att studerande och läraren (och lärarstuderande) tar ansvar för det kollegiala läranet inom kursens ramar. Vi har strävat till att tillsammans etablera ett klimat som gynnar

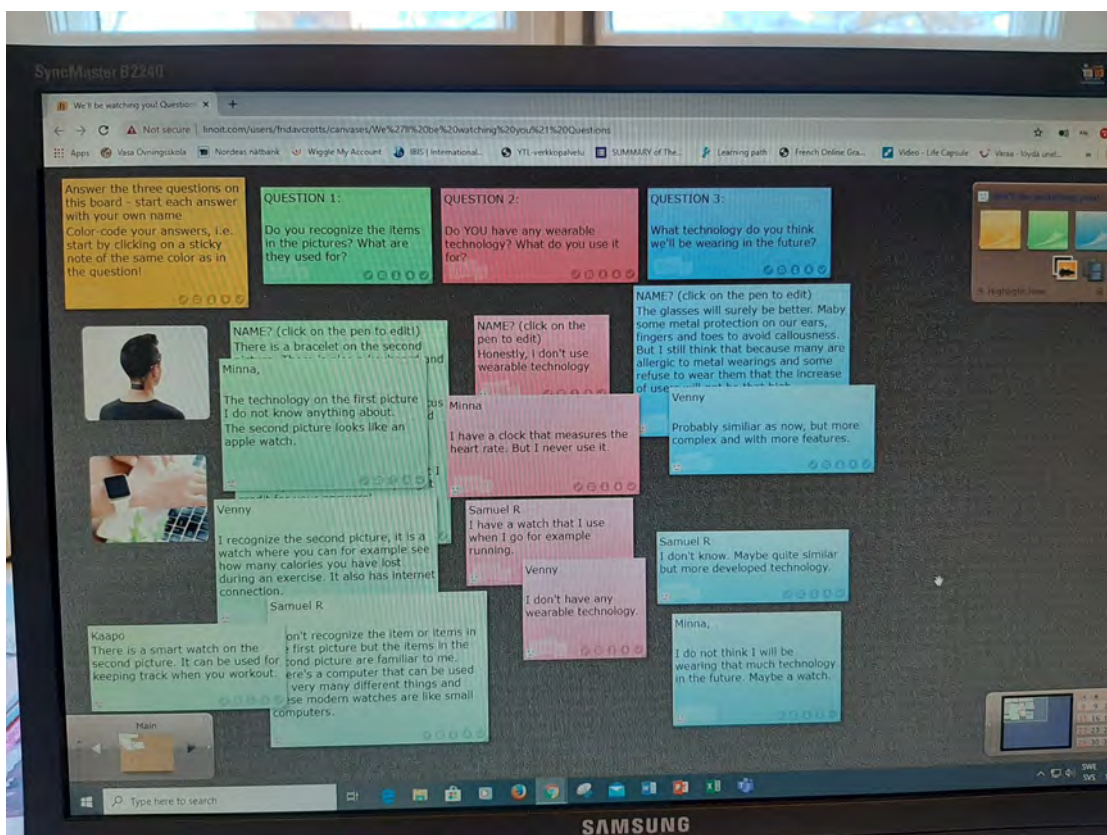
*Att alla har varsin dator i klassen utesluter inte att man också jobbar med mer traditionella media som posters och olika "analoga" grupparbeten!
Foto: Frida Crotts.*

Man kan tex. använda telefonerna till att gå ut, ta bilder och sedan "Whatsappa" på franska! Screenshot: Frida Crotts.

och motiverar inlärnin. Vi har samarbetat för att skapa en kultur av delande av inlärnings-tips och intressant material som kan gagna alla i gruppen.

Hela språkgruppen har samarbetat kring den nya plattformen Itslearning och skapat en grundmodell som kan användas i samtliga kurser. Intern fortbildning kring bl.a denna plattform har ordnats under läsåret.

Läsåret slutade med ett par månader distansundervisning. Foto: Frida Crotts.

Arbetet med GLP2021 har inletts. Vi har samarbetat med Vi7 språklärarna och deltagit i gemensamma arbetsmöten. Tre språklärare deltog i den fortbildning kring GLP2021 som ordnades 9 mars i Karleby för regionens språklärare. Frida deltog i SUKOLs vinterdagar i Riihimäki, 7-8.2020, där bl.a. begreppet språkprofil aktualiserades. Bedömning av studentexamen var temat för en fortbildningsdag arrangerad av LUKKI i Helsingfors 18.1 och VÖS representerades där av Frida och Johanna.

Som ett led i det språkstimulerande arbetet har vi under en stor del av hösten jobbat med planeringen av våra projektresor till Berlin 2-8.5 och till Paris i början av maj 2020. P.g.a. Corona-krisen var vi dock tyvärr tvungna att inhibera resorna med rätt så kort varsel. Våra studerandes besvikelse gick inte att ta miste på. Vi satte genast igång processen att försöka flytta fram de så gott som färdigt planerade

resorna. Efter mycket extra arbete har vi nu lyckats få nästan alla pusselbitar på plats och det verkar som att båda språkgrupperna i alla fall får åka till både Paris och Berlin. Den nya resetiden är första veckan i oktober.

I våra franskspråkiga grupper har vi ändå fått ta del av internationella utbyten i och med att vi har en utbytesstuderande från Frankrike med oss i årskurs två i gymnasiet, samt tre av våra egna studerande som återvänt från olika utbyten i franskspråkiga länder. Dessa fyra studerande har frikostigt delat med sig av sitt kunnande och sina erfarenheter i våra grupper. Vi har också en studerande på utbyte i Frankrike för tillfället och vi får då och då små glimtar i hur hon har det.

Samarbetet med Jyväskylä fortsatte även detta läsår. Våra studerande åkte på språkutbyte i november och fick svarsbesök av sina finskspråkiga vänner i januari 2020. De studerande hade även möjligheter att genomföra

en del kurser med inslag av eklasstandem.

Det är inte enbart våra studerande som har fått ta del av utbyten. Under våren har vår ämnesgrupp även fått ta emot två lärare i engelska från Tyskland, Stephanie Schmidbauer och Mirjam Pomplun, inom ramen för Erasmus Job Shadowing programmet. Stephanie var intresserad av handledning av blivande språklärare, medan Miriam var hos oss för att hitta nya möjligheter med ICT i språkundervisningen. Det var intressant och givande för alla parter att diskutera och jämföra vår lärarvardag - ofta för att inse hur hem-

mablinda vi kan vara. Se några av Mirjams reflektioner i avsnittet "A few words on Job shadowing".

Övergången till distansundervisningen så här i Coronans tider har gått smidigt tack vare kollegialt stöd och samarbete, bl.a. i form av ett delat dokument för tips och idéer samt regelbundna Zoom språkmöten. Ofta är det också våra studerande som handlett oss i teknikens snårskog. Både lärare och studerande har gång på gång fått konstatera att vi inte skulle klara oss utan varandra - vare sig vi möts IRL eller på distans!

*Kira Liljestrand håller
övningslektion i
MAA4. Foto: Camilla
Söderback.*

MATEMATIK

Tillsammans med en studerande har vi jobbat för en bra grund, både vad gäller kunskap, arbetsrutiner och sociala färdigheter. Denna grund underlättar och hjälper studerandena att utveckla sina kunskaper. Samtidigt ger det en god självkänsla som är en viktig del av studerandenas välmående, vilket på sikt är viktigt för både ett hållbart personligt liv och samhällsengagemang.

Under läsåret har vi satt speciell fokus på studieteknik, formativ utvärdering, uppföljning av studieframgång, studerandenas delaktighet i kursplanering och genomförande, att skapa en positiv inlärningsmiljö och att lära för livet, dvs ge en stark grund för framtida studier.

Vi var alla tvungna att ta stora digitala kliv med mycket kort varsel i och med att sko-

Distansprov i matematik. Foto: Nikke Palmberg.

lorna stängdes i mitten av mars på grund av corona-krisen. Med 39 timmars förvarning gick vi över till distansundervisning, vilket var både lärorikt, kreativt, problemlösningsfokuserat och frustrerande. På den digitala fronten kan också nämnas att vi har testat och infört digitala häften i undervisningen.

Under läsåret har vi ordnat ab-
 ittestugor inför studentskrivning-
 arna och räknestugor i samband
 med kurserna.

Glädjande under året var att Fi-
 lipa Sandberg blev tvåa i Mat-
 tetäpplan som ordnas av Tek-
 nologföreningen vid Aalto univer-
 sitet. Fem studerande från vårt
 gymnasium deltog.

*Filippa Sandberg och Amanda Rösgren.
 Foto: DCB.*

IB MATHEMATICS

In grade 2 we started to teach according to a new syllabus. This meant more work for the teacher than normally trying to figure out what had changed from the previous syllabus and get to know new teaching materials. We needed special arrangements because of the group sizes being small in two of the courses. In Mathematics Analysis and Approaches we have had a group of SL students being taught normally and a group of three HL students who do their Mathematics studies as an online course through Pamoja. Besides that, we have had a group of five students in Mathematics Applications and Interpretation

which get partly teaching in class and partly as self-studies.

In pre-DP we have followed the same system as previous years following the national courses but in English.

In grade 3 we have had the last year of the courses Mathematics SL and Mathematics HL. We had everything well planned and carried out when we suddenly got to know that the IB final exams are cancelled due to the Corona pandemic. At the moment we don't know exactly how the diploma grades are counted, but it is clear that the internal assessment plays a greater role than we thought at the moment the students worked on it.

BIOLOGI OCH GEOGRAFI

Läsåret 2019-2020 inleddes som vilket annat läsår som helst. Den nuvarande läroplanen som nyss tagits i bruk började hitta sina former gällande utvärdering och arbetsmetoder. Trots detta påbörjades på allvar planeringen av ibruktagandet av den nya läroplanen som kommer att börja tillämpas från och med läsåret 2021-2022. Under läsåret hade vi efter en paus på tre år igen lärarkandidater med oss i undervisningen.

I slutet av augusti besökte 2 lärare och 18 studerande Fakulteten för naturvetenskaper och teknik vid Åbo Akademi i Åbo. Under två dagar fick våra studerande bekanta sig med biologistudier vid fakulteten genom många intressanta laborationer och föreläsningar. Studiebesöket var mycket givande och också viktigt med tanke på att ge våra studerande en inblick i universitetsstudier.

I början av september deltog ca 40 IB studerande i fältkursen som genomfördes vid Klippan i Monäs i Nykarleby. Under tre dagar genomförde eleverna olika typer av fältundersökningar i det vackra Natura 2000 området som omger klippans lägergård. Fältkursen

Kvadratanalys under fältkursen. Foto: Margita Nyman.

behövs inom IB biologin för att vi ska kunna uppfylla kravet på tillräckligt mycket praktiskt arbete.

Undersökning av växter under fältkursen. Foto: Margita Nyman.

I mitten av november deltog lärarna i biologi i en konferens om genealogi och DNA vid Umeå Universitet. Konferensen behandlade hur DNA idag används för att utreda hur människosläktet spridit sig till jordens alla hörn, hur DNA används i dagens släktforskning samt hur DNA kan användas inom modern kriminologi.

Även ett studiebesök till Umeå universitet för våra studerande var inplanerat till slutet av november, men på grund av omfattande strejker ställdes färjeturen med Wasaline in och således kunde inte studiebesöket genomföras detta läsår.

Intresset för det finländska skolsystemet återspeglas även detta läsår i och med att vi inom ämnesgruppen haft en lärarstuderande från Linköpings universitet under tiden 27 januari till 21 februari. Hennes ämneskombination var geografi och historia. Inom ramen för hennes VFU-praktik tog hon del av vår ordinarie undervisning och övrig verksamhet inom skolan samt även hur lärarutbildningen bedrivs inom Vasa övningsskola.

I allt väsentligt är det ändå Corona virusets framfart som kommer att komma ihåg från detta läsår. Spridningen började i Kina i december 2019 och kändes i detta skede avlägset, men som vi alla vet utvecklades det hela till en pandemi med konsekvenser av aldrig tidigare skådade dimensioner i vårt nutida samhälle.

Finlands regering med statsminister Sanna Marin i spetsen meddelade måndagen den 16.3 om omfattande åtgärder för att stoppa smittspridningen av Corona viruset. Bland dessa åtgärder fanns beslutet om stängandet av landets alla gymnasier från och med onsdagen den 18.3. Det skulle visa sig att vi undervisade på distans resten av läsåret

Vi kan redan nu konstatera att vi har varit lyckligt lottade i denna mycket speciella situation med undantagslagar ikraft. Vasa övningsskola och Åbo Akademi har visat sig vara väl förberedda för distansundervisning. Vi har tillgång till diverse digitala verktyg som nu kommer väl till pass. I vår undervisning har vi redan tidigare i stor utsträckning an-

Bilder från studiebesöket i Åbo. Till vänster laboration och till höger musdissektion. Foto: Margita Nyman.

vänt oss av dessa verktyg men nu är det verkligen av avgörande betydelse att kunna använda de digitala plattformarna. De verktyg som främst används är Zoom för videokonferenser, Itslearning för delning av undervisningsmaterial, uppgifter och prov samt Teams för allmän kommunikation, inlämningsuppgifter och delning av lektionsmaterial. Socrative och Testmoz är också i använd-

ning för att genomföra mindre förhör och minitest.

Det är nya tider nu och inget är som förr. Vi undervisar hemifrån och träffar endast våra studerande över internätet. Bra har det dock fungerat hittills, och bra fungerar det säkert också tills läsåret slut.

KEMI

Årets tema "Hållbart lärande" passar kemin utmärkt. Kemin är ett ämne som man ska ha nytta av också i sin vardag och framöver i livet, inte endast på skolbänken. Därför har vi satsat en del på att fokusera på kemin i vardagen för att utveckla studerandes förutsättningar att delta i samhällsdebatten i frågor som anknyter till kemin. Vi har jobbat på att se kopplingar över till andra ämnen och tänka på hållbarhetsperspektivet då det kommer till användning av olika material. På den experimentella fronten har vi satt in en extra stöt för att satsa på öppna laborationer där studerande utgående från en forskningsfråga, själv ska planera sin undersökning. Här ser vi en tydlig förbättring i det självständiga tänkandet och planerandet. Likt tidigare år har vi jobbat vidare med de digitala verktygen som studerande bör vänja sig vid inför studentskrivningarna.

Under läsåret har lite ny utrustning införskaffats, bland annat en ny analysvåg samt några fler elektriska brännare och magnetomrörare.

Ett mycket populärt och uppskattat besök gjordes till Korscholms vuxeninstitut där den svenske professorn i organisk kemi Ulf Ellervik föreläste om den svåra konsten att leva.

Ulf Ellervik. Foto: Caroline Ingo.

FYSIK

Genom att se fysiken i såväl våra utförda experiment som i vår omvärld i stort har vi jobbat för att våra studier ska resultera i mer än behandlade teorier. Med en stark koppling till skeenden i vår omgivning har vi siktat på förståelse kring fysikens samband i stort och smått. Ena dagen blåförskjutningens koppling till universums expansion och en annan dag hur valet av porslinskopp alternativt pappersmugg inverkar på uppvärmningstiden i mikrovågsugnen. I övertygelsen om ett, för tidens tand, mer hållbart inlärningsresultat har vi haft betoning på fysikens roll i vardagen.

Vilken känsla att få "falla fritt" utan de risker som ett fallskärms-hopp innebär!

DLR-besöket tog oss med på ett rymdäventyr.

Utrikesresan gick denna gång till München där vi bland annat besökte DLR (Deutsches Zentrum für Luft- und Raumfahrt) i det svåruttalade stället Oberpfaffenhofen strax utanför München. På programmet stod även Deutsches Museum, BMW-Welt, Plancks Institut, Dachau Memorial Site och ESO m.m.

HISTORIA

Inom ämnet historia strävar vi efter att ge de studerande färdigheter som behövs för att kunna leva på ett kulturellt hållbart sätt i en mångfacetterad miljö. Inom ramen för våra kurser lär de studerande känna både sin egen och andras historia och kultur. Man kan också använda sig av det historiska ämnet för att förklara och fördjupa sig i hållbar utveckling.

Vardagen och dess lunk förbyttes emellertid till något nytt och ovant i och med pandemins framfart.

Situationen var förstås besvärlig för världen i stort. Uppfriskande var däremot den positiviteten och flexibilitet som de studerande visade och stora var de steg som togs gällande kommunikation medelst digitala hjälpmedel.

Genom att titta på hållbar utveckling utifrån ett historiskt perspektiv kan man till exempel visa studerande att tidigare generationer haft en skuld i de problem, till exempel miljöproblem, vi upplever idag och förstå vilka faktorer som föranlett människorna att agera på detta sätt.

Vi har gjort studiebesök inom våra kurser till lokala muséer och tagit emot intressanta gäs-

Ovan: Kläddesign - utgående från demokrati-begreppet - som slutprodukt i gymnasiekursen Konsten att förstå historia.

ter utifrån i våra klassrum. Två uppskattade gäster var Gunilla Luther-Lindqvist som berättade om Nada Nords hjälpinsatser i flyktinglägren i Grekland och Turkiet, samt Emina Arnautovic som delade med sig av sina erfarenheter av att komma som flykting till Finland. De gav oss perspektiv på tillvaron.

Under höstterminen genomfördes också kursen Konsten att förstå historia – en projektkurs inom ramen för Idemos verksamhet - där fokus låg på ämnesövergripande pedagogik och kompetensområdena i gymnasiets nya läroplan. Kursen avslutades med ett vernis-sagetillfälle vid Academill där professor emeritus Nils-Erik Villstrand medverkade som hederstalare under rubriken "historiska fram-tider".

Nere: Gymnasisten Cilla Dalkvist presenterar sitt slutarbete i gymnasiekursen Konsten att förstå historia (Academill).

SAMHÄLLSLÄRA

Inom ämnet samhällslära är läsårstemat hållbart lärande alltid aktuellt. Vi strävar efter att ge våra studerande färdigheter som behövs för ett hållbart liv både på lokal, nationell och global nivå, till exempel ekonomiska, juridiska och andra samhälleliga färdigheter.

I år har en del av våra studerande deltagit i Global Social Leaders internationella tävling kring de globala utvecklings- och hållbarhetsmålen Agenda 2030. Vi väntar med spänning på resultat från tävlingen. Våra studerande har också framgångsrikt deltagit i ekonomitävlingen Generation euro. Vi har gjort flera studiebesök, till exempel till riksdagen i Helsingfors, Vasa stadsfullmäktige, Österbotens tingsrätt, lokala företag och banker.

Utvecklingsarbete i riktning mot GLP2021 sker till exempel inom ramen för Hållbart

FILOSOFI

Årets läsårstema "Hållbart lärande" har på många sätt aktualiserats inom ämnet filosofi. Vi har närmat oss temat ur flera perspektiv. Dels kan begreppet "hållbart lärande" syfta på att de studerande utvecklar en förmåga att förhålla sig till information, kunskap och studier på ett hållbart sätt. Genom att vi via diskussioner och annat arbete lärt oss ifrågasätta och söka motiv och argument för uppfattningar, kan vi också få ett bättre grepp om den information vi ständigt omges av. Vi har jobbat med att undersöka grunder för vetandet och med att öppna upp begrepp och dess betydelser, vilket lär oss att strukturera tänkandet och se större helheter och samband. Kreativiteten gynnas då man kontinuerligt utmanas av frågeställningar som saknar enkla svar. Detta kan alltså stöda en utveckling mot en hållbar inställning till den egna kunskapen.

Vi har också närmat oss temat ur ett mer etiskt perspektiv. Ett "hållbart lärande" kan syfta på att lära sig om en hållbar livsstil, att

Digital gästföreläsning med Man Yang från Hanken i April 2020.

företagande (TS1). Kursen är ämnesövergripande i Idemos regi och är ett resultat av ett nära samarbete mellan ämneslärarna Moja Ladvelin, Mikael Lax och Anders Fransén. Kursmålsättningarna har parallellt med den företagsamma pedagogiken och arbetslivsförberedande inslag varit att tangera teman som diversitet, ledarskap, teknik och etik.

begrunda frågor om vad som faktiskt utgör ett gott liv och vad som behövs för ett sådant. Vi har diskuterat och reflekterat över frågor som berör detta. Via diskussioner sporrar man till att öppna upp sitt tänkande och tillgodogöra sig nya perspektiv.

PSYKOLOGI

Hållbart lärande har aktualiserats inom på flera olika sätt inom ämnet psykologi. Temat har behandlats bl a genom att belysa meta-kognitiva kunskaper och färdigheter studerandes lärande i samtliga kurser.

Studiebesök och expertgäster har varit ett återkommande inslag i kurserna. Inom projektet SYNAPS kommer två seminarier med aktuella teman som knyter till ämnet att ordnas. Det första hölls i oktober och det andra i april. Vidare ordnades också kursen "Psykologi efter gymnasiet" under vecka 8 med psykologistuderande från Åbo Akademi som håller kursen. Psykologin har också samarbetat med samhällslära och modersmål inom kursen "Hållbart företagande".

RELIGION

Under kurserna har vi haft uppskattade virtuella besök av Sabina Lumivirta som har arbetat med religionsdialog både i Finland och utomlands. Vi har också fått videohälsningar från personer som är aktiva inom religiösa samfund och gjort ett studiebesök till ortodoxa kyrkan i Vasa.

HÄLSOKUNSKAP

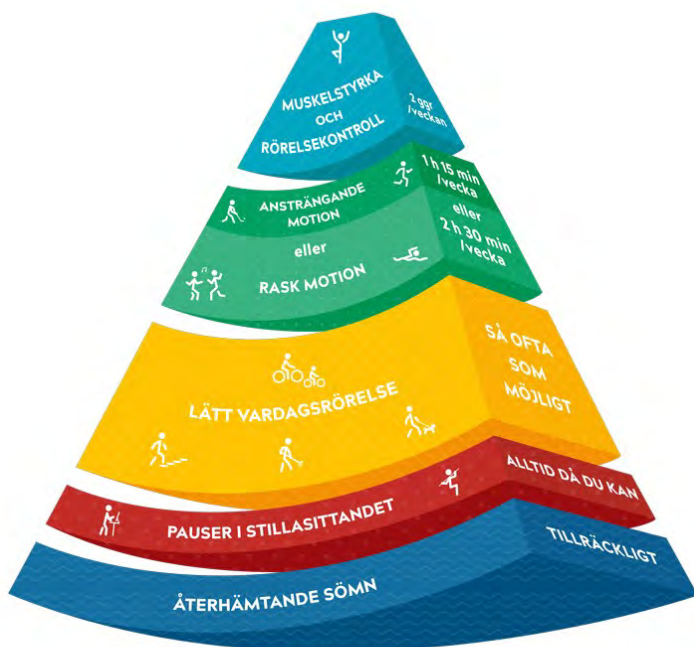
I den enda obligatoriska hälsokunskapskursen finns många ämnesområden som behandlar de studerandes hälsa och välbefinnande. Vi har fortsatt med det lyckade konceptet att varje studerande väljer en hälsovana de vill lära sig mera om och göra en liten förändring i. De följer med sitt "normala" beteende i en vecka och försöker förbättra det valda beteendet i två veckor. Projektet utmynnar i en rapport där både teori och utförande ingår tillsammans med analys och reflektioner. Inlärnigen förstärks – blir hållbar – genom att kunskapen blir personlig, och inom gruppen täcks många olika hälsobeteenden. Kursen

strävar till att förbättra studerandenas hälsokunnande och i och med det personliga projektet lär de sig utvärdera sin egen hälsa och förbättra sitt hälsobeteende om det behövs.

De nya motionsrekommendationerna betonar att också små insatser fysisk aktivitet ger hälsovinster och får oss att må bra. Inom ämnets alla kurser har vi infört regelbunden pausgymnastik med målet att förbättra koncentrationsförmågan, inlärnigen och det allmänna måendet.

Situationen med covid-19 och distansundervisning har – som också i alla andra ämnen – medfört många utmaningar och en hel del nytänk. Huvudtanken har ändå varit att fortsätta med våra schemabundna lektioner, att fortsätta se och göra varje studerande delaktig av det som görs, och att inte på några villkor glömma bort pausgymnastiken eftersom både sittande och skärmtid ökat i och med den rådande situationen.

De nya motionsrekommendationerna poängterar att all motion är viktig, likaså sömn och vila. Källa: UKK-institutet.

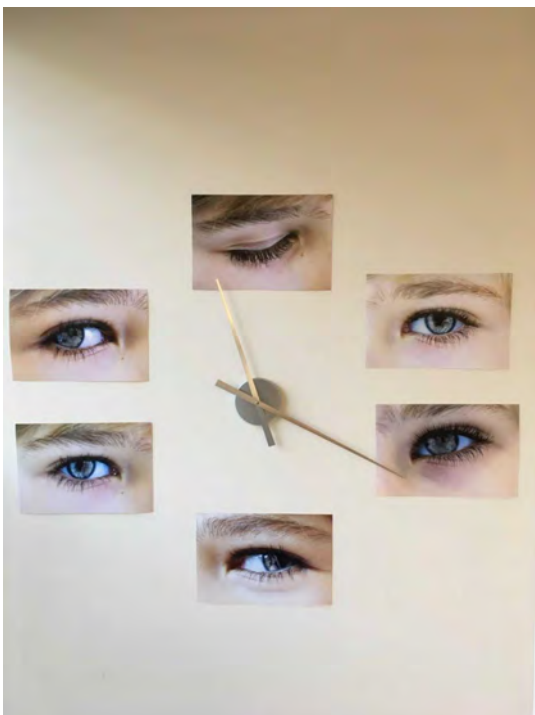

BILDKONST

Läsåret 2019-2020 började med gemensam lägerskola för bildkonst-och musikprogrammet vid lägerområdet Klippan i Munsala. Där startade deras planering av slutprojektet.

Äventyrsbanan på hög höjd var mycket uppskattat av de deltagare som vågade sig upp. Foto: Lisette Smedlund.

Slutprojekt av Filippa Sandberg. Foto: Lisette Smedlund.

Bildkonststuderande bestämde tillsammans att de skulle arbeta med temat "tid". Deras konstverk utmynnade i en pop-up utställning i Rewell Center med vernissage 21 januari.

Våra studerande i åk 3 fick också möjligheten att under hösten göra väggmålningar i Terapicentret Fyrklövern.

Väggmålning. Foto: Lisette Smedlund.

Vårt samarbete med Midgårdsskolan i Umeå fortsatte under läsåret. De kom på besök i september men tyvärr blev vår resa till Umeå inhiherad på grund av coronaviruset. Under Midgårdsskolans besök hos oss ledde kulturarbetaren Simon Gripenberg en workshop med temat "Miljökonst". Temat valdes utgående ifrån lärsrstemat "hållbart lärande" eftersom vi arbetat miljömedvetet och med återvinning.

Samarbete och planering i blandade grupper med ledning av Simon Gripenberg. Foto: Lisette Smedlund.

Skulptur. Foto: Lisette Smedlund.

Åk 2 har gjort sina Bildkonstdiplom under våren. Konstverken samt deras processdagböcker kommer att ställas ut under hösten.

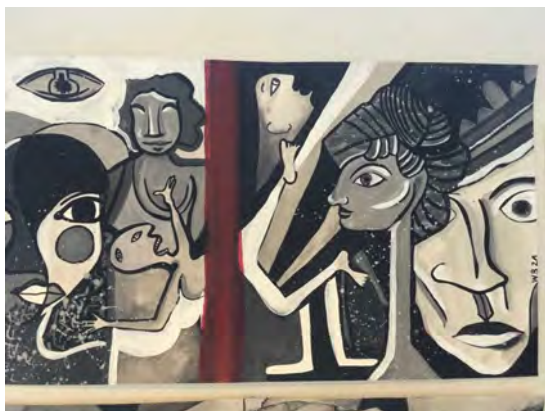
Åk 1 ställde i oktober ut sina teckningar och målningar från sin första kurs på bildkonstprogrammet samtidigt som musikstuderande hade sin sångkonsert. Det var ett mycket gemytligt tillfälle med många besökare.

Planeringen av digital verksamhet/uppbyggnad för studerande som går programmet fortsatte genom att studerande tog i bruk en digital portfölj med en gemensam plattform i Teams. Mediasalen uppdaterades med montering av fotoskärmar. Studerande fick i uppdrag att planera en grafisk profil för VÖS gymnasium.

Det fina samarbetet med föräldraföreningen Uffbom har fortsatt och koordinators Lisette Smedlund och vikarierande musiklärare Johan Sundqvist har ingått som lärarrepresentanter.

Guidning på Kuntsis museum för modern konst. Foto Lisette Smedlund.

Bildkonstarbete av Wilma Bjöklund i årskurs 2. Foto: Lisette Smedlund.

Media 1 kursen blev delvis distansstudier via Zoom pga coronaviruset. Foto: Lisette Smedlund.

MUSIK

Augusti 2019

Läsåret 2019–2020 inleddes med inskription i Estradan. Sandra Nygård och Naomi Åbacka från musiklinjens åk 2 uppträdde med sång och pianomusik. Musiktreorna planerade sitt slutprojekt, musikalen "Innan allt faller", på lägerområdet Klippan och på IB-dimissionen den 30 augusti skötte musiken av Oskari Riihimäki 2E (piano) och Eevi Hakala 2E (cello).

September 2019

Musiklinjens åk 2 sjöng för Odd Fellow i Vasa stadshus den 14 september.

Oktober 2019

Den traditionella konserten med ensemble-sång hölls den 2 oktober. Musiklinjens åk 1 och 2 uppträdde med ett omväxlande musikprogram och bildkonst eleverna, åk 1 och 2, bjöd på vernissage.

Den 3–5 oktober hölls den första workshopen tillsammans med musiklinjens åk 2 och Björ-

neborgs svenska samskolas klass 2G. Musikalsamarbetet var ett språkstärkande forskningsprojekt där planerad premiär var på Björneborgs teater den 24 april 2020.

Den 8 oktober uppträdde musikettorna med sång på en konferens för specialpedagoger i Auditorium Bruhn på Academill. Låten "Lady Madonna" där hela gruppen spelade kazoo och Bruno Urrutia var tenorsolist gjorde succé.

November 2019

November inleddes med minnesstund för Oskar Kurkinen. Astri Liavåg spelade flöjt och Wilma Lågland sjöng tillsammans med Wilma Saari. Den 14 november uppträdde musiklinjens åk 2 på Framtidsdalens avslutningsseminarium i Akademisalen. Axel Häyry bjöd också Gabriel Faurés cellostycke "Sicilienne". Den 6 november var det dags för gymnasiets Svenska dagen-fest. Gymnasiekören, som detta år hade 61 sångare, gjorde läsårets första framträdande.

Den 16 november hade musiktreorna premiär för sitt slutprojekt: musikalen "Innan allt fall-

Höstkonsert. Foto: Lisette Smedlund.

Innan allt faller. Foto: Elias Andersson.

ler”. Musikalen handlade om en dödlig pandemi och ett fiktivt land där presidenten ville att botemedlet som dr. af Ugglas hade uppfunnit enbart skulle användas i det egna landet. När corona-pandemin bröt ut någon månad senare väckte musikalen uppmärksamhet i pressen och filminspelningen av musikalen publicerades på Vasabladets nätsidor. Musikalen spelades sammanlagt sju gånger inför publik den 16–19 november.

Den 28 november medverkade musiklinjens åk 3 i livsändningen ”10 min live” på HBL:s nätsida. Gruppen sjöng den fiktiva nationalsången från musikalen ”Innan allt faller”. Sångens text och musik är skriven av Astri Liavåg. Sändningen avslutades med Julia Granholms låt ”Stanna”. Julia har även publicerat låten under artistnamnet Julia-Sofie på Spotify och Youtube. I sändningen fick också Vasa övningsskolas jingel, baserad på skolans lystringssång, sitt första offentliga framförande. Felix Lindvik (musiklinjen åk 2) skrev under hösten två jinglar som under läsåret har använts i interna podcasts, men även offentligt på skolans sociala medier.

Den 29 november hölls adventsandakt i Runebergssalen. Albert Sahlström spelade violin

och Nathalie Eriksson och Julia Granfors uppträdde med sång och gitarr.

December 2019

Åk 2 arrangerade Lucia på gymnasiet den 13 december. På kvällen uppträdde en stor del av årskursen med programmet i Trefaldighetskyrkan.

Luciamorgon i gymnasiet. Foto: Bernt Klockars.

På julfesten uppträdde gymnasiekören, en barbershopkvartett från musiklinjens åk 3 (Elias Byholm, Christoffer Pått, Johan Gustafsson och Elias Andersson) och Astri Liavåg med sång. Gymnasiekören förstärkt av några

sångare från musiklinjens åk 3 uppträdde även i julkyrkan den 20 december.

Februari 2020

Den 11 februari var det dags för faddergala. Musiklinjens ettor stod för merparten av programmet, men musiklinjens åk 2 och 3 uppträdde också på tillställningen. Den 18 februari gjorde kören en demoinspelning för Skolmusik 2020. Stycket vi bandade var Adiemus av Karl Jenkins. Kören ackompanjerades av en stråktrio, flöjt, elbas och slagverk. Meningen var också att uppträda med stycket på studentdimissionen 2020.

Mars 2020

I mars drabbade corona-pandemin Finland och gymnasiet övergick till distansundervisning. I slutet av mars startades ett virtualekörprojekt. Projektet gjordes för att hedra skolans mångåriga rektor Thor Österholm (1.7.1926–21.3.2020) och den virtuella inspelningen av "Aftonens sång" färdigställdes till begravningen. I projektet deltog 36 sångare och musiker. Ljudspåret mixades av Elias Byholm (åk 3) och videon redigerades av Elias Andersson (åk 3).

Aftonens sång.

Evenemang och konserter som uteblev p.g.a. corona-pandemin

2–3 april: Resa till Umeå med musik- och bilkonstlinjens åk 2 där vi bl.a. skulle besöka Musikalakademien (Strömbäcks folkhögskola)

8 april: Musikal- och filmmusikkonsert med musiklinjens åk 2

Det språkstärkande forskningsprojektet mellan Björneborgs svenska samskola och musiklinjens åk 2 (musikalen "Inlåst") fick avslutas efter tre workshopar. Manus och musikarrangemang var så gott som klara, men de sceniska repetitionerna och föreställningarna uteblev.

Valborgsfest där gymnasiekören skulle sjunga tillsammans med grundskolans kör, sammanlagt 150 sångare.

Skolmusik 2020-festivalen i Jakobstad.

Utekoncert med musiklinjens åk 1 och 2.

Studentdimission med uppträdande av gymnasiekören och musiklinjens åk 3.

Höger: Planschen för musiklinjens musikal om en pandemi. Nådde över nyhetströskeln när koronapandemin bröt ut och fanns bl.a. tillgänglig via VBLs hemsida.

INNAN ALLT FALLER

EN MUSIKAL AV 3M

FÖRESTÄLLNINGAR:

15.11 19:00 - 16.11 14:00 + 19:00 - 17.11 19:00 - 18.11 19:00 - 19.11 19:00

BILJETTSLÄPP 9.11 18:00

HÅLL UTKIK PÅ INSTAGRAM: @LARJUNGARNA

PRISER:

15€ VUXEN - 10€ BARN/STUDERANDE

GYMNASTIK

I gymnasiet har vi fokuserat på att ge de studerande redskap för att hitta balans i den krävande gymnasievardagen. Genom att erbjuda ett mångsidigt program som de studerande får vara med och inverka på vill vi ge positiva upplevelser av att röra på sig. Att främja den psykiska och sociala hälsan är lika viktigt som att främja den fysiska. Kickoff för studier i rörelse på andra stadiet infördes i vårt gymnasium på hösten och fick namnet Övis i rörelse. Programmet strävar till att öka den dagliga aktiviteten både på och utanför lektionstid. De nya nationella motionsrekommendationerna som kom under året visar också att kortare pass på 10 minuter räcker för att vi skall få hälsofördelar. Därför vill vi också betona att små insatser på lektioner, raster, efter skolan och på kvällstid är viktiga och ger oss avkoppling samt avbrott från vår stillastående livsstil. I månadsskiftet januari-februari deltog gymnastiklärarna i Liito:s nationella fortbildningsdagar för gymnastiklärare i Rovaniemi. Där uppdagades då den första coronasmittade patienten i Finland. Inte kunde man tro att pandemin senare skulle bli så pass omfattande att skolorna stängs och man uppmanas att hållas hemma.

Som vanligt var en av årets höjdpunkter äldstes dans. Att få se glädjen och samvaron mellan de studerande är helt fantastiskt. I år var det hela 128 dansare som deltog. Inom skolidrottsgrenarna hade vi fina framgångar i fotboll där det blev ett brons och i innebandy där det blev ett silver.

Distansundervisning i gymnastik medförde nya utmaningar inte minst när det gällde att bedöma färdigheter. Digitaliseringen kom verkligen igång på allvar men det fungerade bra för det mesta. Digitala verktyg och appar användes friskt, Sportstracker, Seppo, Ative quiz, Tabata, Youtube, Lesmills mm. Studerandena fick uppgifter som skulle göras antingen live eller enskilt. Mest saknade man kontakten med studerandena samt att få se glädjen när de har gymnastik tillsammans, vilket gjorde att sociala målen var svåra att uppfylla. Undervisning, delning och redovisning av uppgifter, inskickande av videofilmer och självutvärderingar gjordes med hjälp av Zoom och Teams.

Överst: Finalturneringen i fotboll spelades i år i Fennia Arena. Övis tog brons. Foto: Thomas Friman.

Mellan: Finalturnering i innebandy spelades i år i OP-Arena. Övis tog silver. Foto: Thomas Friman.

Nederst: 128 dansare i äldstes dans. Foto: Thomas Friman.

STUDIEHANDLEDNING

Studiehandledning pågår under hela gymnasieutbildningen och sker genom undervisning i klass, föreläsningar, studiebesök och inspirationstillfällen samt därtill handledning både individuellt och i smågrupper.

Studiehandledare Nina Kallio på utbildningsmässan. Foto: Kicki Häggblom.

Målsättningen för studiehandledningen i vårt gymnasium är att ge stöd till de studerande att utarbeta en personlig plan för sina nuvarande studier, fortsatta studier och karriärinriktning. Studiehandledarnas dörrar är öppna för studerande under hela gymnasietiden. Man kan "droppa in" eller boka en individuell tid. Varje studerande har minst ett bokat individuellt samtal varje år med en studiehandledare.

Vårt ämne har två obligatoriska kurser. Studiehandledning 1 sker främst genom att studerande deltar i handledning, inspirationstillfällen och studiebesök, vilka dokumenteras i det elektroniska studieplaneringsverktyget "Wilmer". Till våra inspirationstillfällen har vi bjudit in representanter för olika skolor och branscher. Tillfällena hålls fredagar kl 14.35 och är frivilliga för våra studerande att delta i. Det tillfälle som drog mest besökare detta läsår var Polisyrkeshögskolan.

Vi har erbjudit många studiebesök åt våra studerande. I augusti ordnade vi för tredje året en lyckad Karriär 2025 inspirationsdag kring olika yrken och branscher. Tillfället arrangeras gemensamt av studiehandledarna i alla gymnasier i Vi7 samarbetet för att inspirera våra abiturienter inför framtida arbetsliv och karriärplanering. Under dagen får våra abiturienter träffa representanter för många branscher och yrken. Dagen har tidigare uppmärksammat i media och det lyckade konceptet har nu även spridit sig till norra Österbotten.

På hösten deltog vi som vanligt i Högskoledagen i Helsingfors och i januari i Åbo Akademi och Novias UniYH-dag i Vasa.

RUM	MAX	NR	INSPIRATÖR/PASS
D508	30	1	KONSTNÄR, KREATÖR OCH TV-PROFIL- CAMILLA FORSÉN-STRÖM
E610	34	2	PSYKOLOG OCH DOKTOR I HÄLSOPSYKOLOGI - CAROLINA HERBERTS
B625	20	3	PR-KONSULT, MICROINFLUENCER - MICHAELA FINNE
B624	20	4	ESTENOM OCH ENTREPRENÖR - HEIDI LITHÉN
D406	31	5	SOCIALARBETAREN STÖDER MÄNNISKAN I SVÅRA LIVSSITUATIONER - VI
D405	34	6	POLIS - MIKAEL APPEL
Akadern	300	7	KRIMINOLOG - SARI SOMPPPI
C215	32	8	JURIST - SABINA SARAMO
F606	24	9	BIOLOG - VINCENT WESTBERG
F607	20	10	PROVISOR OCH APOTEKÄRE - MONA HEIKFOLK
Bruhn	99	11	DIPLOMINGSJÖR - KAJ PORTIN
Exp.lab	10	12	EXPERIENCE LAB: VR OCH ROBOTEN PEPPER HUMANOID ROBOT
D505	24	13	SYSTEMUTVEKLARE - ELIN NYLUND
D402	55	14	EKONOM - MATIAS SANDÅS
F274	24	16	FÖRSTAVÄRDARE-BELINDA SLANGAR
F507	14	17	PROFFS INOM RESTAURANGBRANSCHEN - ANDREAS SANDÉN
D404	25	18	RADIORÖSTERNA MAGNUS HANSEN OCH AXEL BRINK
B215	30	19	LÄKARE, SPECIALIST I CANCERSJUKDOMAR - HEIDI BENGT
B529	20	20	IDROTT SOM YRKE- MATTHIAS STRANDVALL
C214	20	21	VETERINÄR - JOHANNA ÖGÅRD

Inspiratörer på Karriär2025.

Studiehandledning 2 är den andra obligatoriska kursen i vårt ämne och den ingår i schemat för alla på år 2. Teman för kursen är fortsatt utbildning, arbetsliv, karriärplanering. Kursen gick i sin helhet i period 4 i 4 parallella grupper. Genom att skolan plötsligt stängde och vi gick över till distansundervisning fick vi tillfälle att träna på en av de kompetenser som lyfts fram som viktiga i framtidens arbetsliv; förmåga att snabbt anpassa sig till nya situationer. Genom att vi använder en digital lärobok i kursen var övergången till distansundervisning inte så dramatisk.

Studiehandledning på distans. Selfie med Kicki Häggblom och grupp.

Även handledningen av de studerande fortsatte på distans under våren. Vi träffade studerande via videomötesverktyget Zoom, kommunicerade via Wilma och ibland telefon. Vi fortsatte även med fredagarnas inspirationsstillfällen virtuellt. Vi upplevde att det var viktigt att ha så normala rutiner som möjligt även om ingenting var normalt under våren 2020.

Studiebesök:

- Högskoledagen i Helsingfors
- Juridikstudier vid Helsingfors universitet i Vasa
- Novias YH-dag i Vasa
- Svenska handelshögskolan i Vasa
- UniYH-dagen i Vasa

Inspirationstillfällen:

- Att studera utomlands. Taiwan.
- Exercise and Health, Aberdeen University, Scotland
- Arcada
- Militärtjänstgöring i Flygvapnet
- Musikpedagogik vid Sibelius Akademin
- Performing Arts school, Göteborg
- Polisyrkeshögskolan
- Svenska social- och kommunalhögskolan vid Helsingfors universitet
- Umeå universitet
- Politics and Quantitative methods, University of Edinburgh
- Veterinär, University of Tartu
- Studerande inom pedagogiskt ledarskap och lärarutbildning vid Åbo Akademi
- Vasa yrkeshögskola
- Australia Study (på distans från Australien)

*Unipåväg2019
(Helsingfors universitet).
Foto: Kicki Häggblom.*

IN MEMORIAM

Oskar Kurkinen

(24.4.2001-16.9.2019)

Måndagen 16 september nåddes vi av ett tragiskt dödsbud. Abiturienten Oskar fanns inte längre bland oss. Sorg och förstämning lade sig över skolan. Många studerande och lärare sökte sig under veckan till Runebergsalen för att i stillhet sörja och minnas Oskar som vän och studerande. Vi fick stöd av Vasa församling och Vasa stads krisarbetare för att kunna reflektera och bearbeta känslor och tankar.

Vi minns Oskars humor, hur han med glimten i ögat och ett snett leende skojade med både jämnåriga och lärare. Hans finurliga kommentarer eller små teckningar pryddes många papperslappar och ibland även inlämningsuppgif-

ter. Hans vänner frågade honom en gång i skolan hur det kommer sig att han alltid är på så bra humör och så positiv. Oskars svar var: "Fokusera bara på allt som är bra och roligt i livet. Låt inte det som känns svårt påverka dig på ett dåligt sätt!"

Vi minns Oskars vänlighet, hur han tog andra i beaktande och lyssnade in och hur han uppskattade sina vänner. Han var en glad och varm-hjärtad vän.

Vi minns också Oskars lugn och eftertänksamhet. Han bidrog aktivt till diskussioner och vågade ha en åsikt. I många samtal imponerades vi över djupet i hans tankar och funderingar.

Vi minns Oskar med värme.

*Så liten plats en människa tar på jorden
Mindre än ett träd i skogen
Så stort tomrum hon lämnar efter sig
En hel värld kan inte fylla det*

*Så litet en människas hjärta är.
Inte större än en fågel.
Rymmer ändå hela världen
och tomma rymder större än hela världen
ändlösa tomma rymdskogar av tystnad sång.*

(Ingrid Arvidsson, 1964)

PERSONAL

ADMINISTRATION

Vasa övningsskola är en universitetsskola upprätthållen av Åbo Akademi. Administrativt lyder övningsskolan under Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier. Skolan är aktiv i en rad forsknings- och utvecklingsprojekt samt samarbetsnätverk på lokal, regional och nationell nivå. 2019-2020 fick 950 barn och unga sin utbildning vid skolan av ett team på 120 personer.

Vasa övningsskola

ledande rektor	Bernt Klockars
prorektor	Elisabet Backlund-Kärjenmäki
ekonomisekreterare	Maria Isuls till januari 2020 / Saga Rosin
personalsekreterare	Anne Nummi, Jenny Taxell-Emaus, Christopher Larsson
HR-specialist	Malin Österholm-Liljedahl
studiesekreterare	Maria Nisula
IT-support	Ulf Thors, Tarja Grahn-Björkqvist, Lena Ståhl
IT-pedagog	Andreas Sundstedt

Grundläggande utbildning årskurserna F-9

Kyrkoesplanaden 11-13

rektor	Elisabet Backlund-Kärjenmäki
prorektor	Annika Lassus F-6
prorektor	Pamela Backholm 7-9
byråsekreterare	Katariina Smulter
expeditionsmästare	Ralf Stolpe till september 2019, Oskar Magnusson till oktober 2019, Rasmus Forsman
biblioteksbiträde	Helena Svarvar

Gymnasiet

Skolhusgatan 31

rektor	Mats Borgmästars
prorektor	Diane-Christine Blusi
IB-koordinator	Ann-Christin Häggblom
byråsekreterare	Lena Engsbo
IB-byråsekreterare	Sabina Sundvall
expeditionsmästare	Patrik Backholm

Samarbetspartners

skolhälsovård	Vasa stad; skolhälsovårdare grundskolan Karin Ågrén-Hakala, gymnasiet Gunilla Gref
elev- och studerandevård	Vasa stad; skolkurator grundskolan Camilla Ahlroth-Enlund, gymnasiet Katja Andreasson, Anne Bogren, Jimmy Sandbacka, skolpsykolog grundskolan Emilia Kronqvist
bespisning	Compass Group FazerAmica Ltd
fastigheter	Finlands Universitetsfastigheter Ab
lokalvård	ISS

UNDERVISANDE PERSONAL

	Examen	Uppgifter
Ahlmark Kaj-Ove	PeM	klasslärare
Ahlmark Stina	PeM	textilslöjd
Alin Jan	PeM	matematik, datateknik, tutorlärare
Aumanen Amanda	FM	modersmål och litteratur
Backholm Pamela	PeM	elevhandledning, prorektor 7-9
Backlund-Kärjenmäki Elisabet	PeM	rektor f-9
Barck Jennie	FM	historia, samhällslära
Bernas Sandra	FM	modersmål och litteratur
Blomberg Satu	FM	engelska (IB)
Blusi Diane-Christine	FM	engelska, hälsokunskap, prorektor
Bonäs Johanna	FD	historia, samhällslära
Borgmästars Mats	FM	rektor gymnasiet
Broman Lars	PeM	teknisk slöjd, finska, tutorlärare
Burman Lars	FM	matematik
Collander Annika	PeM	klasslärare
Crotts Frida	FM	franska, engelska
Degerman Linda	PeM	klasslärare
Domars-Brännkärr Katrina	FM	engelska, finska, ämneslärarkoordinator
Eriksson Kent	PeM	klasslärare
Fjällström Maria	PeM	textilslöjd
Frank Michael	FM	tyska
Fransén Anders	FM	historia, samhällslära, filosofi
Friberg Henrik	PeM	klasslärare
Friman Thomas	GyM	gymnastik, hälsokunskap
Grahn-Söderström Lena	FM	speciallärare
Granfors Mathias	PeM	klasslärare
Hansen Jens Drud		economics (IB)
Hautala Erika	FM	finska, tyska
Hiltunen Kasper	PeM	teknisk slöjd, finska
Hofman Joachim	FM	biologi, geografi
Holmgren Ann-Louise	FM	modersmål och litteratur
Holmsten Fred	PeM	klasslärare
Honga-Oksanen Hillevi	PeM	klasslärare
Horn Elisabeth	FM	engelska
Hyöty Jan		musik
Håkans Heidi	FM	biologi, geografi
Hägglblom Ann-Christin	FM	studiehandledning, IB-koordinator
Högholm Johanna	PeM	hälsokunskap, huslig ekonomi
Ingo Caroline	DI	kemi, fysik
Kalander Susann	PeM	specialundervisning
Kallio Nina	PeM	studiehandledning
Karlsson Sara	PeM	klasslärare

Keski-Nisula Anna-Lena	FM	modersmål och litteratur
Kilkanen Pia	PeM	förskolundervisning
Klockars Bernt	TM, PM	ledande rektor
Kronholm Ann-Marie	FM	matematik, fysik, kemi
Kronqvist Johanna	FK	modersmål och litteratur
Kull-West Gun-Britt	PeM	klasslärare
Ladvelin Moja	FM	modersmål och litteratur, ruotsi (IB)
Lassus Annika	PeM	finska, speciallärare, prorektor F-6
Lax Mikael	TM	religion, psykologi, filosofi
Liljeblad Tina	FM	finska
Lindgrén Annika	TM	religion
Lindgrén Henrik	FM	matematik
Lithén Hans-Olof	FM	biologi, geografi
Långgård Annika	PeM	klasslärare
Löf Åsa	FM	finska
Lönnkvist Elin	PeM	specialundervisning
Mietala Sofia	PeM	specialundervisning
Mitts Ben-Erik	PeM	teknisk slöjd
Mård Alaric	TM	religion
Mäkinen Mira	PeM	klasslärare
Nordman Tommy	PeM	huslig ekonomi
Norrback Anna	TD, SpL	religion, psykologi, filosofi, livsåskådningskunskap
Norrmén Elisabeth	DI	kemi, hälsokunskap
Nylund Heidi	FM	matematik, fysik
Nyman Margita	FM	biologi, geografi
Oksanen Heimo	PeM	klasslärare
Olesen Laura	PeM	klasslärare
Palmberg Niklas	FD	matematik, fysik
Ragvals Johanna	PeM	klasslärare, förskollärare
Ramstedt Eva	GyM	gymnastik och idrott
Rimpilä Minna	PeM	klasslärare
Räihä-Jungar Johanna	PeM	klasslärare, klasslärarkoordinator
Røj Stefan	FM	matematik, kemi
Røj Urrutia Maj-Louise	KoM	bildkonst
Rönn-Liljenfeldt Maria	PeM	specialundervisning
Salovaara Anne	FM	äidinkieli (IB)
Sandsten Johnny	PeM	musik
Sandås Pia	FM	franska
Sik Michaela	PeM	matematik
Skjäl Kristina	FM	modersmål och litteratur
Slotte Anna-Brita	PeM	klasslärare
Smedlund Lisette	KoM	bildkonst

Stenbacka Susanna	PeM	specialundervisning
Storgård Joel	FM	fysik, matematik
Sundman Jessica	FM	biologi, kemi
Sundqvist Johan	MuM	musik
Särs Pontus	FM	matematik, fysik
Söderback Camilla	FM	matematik
Söderholm Johanna	FM	engelska
Söderman Ann-Charlotte	FM	historia, samhällslära
Teir Jenny	PeM	klasslärare
Thors Ulf	Datanom	datatillval
Uppgård Anne	FM	specialhandledning
Valkeakari Pia	PeM	klasslärare
Vikström Johan	KoM	bildkonst
Wilhelms Martina	PeM	klasslärare
Åkerholm Katrina	FM	modersmål och litteratur

ELEVASSISTENTER

Berg Anna-Karin
 Bos Evgenia
 Bui Hieu
 Byström Matilda
 Friis Emilia
 Granback Lena
 Granby Olga
 Karlsson Sara
 Lagström Maria
 Leiponen Karoliina
 Omars Ann-Helen
 Revahl Ann-Helen
 Sundin Andreas
 Welroos Joakim

PRAKTIKANTER

Gómez Dominguez Lia
 Vélaz López Radhjika
 Manal Baiera

I PENSION

Då skolans hälsovårdare Karin Ågren-Hakala i år avslutar sitt sista yrkesverksamma år har hon varit Vasa övningsskola trogen i snart fyrtio år. Karin blev hälsovårdare 1981 och startade sin karriär i Helsingfors som skolhälsovårdare i en finskspråkig högstadieskola. Efter två år i Helsingfors fick hon jobbet som skolhälsovårdare vid Vasa övningsskola. Förutom två år som sjukvårdslärare, och ett år då Karin arbetade med ett projekt har hon varit övningsskolan trogen.

Under åren som skolhälsovårdare har arbetsbilden förändrats en hel del. Det förebyggande hälsoarbetet har fått större utrymme och likaså arbetet med psykiska hälsa. I ett tidigare skede hade Karin ansvar för över tusen elever från lågstadiet till gymnasiet. I och med att arbetsuppgifterna förändrades och de lagstadgade hälsogranskningarna blivit flera och mera omfattande fick Karin jobba heltid på grundläggande utbildning.

Trots att skolhälsovårdarna är anställda av Vasa stad känner vi i övningsskolan att Karin är en i vår gemensamma personal. Som skolans hälsovårdare har Karin varit en neutral person som elever, lärare och vårdnadshavare haft lätt att vända sig till. Karins passion för sitt yrke har kommit till uttryck i det intresse hon visat för våra elever. Under sina år

har hon fått dela både glädje och sorg med många barn och ungdomar. De senaste åren har hon igen fått träffa elever från sina första år som skolhälsovårdare, men nu i egenskap av föräldrar till låg- och högstadiesbarn!

Karin har mycket på gång och alltid varit intresserad av kultur. Hon har redan återupptagit den kära hobbyn att sjunga i kör. Som flitig läsare av böcker i olika genrer ser hon fram emot att nu få mera egen tid också för den hobbyn.

Familjen har alltid betytt mycket för Karin och räknar med att det nu blir mera tid för att umgås med man och barn, vänner och också för sommarstugeliv. Hon hoppas i framtiden kunna resa mera.

Elisabet Backlund-Kärjenmäki

Foto: Airaksinen.

Expeditionsmästare Ralf Stolpe.

Foto: Airaksinen.

ELEVER OCH
STUDERANDE

STUDENTEXAMEN

Studenter våren 2020

Ahllund Isa	Karrenpalo Amanda	Sahlström Anni
Ahlskog Peter	Kiveliö Jenni	Sand Amanda
Andersson Elias	Klemets Victor	Sandberg Antonia
Andrén Simon	Kolam Wilma	Sandberg Filippa
Aspö Cindy	Kvist Amelia	Saramo Tinja
Back Wilma	Laitila Victor	Savolainen Leo
Backman Christoffer	Linde Ellen	Sederström Jenna
Bergkulla August	Lågländ Wilma	Silén Oliver
Björk Sam	Malka Mette	Sivula Miina
Björklund Rebecka	Marttila Maria	Snickars Hannah
Björkman Lucas	Mecklin Alex	Sparv Eddie
Björmans Erika	Myrskog Tobias	Storm Lumi
Byholm Elias	Niukkanen Nuppu	Ström Daniela
Dalkvist Cilla	Nordenswan Caroline	Ström Erica
Edman Andrea	Nygård Linnéa	Sundström Diana
Eklund Wilma	Nyman Emelie	Svartsjö Judith
Enlund Malte	Nyman Kim	Syrenius Mathilda
Erkkilä Annina	Nystrand Lina	Särs Waldemar
Fors Emmy	Ollus Fanny	Söderholm Hugo
Forsén Frej	Piispanen Elli	Urrutia Johan
Forsman Jonathan	Pulkkis Anton	Vuollet Ellen
Frants Anton	Pundars Hanna	Westerholm Sanna
Förars Cindy	Pått Christoffer	Ylinen Milla
Granlund Lina	Raitila Noora	Åberg Ellen
Gustafsson Johan	Rama Fatime	Åminne Andrej
Hiekkanen Eddie	Rintamäki Arttu	
Hietala Julia	Rosenlöf Casper	
Holm William	Rösgren Amanda	
Hägglund Linn	Rösgren Julia	
Häkkinen Emma	Saarela Ellinor	
Jahkola Hanna	Saari Wilma	

GYMNASIEDIPLOM

Avläggande av gymnasiediplomet är en verksamhet som överensstämmer med gymnasiets allmänbildande utbildningsuppgift. Diplombetyget är en bilaga till avgångsbetyget från gymnasiet och det antecknas i punkten tilläggsuppgifter.

Följande gymnasiestuderande har under året avlagt gymnasiediplom i olika ämnen:

Gymnasiediplom i bildkonst

Björklund Wilma
Bolotov Theodor
Klockars Miranda
Ladvelin Fanny
Lindqvist Ida
Lunabba Emilia
Lunabba Nathalie
Rönnqvist Yoanna
Sabel Olivia
Sharma Ishan
Strandberg Isach
Wikstrand Aida

Gymnasiediplom i musik

Andersson Elias
Björklund Rebecka
Byholm Elias
Holm William
Liavåg Astri
Lågländ Wilma
Nystrand Lina
Pått Christoffer
Saari Wilma
Saramo Tinja
Sivula Miina

Gymnasiediplom i gymnastik

Kolam Wilma
Sandberg Antonia

Slutprov i muntlig kommunikation i modersmålet

Edman Andrea
Forsén Frej
Kiveliö Jenni

Intyg över muntlig språkfärdighet i finska B-lärokurs

Back Wilma
Bergfelt Fanny
Dunn Riannon
Höglund Adam
Rosenblad Arne
Räihä Viktor
Saarela Ellinor
Strandberg Isach

STUDERANDE FÖR KLASSLÄRAREXAMEN 2019-2020

v. 36-39

Jacob Aarrekangas

Melinda Enlund

Felix Forsén

Anette Gäddnäs

Ville Huuhka

Christopher Lindroos

Fanny Nummela

Jenny Nygård

Alexander Nyman

Jenny Pujol

Linn Westerholm

Malin Åberg

Lotta Österman

Sabina Östman

Beata Lehtonen

Karoliina Leiponen

Emilia Lövsund

Jonathan Mård

Camilla Nyman

Matilda Rahja

Petra Rauhala

Jannica Söderman

v. 18-21 (på distans)

Julia Hurskainen

Freya Illman

Sandra Lind

Inci Rotkirch

v. 3-8

Annette Alhonen

Ville Arponen

Lina Björklund

Hieu Bui

Kent Eriksson

Petra Fagerlund

Lotta Forsberg

Jenny Forsman

Rebecka Grahn

Ulrika Heir

Johanna Holm

Oskar Högström

Jesper Kivikoski

STUDERANDE FÖR ÄMNESLÄRAREXAMEN 2019-2020

Biologi, Geografi

Lönnberg Elin

Rönnberg Anni

Matematik, Fysik, Kemi

Golubova Mariia

Heinonen Jessica

Liljestrand Kira

Modersmål och litteratur

Ekstam Sofia

Flink Jennie

Hassel Lina

Kraufvelin My

Geust Miranda

Rudnäs Ester

Treier August

Östman Karolina

Finska

Akbulat Yemine

Björkholm Julia

Björn Oskar

Haaramo Annika

Hindrén Alexander

Högnabba Olivia

Karjala Katariina

Mäkinen Eda

Pentsinen Joonas

Främmande språk

Bos Evgenia

Forsman Sara

Hagmark-Cooper Andrew

Hänninen Sara

Lipponen Niklas

Siimelä Jannika

Wärn Sabina

Juuti Cecilia

Gymnastik

Mänty Viktor

Prest Marie-Helén

Hälsökunskap

Kuusisaari-Forsblom Sandra

Historia, Samhällslära

Andersson Linnea

Björklund Emma

Blomström Anna

Heidemann-Poynton Johanna

Kaunisranta Jessica

Lindberg Bodil

Lindgren Henrietta

Sandell Axel

Silén Anna

Wennström Joakim

Religion, Psykologi, Filosofi

Alameri Cecilia

Djupsjöbacka André

Steffansson Christoffer

Huslig ekonomi

Granqvist Linn

Söderholm Elin

Wikström Ronny

Östman Julia

Slöjd

Borgmästars Fredrik

Ehnström Ida

Hellström Jakob

Kackur Josua

FONDER SOM TILLHÖR VASA ÖVNINGSSKOLA

Seminariefonder

Överförda från Skolstyrelsen till Åbo Akademi 01 08 1981

(fonderna förvaltade av Vasa övningsskola)

Nykarleby seminariums fonder Fondernas kapitaltillgångar 31.12.2019

1	Margareta Björkvalls minne	5 707,26
2	Nykarleby seminariums jubileumsfond	9 145,59
3	Under krigen 1939-1944 stupade seminaristers minnesfond	15366,24
4	Hans von Schantz' matrikelfond	42 180,09
5	Oscar och Charlotta Rehnbäcks stipendiefond	14 781,91
6	Alexander II:s stipendiefond	7 829,56
7	Tecknings- och slöjdstipendiefonden	6 996,30
8	Musikstipendiefonden	5 901,22
9	Gymnastikfonden	7 544,60
10	Lektor Maria Castréns fond	5 506,07
11	Minnesfonden	4 665,45
12	Kamratskapsfonden	5 838,91
13	Lektor Torsten Korsströms fond	8 024,78
14	Lektor Maria Castréns 90-års dag	11 916,27
15	Direktör Nils Alarik Fougstedts stipendiefond	<u>42 012,65</u>
		193 416,90

Lyceifonderna

Överförda till Vasa övningsskola vid Vasa svenska flicklyceums och Vasa svenska
lyceums indragning till övningsskola 01 07 1974

(Förordning 433/31.05.1974)

A. Vasa svenska flicklyceums fonder

1	Bodéns fond	8 170,00
2	Sylvia Maranders fond	25 152,60
3	Gymnastik- och hälsovårdsfonden	9 253,59
4	Modersmålsfonden	9 253,77
5	Fonden "För goda framsteg"	11 764,11
6	Tyska fonden	13 313,81
7	Musik och teckningsfonden	9 792,10
8	Mary Nyqvists fond	30 337,01
9	Jubileumsfonden	36 572,49
10	Matilda Sundholms fond	13 783,56
11	Amanda Lassus' fond	25 809,86
12	Studenternas fond	18 253,39
13	Selim Segerstams fond	15 431,01
14	Rektor Birgit Sovelius' fond	23 751,49
15	Venna Jakobssons fond	<u>3 670,93</u>
		254 309,72

B. Vasa svenska lyceums fonder

1	De sammanslagna trivialskol-, gymnasie- och äldre lyceifonderna	45 833,62
2	Teologiestipendiefonden	26 149,31
3	Carl-Fredrik Wikmans minnesfond	60 530,09
4	1949 års historikfond	19 913,62
5	Arne Snellmans minnesfond	78 453,63
6	Carl Warghs minnesfond	7 977,98
7	Ingenjör Oscar Gros' fond	83 318,57
8	Herman och Maria Pellas minnesfond	18 579,45
9	Harald Bouchts minnesfond	105 549,12
10	Einar Spjuts stipendiefond	35 751,17
11	Fyra bröder Hasselblatts minnesfond	57 712,36
12	Gustavs A Hedbergs fond	6 168,80
13	A E W Nybergs musikfond	6 179,83
14	Skolrådet Ragnar Krooks minnesfond	19 754,64
15	Skolsköterskan Inga Hedes minnesfond	47 709,96
16	Teckningslärare Eva Willförs minnesfond	5 490,84
17	Karl Oscar Jakobssons fond	<u>4 263,08</u>
		58 3502,45

Övningsskolfonder, donerade till Vasa övningsskola

1	Helsingfors Aktiebanks stipendiefond	18 393,02
2	Carl-Lennart Wests stipendiefond	15 085,22
3	Åsa Jerns konststipendiefond	16 580,14
4	Anna-Maria von Schantz' fond	6 469,09
5	Henrik Sabels fond	13 629,52
6	Björn Lindemans minnesfond	54 444,95
7	Rektor Hans Häggbloms stipendiefond	6 115,89
8	Rektor Pontus Lindbloms stipendiefond	24 505,42
9	Kerstin Sandéns fond	<u>2 138,66</u>
		157 361,91

Erik och Sylvi Feldts fond 724 482,81

Summa 1 913 073,79

MEDDELANDEN

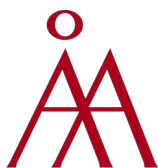
Följande läsår börjar torsdagen den 13 augusti 2020. (OBS! Vasa övningsskola har andra arbetsdagar än Vasa stads skolor.)

Eleverna i åk F-6, Kyrkoesplanaden 11-13, börjar kl 9.00 och välkomnas av lärarna på skolgården. Skolskjutsarna fungerar fr.o.m. samma dags eftermiddag.

Eleverna i åk 7-9, Kyrkoesplanaden 11-13, samlas i auditoriet kl 9.00.

Gymnasiets studerande samlas i Estradan, Skolhusgatan 31, kl 9.00.

Vänligen följ informationen på Wilma regelbundet från 1.8.2020 för eventuella uppdateringar i anslutning till skolstarten.

Vasa övningsskola

ISSN 2669-879X

Vasa 2020